

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
BASHKIA SHKODËR

Nr 6389 Prot

Shkodër, më 20.3.2025

Lënda: Dërgohet projekt- vendim dhe relacion

KËSHILLIT BASHKIAK, SHKODËR

Të nderuar këshilltarë,

Bashkëngjitur ju dërgojmë për kompetencë shqyrtimi projekt-vendimin dhe relacionin:

PËR MIRATIMIN E PLANIT “PËR PARANDALIMIN DHE SHUARJEN E ZJARREVE NË FONDIN PYJOR/KULLOSOR NË BASHKINË SHKODËR PËR VITIN 2025”

Duke ju uruar punë të mbarë.

Me respekt,

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

BASHKIA SHKODËR

Nr. _____ Prot

Shkodër, më _____.____.2025

PROJEKT VENDIM

NR. _____, DATË _____.____.2025

PËR MIRATIMIN E PLANIT “PËR PARANDALIMIN DHE SHUARJEN E ZJARREVE NË FONDIN PYJOR/KULLOSOR NË BASHKINË SHKODËR PËR VITIN 2025”

Këshilli Bashkiak Shkodër në mbledhjen e tij të datës _____.____.2025, me propozim të Kryetarit të Bashkisë, mbështetur nenin 27 pika 5, nenin 54 të ligjit nr. 139 datë 17.12.2015 “Për vetëqeverisjen vendore” i ndryshuar ; neni 30 pika 4, germat ‘b’ dhe ‘c’ të ligjit nr. 57/2020 “Për pyjet”; Ligjit nr 45/2019 “ Për mbrojtjen civile”; Ligjit Nr. 9693, datë 19.3.2007: “Për fondin kullor” të ndryshuar; VKM nr 1080, datë 22.12.2010 “Mbi rregullat për parandalimin dhe shuarjen e zjarreve në pyje dhe kullota”. VKM nr 433 datë 08.06.2016 “ Për transferimin në pronësi të bashkive të pyjeve dhe kullotave publike , sipas listës së inventareve, dhe aktualisht në administrim të Ministrisë së Mjedisit e të ish komunave/bashkive”, të ndryshuar; VKM nr 59, date 26.01.2022 “ Për miratimin e ndryshimit të statusit dhe sipërfaqes së ekosistemeve natyrore park kombëtar (kategoriaII) të zonave të mbrojtura “; VKM nr 60, datë 26.01.2022 “ Shpallja e ekosistemeve natyrore rezervat natyror i menaxhur /Park Natyror (kategoria IV) , si dhe miratimin e ndryshimit të statusit e të sipërfaqeve ekzistuese të zonave të mbrojtura mjedisore, që i përkasin kësaj kategorie” i ndryshuar, si dhe referuar relacionit të administratës së Bashkisë Shkodër;

V E N D O S I :

1. Të miratojë planin “Për parandalimin dhe shuarjen e zjarreve në fondin pyjor/kullor në Bashkinë Shkodër për vitin 2025”, sipas materialit bashkëlidhur.
2. Për zbatimin e këtij vendimi ngarkohet Kryetari i Bashkisë Shkodër.
3. Ky vendim hyn në fuqi 10 ditë pas shpalljes.

Zv. Kryetar

Alban Doka

Drejtoria e Mjedisit dhe Energjisë së Rinovueshme

Ilir

Drejtoria juridike

Enxheta Dega

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

BASHKIA SHKODËR

DREJTORIA E MJEDISIT DHE ENERGJISË SË RINOVUESHME

Nr. ____ Prot

Shkodër, më ____ . ____ .2025

RELACION

Për miratimin e “Planit të Masave për parandalimin dhe shuarjen e zjarreve në fondin pyjor/kullosor” për vitin 2025.

Ligji nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore” ne nenin 27 pika 5 te tij nje nga Funkcionet e bashkive eshte edhe : *Administrimi i fondit pyjor dhe kullosor publik, sipas legjislacionit në fuqi.*

Aktualisht Bashkia Shkodër administron një fond prej **30.666 ha** , kjo bazuar në VKM nr 684 dt 02.09.2020 “ Për disa ndryshime në VKM nr 433 dt 08.06.2016 “ Për transferimin në pronësi të bashkive të pyjeve dhe kullotave publike , sipas listës së inventareve, dhe aktualisht në administrim të MM e të ish komunave/bashkive” si edhe VKM nr 59 “ Për miratimin e ndryshimit të statusit dhe sipërfaqes së ekosistemeve natyrore park kombëtar (kategorialII) të zonave të mbrojtura “ , pika 1 është bërë miratimi i ndryshimit të statusit dhe sipërfaqeve të ekosistemeve natyrore „ krijimi I parkut kombëtar “ Alpet e Shqipërisë” , VKM nr 60 dt 26.01.2022 është bërë “ Shpallja e ekosistemeve natyrore rezervat natyror i menaxhur /Park Natyror (kategoria IV) , si dhe miratimin e ndryshimit të statusit e të sipërfaqeve ekzistuese të zonave të mbrojtura mjedisore, që i përkasin kësaj kategorie”. Pika 20 e këtij Vendimi Shpall “Park natyror” (kategoria IV e zonave të mbrojtura) të ekosistemit natyror “ Lugina e Shalës”.

Pjesë e këtij administrimi të qëndrueshëm të fondit pyjor/kullosor është edhe mbrojtja e Pyjeve nga zjarri. Për këtë arsye në zbatim të dispozitave ligjore , Bashkia Shkodër cdo vit harton Planin e Masave për parandalimin dhe shuarjen e zjarreve në fondin pyjor/kullosor të cilin si detyrim ligjor e sjell për miratim në Këshillin e Bashkisë.

Qëllimi i Planit të Masave për parandalimin dhe shuarjen e zjarreve në fondin pyjor/kullosor është ruajtja dhe mbrojtja e trashëgimisë pyjore nga zjarret, siç përcaktohet ne Ligjin nr 57/2020 “ Per pyjet” neni 1 ku specifikisht shprehet “ *.mbrojtja e pyjeve si pasuri me rëndësi të veçantë, për vlerat e mëdha dhe të pazëvendësueshme në mbrojtjen e klimës, të tokës, ruajtjen dhe përmirësimin e potencialeve prodhuese, të ekuilibrave të mjedisit natyror, biodiversitetit, burimeve gjenetike dhe regjimit hidrik, si detyrime me interes kombëtar dhe ndërkombëtar.*”

Për të ndjekur këtë qëllim, strategjia e Planit është zhvilluar në tre komponentë të konsoliduar dhe të përhapur edhe në nivel kombëtar dhe Evropian: *parashikimi, parandalimi dhe lufta aktive kundër zjarreve në pyje*, së bashku me atë të trajnimit dhe edukimit mjedisor.

Pavarësisht masave të ndërmarra përgjatë viteve, ende theksi nga të gjithë aktorët adresohet tek mbrojtja e pyjeve, duke u përmbledhur në një kërkesë të thjeshtë: **“Pyllin vetëm mbroje, sepse rritet vetë!”**

Ky plan parashikon masat që duhen marrë jo vetëm për të mbrojtur pyjet nga zjarri por për të pranuar , menaxhuar dhe shmangur humbjet nga zjarret në pyje. Referuar edhe Studimeve ndërkombëtare është arritur në konkluzionin se:

Një peizazh rezistent ndaj zjarrit është një sistem socio-ekologjik që pranon praninë e zjarrit, ndërkohë që parandalon humbje të konsiderueshme përmes menaxhimit të peizazhit, angazhimit të komunitetit dhe rikuperimit efektiv.

Ky është një konkluzion shumë i rëndësishëm i cili ka dalë si rezultat i një anketimi të gjerë studimor ku janë studiuar/anketuar 5 tema të rëndësishme

1.Pranimi dhe përdorimi i zjarrit, 2.Menaxhimi i peizazhit, 3.Angazhimi i komunitetit, 4.Shmangia e humbjeve; dhe 5. Rikuperimi.

Këtyre konkluzioneve jemi munduar tju japim përgjigje në planin tonë të cilin po e paraqesim për miratim.

Plani i masave parashikon masat që do të merren nga Bashkia Shkodër në bashkëpunim me institucionet e tjera bashkëpunuese për parashikimin, parandalimin , luftimin aktiv dhe trajnimin e personelit dhe jo vetëm. Ky Plan masash është vjetor dhe është realizuar bazuar në një analizë të thelluar të territorit.

Janë analizuar zonat e territorit dhe periudhat e vitit në të cilat ka më shumë të ngjarë të ndodhë një zjarr i cili është thelbësor për të parandaluar fillimin ose përhapjen e tij. Janë parashikuar masat për parandalimin e zjarreve. Termi parandalim në fakt kuptohet në një kuptim të zgjeruar, i cili shkon nga kujdesi për zonën e pyllëzuar për kontrollin e përdoruesve të saj, si përdorues të zakonshëm ashtu edhe të rastit,sic mund te jene kalimtare/turiste gjithmonë me vëmendje të veçantë në zonat urbane-pyjore dhe bujqësore-pyjore. Për këtë janë parashikuar edhe fonde ndërhyrëse në Programin Buxhetor për Pyjet 04260 për vitin 2025.

Nga ana tjetër, në lidhje me aspektet e informacionit dhe edukimit mjedisor, nuk parashikohen ndërhyrje dhe objektiva shtesë krahasuar me aktivitetet e zakonshme tashmë të vendosura: në mjedisin shkollor, në banorë të zonave , blegtorë etj , kjo e kryer me intensitet dhe frekuencë të ndryshme, e parashikuar në Aktivitetet Buxhetore.

Për të parandaluar zjarret, të cilat, siç dihet, varen pothuajse ekskluzivisht nga shkaqet njerëzore, nevojitet vetëdijësim që synon respektimin e pyllit, shmangien e qëndrimeve ose veprimeve të rrezikshme dhe për këtë arsye bashkëpunimin aktiv në mbrojtjen e trashëgimisë pyjore.

Ky Plan masash vjen në mbështetje të ligjit nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore” neni 22 pika 4 dhe neni 27 pika 5 i këtij Ligji ku shprehimisht thuhet : Funksionet e bashkive në fushën e bujqësisë, zhvillimit rural, pyjeve dhe kullotave publike, natyrës dhe biodiversitetit pika 5. Administrimin e fondit pyjor dhe kullësor publik, sipas legjislacionit në fuqi. Ligjit nr 45/2019 “ Për mbrojtjen civile”, Ligji Nr. 57/2020,; “Për Pyjet”, Ligji Nr. 9693, datë 19.3.2007: “Për fondin kullësor” i ndryshuar. VKM 1080, datë 22.12.2010 “Mbi rregullat per parandalimin dhe shuarjen e zjarreve në pyje dhe kullota”.

**PLANI I MASAVE PËR PARANDALIMIN DHE SHUARJEN E
ZJARREVE NË FONDIN PYJOR/KULLOSOR**

Shkodër, 2025

DREJTORIA E MJEDIST DHE ENERGJISË SË RINOVUESHME

TABELA E PERMBAJTJES

1.Hyrje	4
2. BAZA LIGJORE	6
Mbrotjtja e fondit pyjor kombetar.....	6
<i>Legjislacioni europian</i>	8
3. ZJARRET NË PYJE	8
3.1 Karakteristikat e zjarreve	8
3.2 ANALIZA STATISTIKORE E ZJARREVE NË PYJE	11
3.3 Analizë historike dhe statistikore e zjarreve në pyje.....	12
4.ANALIZA AMBIENTALE	25
4.1 Klima.....	25
4.2 TOPOGRAFIA DHE RELIEVI.....	32
4.3 GJELOGJIA	33
4.4 MJEDISËT UJORE DHE BASENET	35
4.4.1. Burimet nëntokësore dhe basenet	35
5. PERDORIMI I TERRITORIT	41
5.1. Popullsia dhe treguesit demografik.....	41
5.2.Sistemet territoriale	42
5.3. Sistemi Natyror.....	43
5.4. Sistemi Bujqësor	45
5.4.1.Tokat Bujqësore	48
5.5. VEGJETACIONI	49
5.5.1 Efekti i zjarreve mbi vegjetacionin	51
6. TERRITORI/ fondi pyjor	53
7. KLASIFIKIMI I ZJARREVE NË PYJE/KULLOTA	58
8. Faktoret që ndikojnë në rritjen e rrezikut për shfaqjen dhe zhvillimin e zjarreve ne pyje	60
9. Masat për parandalimin e zjarreve në pyje/kullota	61
9.1. Masat preventive	61

9.2. Masa përgatitore	62
9.3. Masa direkte	63
10.VEPRIMET KRYESORE GJATË ZBULIMIT TË ZJARRIT NË PYJE/KULLOTA	67
11. PLANIFIKIMI VITI 2024 : OBJEKTIVAT DHE INSTRUMENTAT	69
11.1 PARASHIKIMI	73
11.2 PARANDALIMI	73
11.3 LUFTA AKTIVE	81
11.4 TRAJNIM, INFORMIM DHE EDUKIM MJEDISOR.....	81
11.5. monitorimi dhe ekzekutimi.....	85
11.6 MONITORIMI I IMPAKTIT.....	85
12.VEPRIMET NË rastet e shfaqjes së zjarrit në zonë pyjore/kullosore	85
ANEKS	88

1. HYRJE

Sipërfaqja pyjore në Shqipëri është rreth 1 milion ha, duke zënë rreth 36% të sipërfaqes së vendit, me një mesatare prej 0.36 ha/banor. Kjo shifër është relativisht mesatare krahasuar me vendet e tjera të rajonit, ku Mali i Zi e ka më të lartën me 0.9 ha/banor, Kroacia me 0.44 ha/banor dhe Serbia me 0.3 ha/banor.

Volumi i lëndës drusore i përlogaritur është rreth 55 milion m³, me një rënie prej 20 milion m³ nga viti 2005, duke ulur kështu cilësinë e pyjeve tona dhe duke na karakterizuar si një “vend i pasur me pyje të varfër”.

Në vitet e fundit, pyjet kanë zënë një vend gjithmonë në rritje në axhendën politike dhe prioritetet e qeverisjes, duke kuptuar rëndësinë e pyjeve për cilësinë e jetës, zhvillimin ekonomik dhe shoqëror të vendit dhe ekuilibrat natyror.

Sipërfaqja e fondit pyjor përgjithësisht paraqitet e njëjtë, ndërsa volumi ka qenë në rënie alarmante, ku vetëm për periudhën 2006-2017 ka rënë me 32%, duke rezultuar aktualisht më pak se 55 milion m³. Kjo tregon që kemi sipërfaqe fondi pyjor në dispozicion, por jo pyje.

Shtirja e fondit pyjor sipas katër rajoneve të mëdha të zhvillimit në Shqipëri (*siç evidentohen shtirja e tyre sipas ngjyimeve në hartën e Shqipërisë*), rezulton me 31% të territorit në Rajonin Verior, 19% të territorit në Rajonin Qendror, 31% të territorit në Rajonin Jug-Lindor dhe 19% të territorit në Rajonin Jug-Perëndimor.

Referuar 12 qarqeve të vendit, shpërndarja e sipërfaqes së fondit pyjor paraqitet sipas grafikut në vijim, ku kryeson Qarku i Shkodrës me 20% (*mbi 210 mijë ha*), i ndjekur nga Elbasani dhe Korça me nga 13% secili, Dibra 12%, Lezha 11%, vijuar nga Qarku Kukës me 10% të fondit pyjor (*me mbi 100 mijë ha*).

Rëndësia e pyjeve është e gjithanshme dhe gjithëpërfshirëse, duke i bërë një element thelbësor të jetës sonë. Përfitimet dhe impakti i pyjeve, sipas përdorimit të tyre, mund të kategorizohet në:

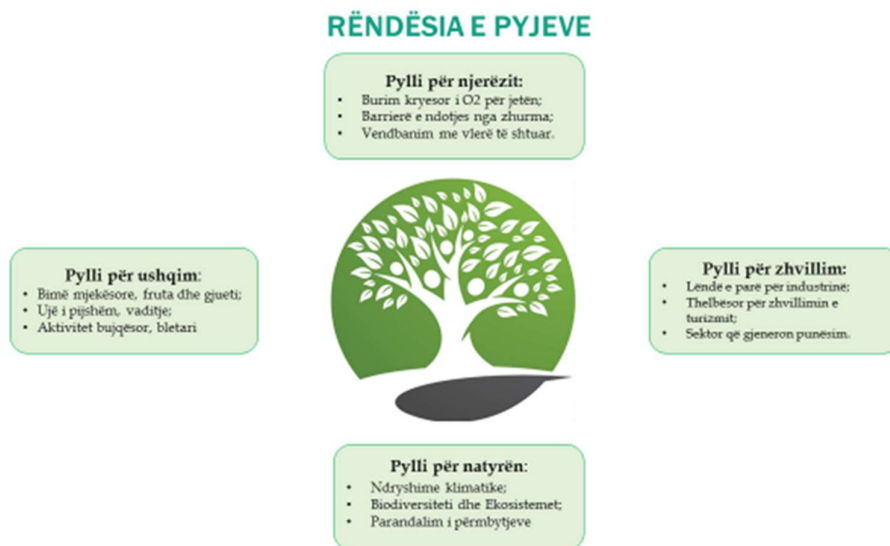
Pyje për Njerëz: Mekanizëm shkëmbimi ndërmjet O₂ që ato lëshojnë dhe absorbimit të CO₂. Një pemë gjethore e rritur çliron në ditë oksigjen për 2-10 persona. Janë një barrierë e ndotjes nga zhurmat, duke reduktuar deri në 50% të asaj që dëgjohet nga humanët. Janë një burim i përkryer i qetësisë dhe pasurimit të vlerave shpirtërore përmes vlerave të tyre të pamatshme.

Pyje për Zhvillim: Sigurojnë lëndën drusore për ndërtim, dru zjarri dhe rrëshirën, si bazë për një sërë industrish. Zonat pyjore përbëjnë një element thelbësor për zhvillimin e turizmit, si zonat bregdetare, malore apo ato urbane. Krijojnë mundësi për punësim, si përmes operacioneve në pyll, ashtu edhe përmes grumbullimit të bimëve jodrusore. Në vendet në zhvillim, vlerësohet se pyjet angazhojnë 80% të popullsisë së këtyre vendeve me produktet jodrusore nga pyjet.

Pyje për Ushqim: Janë burim për produkte, si bimë mjekësore, fruta pylli apo edhe gjuetia e kontrolluar. Veçanërisht marrin një vlerë të jashtëzakonshme përsa i përket bimëve mjekësore. Pyjet janë një burim i mirë për ujërat nëntokësorë, duke siguruar filtrimin e reshjeve në nëntokë dhe mundësi më të mira për ujë të pijshëm dhe vaditje. Shërbejnë për të krijuar breza pyjorë të domosdoshëm për bujqësinë, veçanërisht për kulturat e ndjeshme ndaj erërave. Nga ana tjetër reduktimi i shpejtësisë së erës, krijon mundësi më të mira për pjalmim nga bletët.

Pyje për Natyrën: Pyjet kanë efekte mbi temperaturën si në nivel global, ashtu edhe lokal, pasi ndikojnë në freskinë e mjedisëve, duke ulur njëkohësisht nevojën për energji. Përbëjnë shtratin e duhur për biodiversitetin, duke filluar nga insektet e deri tek bletët e zogjtë që përhapin polenin e farërat. Pothuajse gjysma e të gjithë specieve në nivel global e zhvillojnë jetën e tyre në pyje. Janë një parandalues dhe luftues i mirë i përmbytjeve. Sistemet rrënjore mbajnë tokën të lidhur në rastet e reshjeve të rënda, veçanërisht e nevojshme përgjatë shtretërve të lumenjve.

Mbrojtja e pyjeve si një element i kujdesit përfshin disa masa që vijnë si rezultat i veprimeve dëmtuese dhe shkatërruese si prerjet, transporti dhe shitja e paligjshme e lëndës drusore, zjarri, sëmundjet dhe dëmtuesit natyrorë, etj. Një ndër problemet që karakterizon sektorin e pyjeve në aspektin e mbrojtjes janë prerjet e paligjshme në nivel të lartë, duke dëmtuar kështu pyjet dhe habitatin përreth.

Qëllimi ynë fundor është mirëqenia, siguria, paqe dhe harmoni e qytetarëve të saj, ndaj dhe qëllimi që duam të arrijmë nga “Pyjet që duam” është *“kontribut i qëndrueshëm për një jetë më të mirë për shoqërinë sot dhe brezat e së ardhmes”*. Mjedisi në përgjithësi dhe pyjet në veçanti, janë skena ku zhvillohet jeta njerëzore, aktiviteti ekonomik dhe ushtrohet qeverisja, ndaj cilësia dhe gjendja e pyjeve kanë një ndikim thelbësor në disa dimensione, duke dhënë një kontribut të rëndësishëm në cilësinë e ajrit, ujit, tokës, biodiversitetit, në zhvillimin e bujqësisë,

energjisë e turizmit, në uljen e varfërisë, zhvendosjet e popullsisë, zbutjen e konflikteve sociale, në mbrojtjen nga përmbytjet, sigurinë e vendit.¹

2. BAZA LIGJORE

Ligji nr Ligjit nr. 115/2014 “Për ndarjen administrative-territoriale të njësive të qeverisjes vendore në Republikën e Shqipërisë”,

- Ligjit nr 139/2015 “ Për vetëqeverisjen vendore”.

Neni 27

Funksionet e bashkive në fushën e bujqësisë, zhvillimit rural, pyjeve dhe kullotave publike, natyrës dhe biodiversitetit Bashkitë janë përgjegjëse për kryerjen e këtyre funksioneve:

1. Administrimin, shfrytëzimin dhe mirë-mbajtjen e infrastrukturës së ujitjes dhe kullimit, të transferuar në pronësi të tyre, sipas mënyrës së përcaktuar me ligj.
2. Administrimin dhe mbrojtjen e tokave bujqësore e të kategorive të tjera të resurseve, si toka të pafrytshme etj., sipas mënyrës së përcaktuar me ligj.
3. Krijimin dhe administrimin e sistemit vendor të informacionit dhe këshillimit bujqësor e rural, sipas legjislacionit në fuqi.
4. Krijimin dhe administrimin e skemave vendore të granteve për bujqësinë e zhvillimin rural, të financuara nga buxheti lokal dhe/ose me bashkëfinancim nga të tretët, duke garantuar akses të balancuar gjinor.
5. Administrimin e fondit pyjor dhe kullor publik, sipas legjislacionit në fuqi.
6. Mbrojtjen e natyrës e të biodiversitetit, sipas legjislacionit në fuqi.

- Ligji nr 45/2019 “ Për mbrojtjen civile”

Neni 11

Strategjia vendore për zvogëlimin e riskut nga fatkeqësitë

Çdo njësi e vetëqeverisjes vendore, me vendim të këshillit bashkiak, miraton, minimalisht çdo pesë vjet, strategjinë vendore për zvogëlimin e riskut nga fatkeqësitë, të harmonizuar me Strategjinë Kombëtare për Zvogëlimin e Riskut nga Fatkeqësitë.

- Ligji Nr. 57/2020,: “Për Pyjet”.

Neni 30

Mbrojtja e fondit pyjor kombëtar

4. Për parandalimin e zjarreve në fondin pyjor kombëtar:

¹ Politika e Qeverise mbi Pyjet

- b) struktura përgjegjëse për pyjet në bashki, si dhe pronarët privatë, çdo vit hartojnë planin për parandalimin dhe shuarjen e zjarreve, për sipërfaqen e fondit pyjor kombëtar në territorin e tyre, ku përfshihen mjetet në dispozicion, si dhe numri i personave të organizuar në njësitë e posaçme për këtë qëllim, duke koordinuar dhe zbatuar të gjitha përcaktimet e ligjit përkatës për mbrojtjen civile, vlerësimin e rrezikut nga fatkeqësitë dhe planin vendor për emergjencat civile;
- c) plani për parandalimin dhe shuarjen e zjarreve në fondin pyjor kombëtar miratohet nga këshilli bashkiak brenda muajit mars të çdo viti.

Ligji Nr. 9693, datë 19.3.2007: **“Për fondin kullosor”** i ndryshuar.

Neni 26

Organet e qeverisjes vendore dhe pronarët privatë, që zotërojnë kullota dhe livadhe, kanë këto kompetenca:

- c) marrin masa për parandalimin e zjarreve dhe për shuarjen e tyre;

- Ligji Nr. 10 431, datë 09.06. 2011 **“Për Mbrojtjen e Mjedisit”**.
- Ligji Nr. 152, datë 21.12. 2015 **“Për shërbimin e mbrojtjes nga zjarri dhe shpëtimi”**.

“Zjarr masiv” është zjarri që zhvillohet apo tenton të zhvillohet në sipërfaqe e volume të konsiderueshme, për përballimin e të cilit, përveç forcave operacionale, mjeteve e pajisjeve që zotëron shërbimi zjarrfikës i një stacioni, kërkohet edhe pjesëmarrja për ndihmë nga stacionet zjarrfikëse të bashkive të tjera.

“Zjarr me përmasa të mëdha” është zjarri që zhvillohet në sipërfaqe e volume të mëdha, për përballimin e të cilit, përveç forcave operacionale, mjeteve e pajisjeve që zotëron shërbimi zjarrfikës, kërkohet edhe pjesëmarrja, për ndihmë, e forcave e mjeteve të shërbimeve apo strukturave të tjera operuese.

“Organizim i ndërhyrjes në shuarjen e zjarrit dhe shpëtim” është tërësia e masave tekniko-organizative të nevojshme, për organizimin e forcave të ndryshme, mjeteve, pajisjeve zjarrfikëse, metodave e taktikave, të cilat përdoren për ndërhyrjen në shuarjen e zjarrit, evakuimin dhe shpëtimin e jetës së njerëzve, kafshëve dhe pronës.

VKM 1080, datë 22.12.2010 **“Mbi rregullat për parandalimin dhe shuarjen e zjarreve në pyje dhe kullota”**.

1.Për parandalimin dhe zbulimin në kohë të rreziqeve nga zjarret në pyje e kullota, si dhe për shuarjen e tyre, drejtoritë përkatëse të shërbimit pyjor kryejnë këto detyra:

- a) Hartojnë planet e masave për parandalimin dhe menaxhimin e zjarreve në pyjet dhe kullotat, në pronësi e në administrim të qeverisjes qendrore, në përputhje me planin e masave për parandalimin dhe menaxhimin e zjarreve në pyjet dhe kullotat, të miratuar nga ministri përgjegjës, dhe me udhëzimet e Drejtorisë së Emergjencave Civile. Në këto plane të jepen në mënyrë të hollësishme masat e veprimet e domosdoshme për parandalimin e

rreziqeve nga zjarri, veprimet për zbulimin e shuarjen e zjarreve dhe për rehabilitimin e sipërfaqeve të dëmtuara nga zjarri.

Përgatitja e planit operativ vjetor për mbrojtjen e pyjeve nga zjarret. Bazuar në ligjin nr 57/2020“ Për pyjet” , ligjin nr 9693/2007 “ Për fondin kulloros në RSH” si edhe VKM nr 1080/2012, hartohet plani operativ për mbrojtjen e pyjeve nga zjarri.

LEGJISLACIONI EUROPIAN

- Rregullore CE 1485/2001 që modifikon rregulloren CE 2158/92 mbi mbrojtjen e pyjeve dhe banoreve nga zjarret ne pyje.
- Rregullore CE 2152/2003 mbi monitorimin e zjarreve ne pyje dhe nderhyrjet ambientale per mbrojtjen.

3. ZJARRET NË PYJE

3.1 KARAKTERISTIKAT E ZJARREVE

Zjarret në pyje jane fatkeqësi natyrore të shkaktuara natyralisht, nga neglizhenca apo zjarrvënia e qëllimshme, të cilët shkatërrojnë një zonë pyjore dhe mund të jenë një rrezik i madh për njerëzit që jetojnë në/dhe afër pyllit si dhe kafshët e egra.

Zjarri pyjor mund të përkufizohet si një zjarr bimësie, dmth që ka si lëndë djegëse origjinën bimore, i aftë të përhapet në mënyrë autonome në zonën e pyllëzuar.

Në mënyrë që të fillojë ky fenomen, është e nevojshme një ndezje, që është një furnizim i mjaftueshëm i nxehtësisë për të shkaktuar djegien me një nivel të tillë që të mbajë vetë. Ky veprim përbën faktorin përcaktues të zjarrit dhe analizohet në kërkimin e shkaqeve të zjarrit.

Probabiliteti i ndezjes së kësaj lënde pyjore është i lidhur me karakteristikat e tij fizike, para së gjithash lagështia dhe shpërndarja e saj në hapësirë.

NDEZJA

Faktorët determinues

aktivitetet industriale (të pavullnetshme)
linjat e energjisë (e pavullnetshme)
aktivitetet pyjore (të pavullnetshme)
aktivitete rekreative (të pavullnetshme)
djegia e mbeturinave (e pavullnetshme)
aktivitetet bujqësore (të pavullnetshme)

Vetëndëzja e përbërjes

përbërja e tokës/pyllit, lagështia,etj

cigare dhe ndeshje (të pavullnetshme)

shkaqe të tjera të pavullnetshme

natyrale (vetëtima)

tjera ...

Përhapja e zjarrit është një ngjarje dinamike e lidhur fort me kushtet mjedisore. Pjesa e përparme e flakës ka një sjellje të lidhur me faktorët predispozues që ndryshojnë në kohë dhe hapësirë dhe kushtëzojnë përhapjen e saj.

Në literaturë por edhe në praktikë njihen dhe janë studiuar tre tipe të zjarrit

Zjarri tokësor – Ky tip djeg kryesisht shtresën e humusit të “dyshemesë” së pyllit dhe nuk përhapet në sipërfaqe.

Zjarr sipërfaqësor – në pyjet trungishte prek degët e thara të trungut të drurit, filizërinë dhe bimësinë barishtore. Kryesisht zjarr kalimtar dhe joshumë problematik, megjithatë varet nga kushtet atmosferike.

Zjarri i kurorave – Avancojnë në majat e pemëve dhe përfshin të gjithë kurorën e drurit. Shkatërrimtar kur shoqërohet edhe nga era, duke e kthyer në një ciklon zjarri.

Shkaktarët e zjarreve pyjorë mund të jenë AGJENTË NATYROR, të tillë si a. rrufeja; b. thatësia; c. erërat e fuqishme; d. shkëndija të shkaktuar nga linjat e tensionit të lartë

Apo nga AKTIVITETET HUMANË të tilla si a. zjarri i harruar në një kamp apo i dalë jashtë kontrollit; b. Zjarrvënie e qëllimshme; c. djegia e hamulloreve bujqesore dhe dalja jashtë kontrollit e zjarrit; d. hedhja pa kujdes e bishtave të cigareve; e. punët e ndryshme në afërsi të pyjeve si ato me saldim, etj.

Në statistikat globale rreth 90% e zjarreve në pyje, kanë shkaktar njeriun.

Zjarri pyjor është një fenomen që evoluon, karakteristikat e të cilit ndryshojnë me kalimin e kohës. Kjo kërkon një analizë të fenomenit përgatitor për të kuptuar zgjedhjet e luftës aktive të përfshira në këtë Plan.

Fazat kryesore të zhvillimit të një zjarri kështu mund të zgjidhen:

- **Ndezja:** paraqet momentin fillestar

- **Faza fillestare e rritjes:** pas ndezjes, fillon përhapja e zjarrit. Djegia në progres gjeneron nxehtësi e cila, përmes transmetimit kryesisht nga rrezatimi, ngroh përbërjen /combustibile dhe bën që ajo të ndizet. Ky mekanizëm është baza e ndezshmërisë së lëndës djegëse klasa dimensionale, ngjeshja, lagështia, përbërja kimike, prania e rrëshirave, vajrave thelbësorë etj

Përhapja e zjarrit është një ngjarje dinamike e lidhur fort me kondicionimin mjedisor. Pjesa e përparme e flakës ka një sjellje të lidhur me faktorët predispozues që ndryshojnë në kohë dhe hapësirë dhe kushtëzojnë përhapjen e saj.

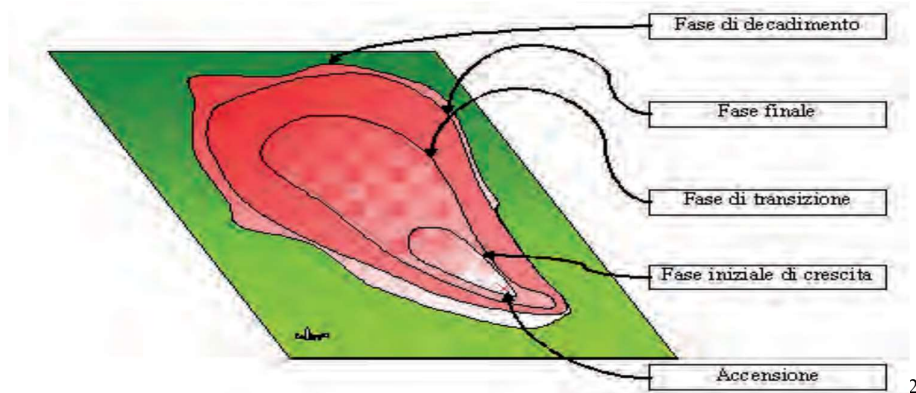
Përhapja e përparme e flakës është fillimisht e ngadaltë, në lidhje me rrjedhën e kufizuar të nxehtësisë që buron në fazat fillestare të zjarrit; në këtë fazë zhdukja është shpesh e lehtë por zgjat në rendin e minutave.

- Faza e tranzicionit dhe shpërndarja e shpejtë: rritja e gjerësisë së frontit të flakës përcakton një rritje të karburantit të djegur në njësinë e kohës. Në përgjithësi vendosen lëvizje të parregullta konvektive të cilat, duke pasuruar djegien e djegies dhe krijimin e një fluksi të detyruar të ajrit të nxehtë me veprim para ngrohjes, përmirësojnë efektivitetin e përgjithshëm të frontit të flakës. Fenomeni ushqehet vetë dhe shpejtësitë e përparimit vazhdojnë të rriten: në këtë fazë kushtet e motit, veçanërisht regjimi i erës, janë megjithatë vendimtare. Me kalimin e kohës, zjarri bëhet një fenomen që nuk mund të kontrollohet nga sulmet direkte dhe nëse maja e pyllit e lejon atë, në gjethe ka një kalim zjarri.

Në përgjithësi në këtë fazë është mbuluar pjesa më e madhe e zonës përfundimtare të djegur.

- Faza përfundimtare: pasi të arrihet një nivel i lartë intensiteti, zjarri bëhet i pavarur nga kushtet lokale të motit: rrymat e fortë konvektive të gjeneruar drejtojnë shumimin dhe përcaktojnë sjelljet e shoqëruara me intensitet të lartë të tilla si spotting (kërcimi i shkëndijave) dhe vorbull zjarri (vorbull zjarri).

- Faza e kalbjes: ndodh kur ndryshimet në kushtet klimatike depresojnë efikasitetin e frontit të flakës: ka një rënie pak a shumë graduale të shpejtësisë së përparimit që venitet në zhdukje spontane, përveç ndryshimeve të reja në kushtet e mjedisit.

Duke pasur parasysh veçantitë e kontekstit zgjedhim të mos e bazojmë këtë studim ekskluzivisht në shpërndarjen e zjarreve që kanë ndodhur në të kaluarën, por edhe të analizojmë faktorët predispozues dhe përcaktues.

Sidoqoftë, del se probabiliteti i një zjarri që ndodh nuk është i mjaftueshëm në vetvete për të përcaktuar shpërndarjen e burimeve në zonë: me të njëjtat kushte rreziku, është e nevojshme të

² Piano per la difesa dei boschi dagli incendi/ Provincia Autonoma di Trento

merret në konsideratë se si çdo zjarr përcakton efekte të ndryshme direkte dhe indirekte në zonën e mbuluar dhe rrethinat e saj me pasoja në peizazh, në biocenozë në një kuptim të gjerë, në elementët antropikë dhe mbi stabilitetin e territorit.

Analiza e serive kohore të raportuara më poshtë përbën një përshkrim të regjimit të zjarrit, nga i cili do të vendoset politika ndaj fenomenit të zjarreve pyjorë.

3.2 ANALIZA STATISTIKORE E ZJARREVE NË PYJE

Mbrojtja e pyjeve si një element i kujdesit përfshin disa masa që vijnë si rezultat i veprimeve dëmtuese dhe shkatërruese si prerjet, transporti dhe shitja e paligjshme e lëndës drusore, zjarri, sëmundjet dhe dëmtuesit natyrorë, etj. Një ndër problemet që karakterizon sektorin e pyjeve në aspektin e mbrojtjes janë prerjet e paligjshme në nivel të lartë, duke dëmtuar kështu pyjet dhe habitatin përreth. Gjithashtu sipërfaqe të mëdha pyjore dëmtohen nga zjarret dhe mbeten të parehabilitueshme, për shkak të mosveprimit në kohë apo pamjaftueshmërisë së masave parandaluese. Pyjet preken shpesh nga sëmundjet apo dëmtimet nga kullotjet e paligjshme, duke iu shkaktuar atyre probleme të cilat kërkojnë zgjidhje nëpërmjet masave për mbrojtjen e pyjeve.

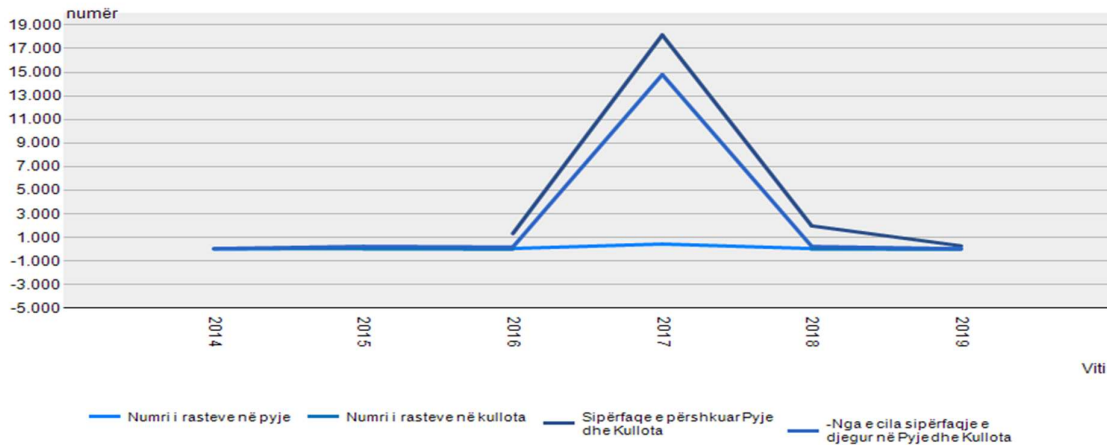
Tabela më poshtë tregon rastet dhe dëmin në pyje e kullota nga zjarret në 6 vitet e fundit, sipas të dhënave nga INSTAT.³

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Numri i rasteve në pyje	13	118	61	436	53	32
Numri i rasteve në kullota	34	35	0	..	19	4
Sipërfaqe e përshkuar Pyje dhe Kullota	60	..	1322	18161	1974	279
-Nga e cila sipërfaqje e djegur në Pyje dhe Kullota	50	250	181	14805	238	42

³ Dokumenti I Politikës së Pyjeve në Shqipëri

Zjarret ne pyje dhe kullota sipas Variabla dhe Viti

Për një planifikim sa më racional të zjarreve në pyje është e nevojshme para së gjithash të karakterizohet fenomeni i zjarrit në lidhje me shkaqet apo permasat e ndoshura në të kaluarën.. Për këtë qëllim, u analizua seria historike e zjarreve pyjore të periudhës 2008-2019 periudhë për të cilën disponojmë edhe të dhënat.

3.3 ANALIZË HISTORIKE DHE STATISTIKORE E ZJARREVE NË PYJE

Arsyet e rënies së zjarreve janë nga më të ndryshmet , por në bazë të përvojave dhe njohurive të deritanishme në 99% të rasteve të shfaqjes së këtyre zjarreve si shkak paraqitet njeriu (direct ose indirect) evidenca e rënies së zjarreve për 2017 e vërteton më së miri këtë fakt. Rrufeja apo vetëndezja e pyjeve kap vetëm 1% të rasteve. Renia e zjarreve në pyje/kullota ku shkaktar është njeriu ndodh nga pakujdesia , padituria , piromania si sëmundje apo qëllim i pastër. Zjarret e shkaktuara nga pakujdesia apo padituria , përfshijnë kryesisht zjarret e shkaktuara nga njerëzit që punojnë në pyje apo kullota të cilët kryejnë punime operacionale në këto zona. Këto zjarre ndodhin zakonisht në pranverën e herëshme kur vegetacioni barror nga viti i kaluar është i thatë dhe vegetacioni i ri akoma nuk ka filluar. Këtu si shkaktarë të zjarreve janë mbledhësit e frutave pyjore, bimëve medicinale , gjetarët, fremerët apo edhe turistët.

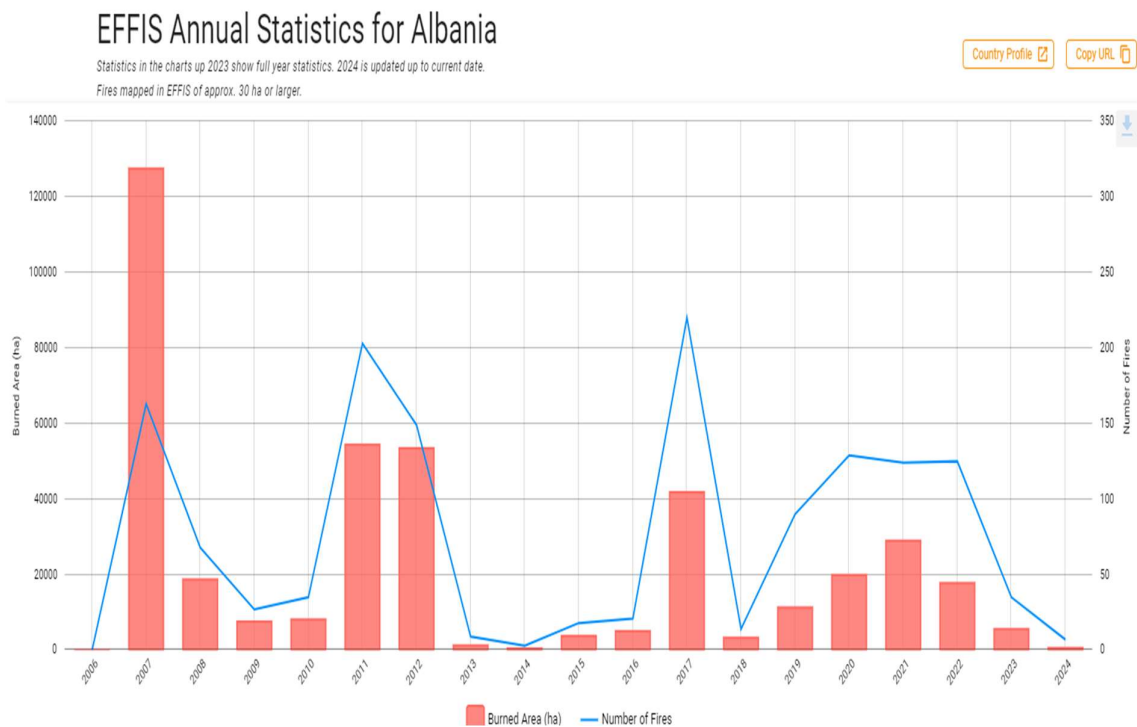
Zjarret e qëllimshme bëhen me qëllim që të zgjerojnë tokën e punueshme apo kullotat, ku njeriu ndez zjarrin pa llogaritur pasojat. Motivet e këtyre zjarreve janë nga më të ndryshmet , ato mund të jenë edhe për përfitim ekonomik , për përfitim dru të lirë për dru zjarri apo ndërtim, për të mbuluar prerjet ilegale etj.

Zonat më të rrezikuara nga zjarret janë, Mali i Taraboshit në të cilin ka pasur raste zjarri në vitet 2009,2011,2017, 2019 apo 2021 kryesisht në këtë zonë është e pyllëzuar me pyje prodhues. Gjithashtu ekonomia pyjore Prumos-sheldi është një zonë shumë e rrezikuar nga zjarret në këtë ekonomi pyjore ka pasur vatra zjarri në vitet 2011,2015,2017,

2018,2021,2022 Në ekonomin pyjore Shllak1 ka pasur raste të shumta zjarri te shtrirë në vite ku mund të përmendim zjarret e rëna në 2011,2012, 2017 apo 2021 dhe 2022

Tabela më poshtë tregon vitet nr e zjarreve te rëna në pyje/kullota si edhe sipërfaqen e përkthuar/djegur. Kjo duke ju referuar te dhenave te Annual Fire Report.

4

Duke analizuar rastet e mësipërme shohim që numri më i madh i zjarreve të rëna në fondin pyjor e cila shoqërohet edhe me sipërfaqen më të madhe të djegur janë vitet 2011 dhe 2017.

Për këtë i referohemi edhe ANNUAL FIRE REPORTS / Raporti vjetor i zjarreve i publikuar nga The Joint Research Centre (JRC) of the European Commission (EC)/Qendra e përbashkët e kërkimit (JRC) e Komisionit Europian ⁵ rezultojn që situatet e zjarreve në të gjithë Shqipërinë por edhe në rajon ka qënë problematike.

Referuar këti Raporti dhe vitit **2011** rezultojn situatet si më poshtë:

⁴ <https://effis.jrc.ec.europa.eu/apps/effis.statistics/estimates>

⁵Annual Fire Reports 2017

3.2.7 Albania

The 2011 fire season was rather intense in Albania, making it the third worst country affected (after Portugal and Spain) in 2011. Over 200 fires of at least 40 ha occurred over summer (all but two in July-September) burning at total of 53 308.75 ha – more than in the last 3 years combined. Table 46 presents the distribution of the mapped burned area by land cover type using the CLC 2000 database. 28 203.23 ha were burnt in forests and other wooded lands, 19 742.86 ha in other natural lands, 4 986.21 ha in agricultural areas and 376 ha in artificial surfaces, i.e. urban, industrial or social areas and other land cover types. Figure 92 shows the damage caused by forest fires in the Albanian territory; in particular in the southern part of the country.

Table 46. Distribution of burned area (ha) in Albania by land cover types.

Land cover	Area burned	% of total
Forest/Other Wooded Land	28203.23	52.91%
Other Natural Land	19742.86	37.03%
Agriculture	4986.21	9.35%
Artificial Surfaces	349.98	0.66%
Other Land Cover	26.47	0.05%
Total:	53308.75	100%

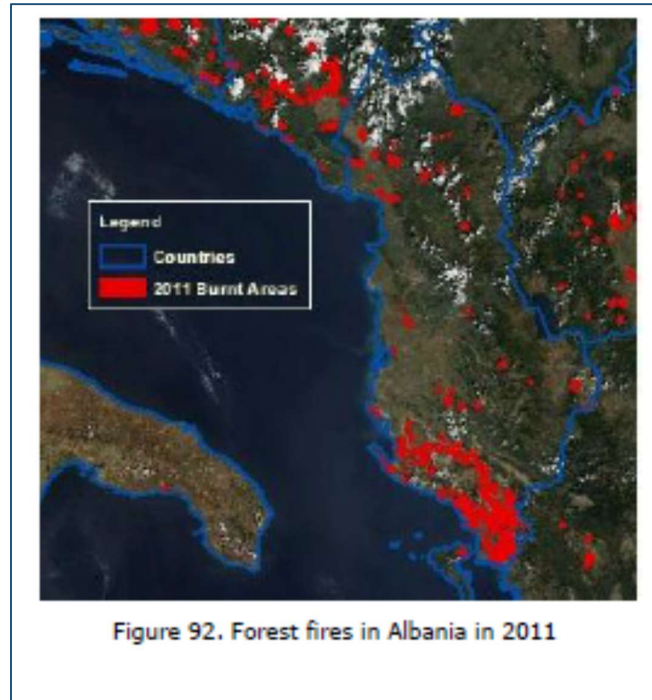

Figure 92. Forest fires in Albania in 2011

Sezoni i zjarrit 2011 ishte mjaft intensiv në Shqipëri, duke e bërë atë vendin e tretë më të prekur (pas Portugalisë dhe Spanjës) në 2011. Mbi 200 zjarre prej të paktën 40 ha ndodhën gjatë verës (të gjitha, por dy në korrik-shtator) duke djegur në total 53 308.75 ha - më shumë se në 3 vitet e fundit të kombinuara. Tabela 46 paraqet shpërndarjen e zonës së djegur të hartuar sipas llojit të mbulesës së tokës duke përdorur bazën e të dhënave CLC 2000. 28 203.23 ha u dogjën në pyje dhe toka të tjera të pyllëzuara, 19 742.86 ha në tokat e tjera natyrore, 4 986.21 ha në zona bujqësore dhe 376 ha në sipërfaqe artificiale, d.m.th. zonat urbane, industriale ose sociale dhe llojet e tjera të mbulesës së tokës. Figura 92 tregon dëmin e shkaktuar nga zjarre pyjore në territorin shqiptar; në veçanti në pjesën jugore Shqipërisë.

Kjo situatë problematike vërehet edhe në Qarkun Shkodër ku sipas statistikave rezultojnë 41 zjarre dhe me sipërfaqe të djegur prej 171.89 ha.

Marrim në shqyrtim edhe **Vitin 2017** si vit me vatra të shumta zjarri në Bashkinë e Shkodrës dhe me një sipërfaqe të konsiderueshme të djegur/përshkuar nga zjarri.

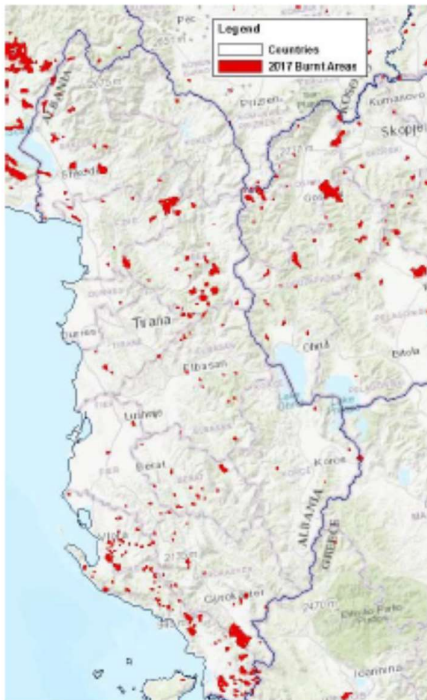

Figure 138. Visible fire scars in Albania 2017.

3.2.1 Albania

The total burnt area of 42 168 ha recorded in Albania was higher than the previous four years combined, although still below the amounts recorded in 2011 and 2012 (both over 50 000 ha). There were 223 fires of over 30 ha in 2017, ten times the number recorded in 2016. Most of them occurred in July and August. The largest fire of the year burnt 5 609 ha in Gjirokastrës Province in the south of the country, and 17 other fires over 500 ha were also recorded. The burnt area scars left by the 2017 fires in Albania can be seen in Figure 138.

Table 42. Distribution of burnt area (ha) in Albania by land cover types in 2017.

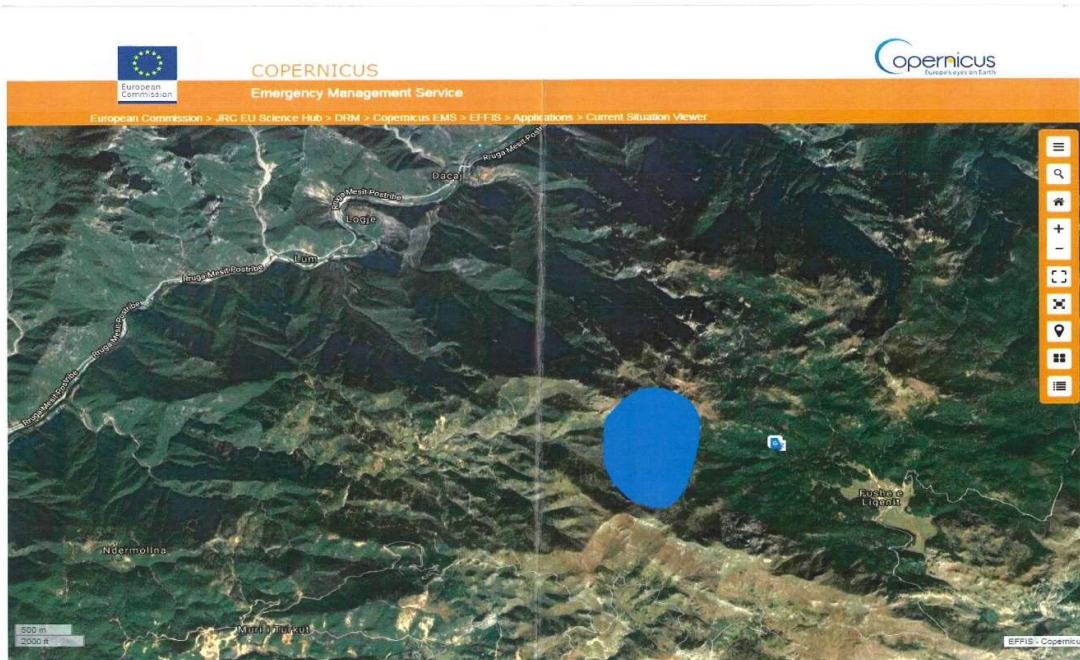
Land cover	Area burned	% of total
Forest/Other Wooded Land	27082.18	64.22
Other Natural Land	13297.04	31.53
Agriculture	1639.16	3.89
Artificial Surfaces	141.09	0.33
Other Land Cover	8.57	0.02
TOTAL	42168.04	100

Referuar këtij Raporti rezulton se Sipërfaqja e përgjithshme e djegur prej 42 168 ha e regjistruar në Shqipëri ishte më e lartë se katër vitet e mëparshme të marra sëbashku. , megjithëse ende nën këtë shumat e regjistruara në 2011 dhe 2012 (të dyja mbi 50 000 ha). Kishte 223 zjarre me mbi 30 ha në 2017, dhjetë herë më shumë se numri i regjistruar në vitin 2016. Shumica e tyre kanë ndodhur në korrik dhe gusht. Zjarri më i madh i vitit dogji 5 609 ha në Provincën Gjirokastrës në jug të vendit, dhe u regjistruan edhe 17 zjarre të tjera mbi 500 ha.

Fotot më poshtë janë të marra nga ky sit dhe i përkasin vitit zjarreve të vitit 2017 në Bashkinë Shkodër.

PLANI I MASAVE PËR PARANDALIMIN SHUARJEN E ZJARREVE NË FONDIN PYJOR/KULLOSOR

Bazuar në analizën e mësipërme rezulton se numri i zjarreve është i madh në vitet (2011,2017) të cilat kanë edhe temperaturat më të larta në periudhën e verës dhe që shoqërohen me kohë të thatë dhe pa rreshje.Kjo shoqërohet edhe në vjeshtën e hershme..

Viti 2019

Bazuar ne ANNUAL FIRE REPORTS 2019 / Raporti vjetor i zjarreve i publikuar nga The Joint Research Centre (JRC) of the European Commission (EC)/Qendra e përbashkët e kërkimit (JRC) e Komisionit Europian ⁶ , rezulton se :

Sezoni i zjarreve ne vitin 2019 ishte me i keq se në vitin 2018 , edhe pse siperfaqja totale e djegur eshte shume me e vogël se në vitin 2018. Sipas qendrës Europiane rezulton se janë vënë re rreth 111 zjarre me sipërfaqe me mbi 30Ha (sipërfaqe të cilën regjistron ky sistem) duke djegur/përshkuar një sipërfaqe prej 11.839 ha. Gjithashtu vihet re një aktivitet i dendur zjarresh në fillim të sezonit edhe pse 2/3 e dëmit ndodhën në muajin gusht-shtator . Kjo vihet re edhe në hartën më poshtë.

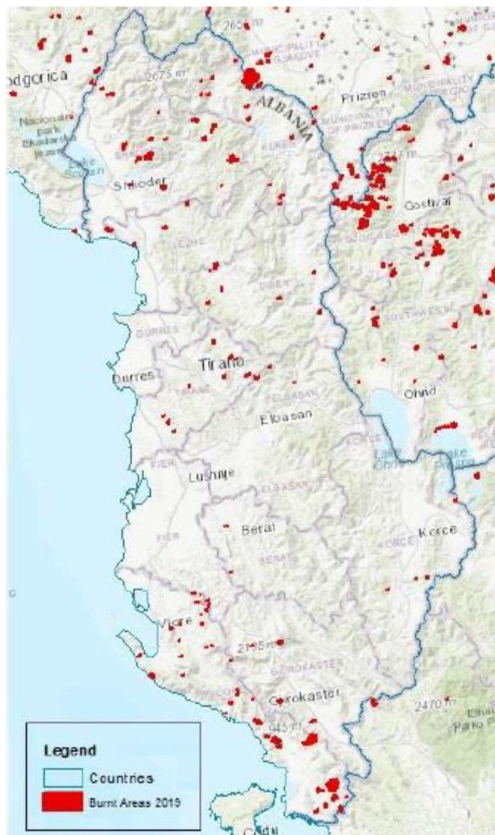

Figure 176. Mapped burnt areas in Albania in 2019.

2.2.1 Albania

Albania's 2019 fire season was somewhat worse than 2018, although still far below the total burnt area mapped in 2017. There were 111 fires of over 30 ha in 2019, burning a total of 11 839 ha. There was quite a lot of activity early in the season, although two-thirds of the damage occurred in August and September. The burnt area scars left by the 2019 fires in Albania can be seen in Figure 176.

Table 47. Distribution of burnt area (ha) in Albania by land cover types in 2019.

Land cover	Area burned	% of total
Forest/Other Wooded Land	8271.12	69.86
Other Natural Land	3175.65	26.82
Agriculture	378.94	3.2
Artificial Surfaces	6.15	0.05
Other Land Cover	7.04	0.06
TOTAL	11838.9	100

⁶Annual Fire Reports 2019

Bashkia Shkodër në vitin 2019 pati në performancë më të mirë ashtu sic është edhe vetë trendi i konfirmuar nga Qendra Europiane . Gjatë vitit 2019 në Bashkinë shkodër pati gjithësej 7 vatra zjarri prej të cilave 6 ishin në sipërfaqe kullosore dhe vetëm 1 në sipërfaq pyjore kryesisht shkurre. Sipërfaqja e djegur/përshkuar është 18.6 ha.

Janar - Dhjetor 2019

EVIDENCA STATISTIKORE OPERATIVEPROGRESIVE E ZJARREVE NE PYJE DHE KULLOTA

Nr.	Emërtimi		Njesia matëse	Mujore	Progresive	
1	Numri i zjarreve		raste	0	7	
	Nga kjo	Në pyje	"	0	6	
		Në kullota	"	0	1	
2	Sipërfaqja e Përshkuar		Ha	0	32.4	
	Nga kjo:	a. Në pyje	"	0	21.4	
		a.1 Trungishte	"	0	5.2	
		a.1.1. Halorë	"	0	0.2	
		a.1.2. Fletorë geshtenj	"	0	5	
		a.2. Cungishte	"	0	2.9	
		a.3. Shkurre	"	0	13.3	
		b. Kullotë	"	0	3	
		c. Të tjera Inproduktive	"	0	8	
3	Sipërfaqja e Djegur		Ha	0	18.6	
	Nga kjo:	a Në pyje	"	0	7.6	
		a.1 Trungishte	"	0	1	
		a.1.1. Halorë	"	0	0	
		a.1.2. Fletorë geshtenj	"	0	1	
		a.3. Cungj. + Shkurre	"	0	6.6	
		b. Kullotë	"	0	3	
		c. Të tjera Inproduktive	"	0	8	
4	Pronësia	Pyje	Bashkiake	"	0	18.6
			Privat	"	0	0
					0	0
		Kullota	Bashkiake	"	0	0
			Privat	"	0	0
					0	0

Viti 2020

Nëse analizojmë vitin 2020 referuar INSTAT rezulton që në Shqipëri gjatë këtij viti kanë rënë 125 zjarre me një sipërfaqe totale të djegur/përshkuar rreth 19.626 ha.

Nëse e krahasojmë me vitin 2019 ka një rritje të aktivitetit të zjarreve , këtë krahasim i referohemi INSTAT-it kur në vitin 2019 ipërfaqja e djegur/përshkuar ishte 11.349 ha.

Refaruar kësaj analize rezulton se me rritjen e temperaturave kemi edhe rritje të aktivitetit të zjarreve.

Bashkia Shkodër për vitin 2020 pati një situatë me aktivitet relativisht të moderuar , përsa I përket sasisë së sipërfaqes pyjore të djegur/përshkuar . Kjo sipërfaqe për vitin 2020 prej rreth 53 ha , ndërsa numri I vatrave të zjarrit ishte shumë I lartë rreth 16 vatra.

JANAR - DHJETOR. 2020

EVIDENCA STATISTIKORE OPERATIVE PROGRESIVE E ZJARREVE NE PYJE DHE KULLOTA

Nr.	Emërtimi		Njesia matëse	Mujore	Progresive	
1	Numri i zjarreve		raste	1	16	
	Nga kjo	Në pyje	"	1	11	
		Në kullota	"	0	5	
2	Sipërfaqia e Përshkuar		Ha	1	53.5	
	Nga kjo:	a. Në pyje	"	1	47.5	
		a.1 Trungishte	"	1	44.5	
		a.1.1. Halorë	"	0	17	
		a.1.2. Fletorë geshtenj,Ah	"	1	27.5	
		a.2. Cungishte	"	0	1.7	
		a.3. Shkurre	"	0	1.3	
		b. Kullotë	"	0	4	
		c. Të tjera Inproduktive,Bujq.	"	0	2	
3	Sipërfaqia e Djegur		Ha	0	29.7	
	Nga kjo:	a. Në pyje	"	0	23.7	
		a.1 Trungishte	"	0	22.4	
		a.1.1. Halorë	"	0	7.6	
		a.1.2. Fletorë geshtenj	"	0	14.8	
		a.3. Cungj.+ Shkurre	"	0	1.3	
		b. Kullotë	"	0	4	
		c. Të tjera Inprod. Bujqesore	"	0	2	
4	Pronësia	Pyje	Bashkiake	raste	0	10
			Privat	"	0	0
					0	0
	Kullota	Bashkiake	"	0	3	
		Privat	"	0	0	
		Inpro.Bujqesore		0	2	

Viti 2021

Bashkia Shkodër për vitin 2021 pati një situatë me aktivitet shume të moderuar , përsa I përket sasisë së sipërfaqes pyjore të djegur/përshtuar . Kjo sipërfaqe për vitin 2021 prej rreth 90.6 ha , ndërsa numri I vatrave të zjarrit ishte shumë I ulet me rreth 7 vatra.

Evidenca Statistike Operative Progressive e zjarreve ne pyje /kullota Janar-Dhjetor 2021						
Nr.	EMERTIMI			Njesia e matjes	Mujore	Progressive
1	Numeri rasteve			raste		7
	Nga kjo	Ne pyje		raste		4
		Ne kullota		raste		3
2	Siperfaqja e pershtuar			ha		171.8
	Nga kjo	a.Pyje		ha		169.2
		a.1 Trungishte		ha		148
		a.1.1 Halore		ha		148
		a.1.2 Fletore		ha		20.4
		a.2 Cungishte		ha		0
		a.3 Shkurre		ha		21.2
		b. Kullota		ha		2.6
		c. Te tjera		ha		3
		Pronesia	Pyje	Bashkiake	ha	
	Shteterore			ha		0
	Private			ha		0
	Kullota		Bashkiake	ha		2.6
			Shteterore	ha		0
			Private	ha		0
3	Siperfaqja e djegur			ha		90.6
	Nga kjo	a.Pyje		ha		89.2
		a.1 Trungishte		ha		57.5
		a.1.1 Halore		ha		57.5
		a.1.2 Fletore		ha		31.2
		a.2 Cungishte+ shkurre		ha		31.7
		a.3 Shkurre		ha		
		b. Kullota		ha		1.4
	c. Te tjera		ha		3	
	Pronesia	Pyje	Bashkiake	ha		90.6
			Shteterore	ha		0
			Private	ha		0
Kullota		Bashkiake	ha		1.4	
		Shteterore	ha		0	
Private	ha		0			
5	Vlera e demit te shkaktuar			000/leke		15980
6	Matrial drusor i djegur plotesisht			m3		
	Nga kjo	Lende punimi	Bashkiake	m3		
			Shteteror	m3		
			Private	m3		
		Dru zjari	Bashkiake	m3		
			Shteteror	m3		
			Private	m3		
7	Matrial drusor i djegur por i perdorshem per shfrytezim			m3		
Nga kjo	Lende punimi	Bashkiake	m3			
		Shteterore	m3			
		Private	m3			
	Dru zjari	Bashkiake	m3			
		Shteterore	m3			
		Private	m3			
8	Shkaqe te njohura					
	Nga keto	1. Njerezore		raste		0
		Te qellimshme		raste		0
		Jo te qellimshme		raste		0
	2. Natyrore		raste		0	
9	Shkaqe te panjohura			raste		7
10	Fonde te harxhuara per fikjen e zjari			000/leke		0

Viti 2022

Bashkia Shkoder ne vitin 2022 u perball me nje situatë te pazakonte te vatrave te zjarrit ne siperfaqet pyjore/kulosore, kjo per vete temperaturat e larta por dhe pakujdesise pao zjarreve te qellimshme.

Kjo situatë u shoqerua me rreth 18 vatra zjarri dhe nje siperfaqe te konsiderueshme si te pershkuar nga zjarri por edhe siperfaqe pyjore/kulosore e djegur e cila per vitin 2022 eshte ne masen 140ha.

Tabela me poshte jep kete situatë. Hartat e zjarreve te marra nga COPERNICUS , jane ne aneksin bashkelidhur.

JANAR - DHJETOR 2022						
EVIDENCA STATISTIKORE OPERATIVE PROGRESIVE E ZJARREVE NE PYJE DHE KULLOTA						
Nr.	Emërtimi		Njesia matëse	Mujore	Progresive	
1	Numri i zjarreve		raste	0	18	
	Nga kjo	Në pyje	"	0	13	
		Në kullota/Siperfaqe Inprod.Bujq.	"	0	5	
2	Sipërfaqia e Përkthuar pyje		Ha	0	233.8	
	Nga kjo:	a. Në pyje	"	0	233.8	
		a.1 Trungishte	"	0	134.8	
		a.1.1. Halorë	"	0	0.8	
		a.1.2. Fletorë geshtenj,Ah etj.	"	0	134	
		a.2. Cungishte	"	0	55	
		a.3. Shkurre	"	0	44	
		b. Kullotë	"	0	0	
		c. Të tjera Inproduktive,Bujq.	"	0	7.5	
3	Sipërfaqia e Dëgjur pyje		Ha	0	140.1	
	Nga kjo:	a. Në pyje	"	0	140.1	
		a.1 Trungishte	"	0	94.1	
		a.1.1. Halorë	"	0	0.1	
		a.1.2. Fletorë geshtenj etj.	"	0	94	
		a.3. Cungj.+ Shkurre	"	0	46	
		b. Kullotë	"	0	0	
		c. Të tjera Inprod. Bujqesore	"	0	7.5	
4	Pronësia	Pyje	Bashkiake	raste	0	13
			Privat	"	0	0
					0	0
	Kullota	Bashkiake	"	0	0	
		Privat	"	0	0	
		Inpro.Bujqesore		0	5	
5	Vlera e dëmit të shkak.fondit pyjor/kollo.		000/lekë	0	0	
	Shkaqe të njohura		raste	0	0	
	Nga këto :	1. Njerezore	"	0	0	
Të qëllim eshme		"	0	0		
Jo të qëllimshme		"	0	0		
2. Natyrore		"	0	0		
	Shkaqe të panjohura		"	0	18	
Fonde të harxhuara për shuarjen e zjarreve		000/lekë		0	0	
				0	0	

Harta me vatrat e zjarrit ndodhet ne ANEKS.

Megjithëse viti 2023 ishte një vit i nxehtë dhe me problematika për sa i takon zjarreve në pyje Bashkia Shkodër pati gjithësej 9 vatra zjarri me një dëm të moderuar në zjarr me djegjen e një sipërfaqe prej rreth 3.5 ha në sipërfaqe pyjore dhe rreth 2 ha kullotë.

JANAR - DHJETOR 2023						
EVIDENCA STATISTIKORE OPERATIVE PROGRESIVE E ZJARREVE NE PYJE DHE KULLOTA						
Nr.	Emërtimi		Njesia matëse	Mujore	Progresive	
1	Numri i zjarreve		raste	5	5	
	Nga kjo	Në pyje	"	1	1	
		Në kullota/Sipërfaqe Inprod.Bujq	"	4	4	
2	Sipërfaqja e Përkthuar pyje		Ha	2.5	2,5	
	Nga kjo:	a. Në pyje	"	2.5	2.5	
		a.1 Trungishte	"	0	0	
		a.1.1. Halorë	"	0	0	
		a.1.2. Fletorë geshtenj,Ah etj.	"	0	0	
		a.2. Cungishte	"	0	0	
		a.3. Shkurre	"	2.5	2.5	
		b. Kullotë	"	1.5	1.5	
		c. Të tjera Inproduktive,Bujq.	"	0	0	
3	Sipërfaqja e Djegur pyje		Ha	1.5	1.5	
	Nga kjo:	a. Në pyje	"	1.5	1.5	
		a.1 Trungishte	"	0	0	
		a.1.1. Halorë	"	0	0	
		a.1.2. Fletorë geshtenj etj.	"	0	0	
		a.3. Cungj.+ Shkurre	"	1.5	1.5	
		b. Kullotë	"	1.5	1.5	
		c. Të tjera Inprod. Bujqesore	"	0	0	
4	Pronësia	Pyje	Bashkiake	raste	1	1
			Privat	"	0	0
		Kullota	Bashkiake	"	4	4
			Privat	"	0	0
			Inpro.Bujqesore	"	0	0
5	Vlera e dëmit të shkak.fondit pyjor/kollo.		000/lekë			
	Shkaqe të njohura		raste	5	5	
	Nga këto :	1. Njerezore	"	0	0	
		Të qëllimeshme	"	0	0	
		Jo të qëllimshme	"	0	0	
		2. Natyrore	"	0	0	
	Shkaqe të panjohura		"	5	5	
Fonde të harxhuara për shuarjen e zjarreve		000/lekë		0	0	

Gjate vitit 2024 kemi patur gjithesej 11 raste /vatra zjarri prej te cilave 7 ne sipërfaqe kullosore dhe 4 ne sipërfaqe pyjore . Sipërfaqe e djegur pyjore ne masen 1.9 ha dhe sipërfaqe kullosore ne masen 30 ha .

EVIDENCA STATISTIKORE OPERATIVE PROGRESIVE E ZJARREVE NE PYJE DHE KULLOTA					
Nr.	Emërtimi		Njesia matëse	Mujore	Progresive
1	Numri i zjarreve		raste	8	11
	Nga kjo	Në pyje	"	4	4
		Në kullota/Sipërfaqe Inprod.Bujq.	"	4	7
2	Sipërfaqia e Përkohshme		Ha	4.6	4.6
	Nga kjo:	a. Në pyje	"	4.6	4.6
		a.1. Trungishte	"	2.3	2.3
		a.1.1. Halorë	"	0	0
		a.1.2. Fletorë geshtenj, Ah etj.	"	2.3	2.3
		a.2. Cungishte	"	2.3	2.3
		a.3. Shkurre	"	0	0
		b. Kullotë	"	30	30.035
		c. Të tjera Inproduktive,Bujq.	"	0	0
		3	Sipërfaqia e Djegur pyje		Ha
Nga kjo:	a. Në pyje		"	1.9	1.9
	a.1. Trungishte		"	0.7	0.7
	a.1.1. Halorë		"	0	0
	a.1.2. Fletorë geshtenj etj.		"	0	0
	a.3. Cungj.+ Shkurre		"	1.2	1.2
	b. Kullotë		"	30	30.035
	c. Të tjera Inprod. Bujqesore		"	0	0
	4		Pyje	Bashkiake	raste
Privat		"		0	0
				0	0
Kullota		Bashkiake	"	5	5
		Privat	"	0	0
		Inpro.Bujqesore		0	0
5	Vlera e dëmit të shkak.fondit pyjor/kollo.		000/lekë	1771	1771
	Shkaqe të njohura		raste	0	0
	Nga këto :	1. Njerezore	"	0	0
		Të qëllimshme	"	0	0
		Jo të qëllimshme	"	0	0
		2. Natyrore	"	0	0
	Shkaqe të panjohura		"	0	0
Fonde të harxhuara për shuarjen e zjarreve		000/lekë	Behet	ne fund	
			Behet	ne fund	

Formuloi:

Specialisti
Ridvan Hasja

Inspektoret
Bajram Hysaj
Aleksander Malaj

Referuar llojit të pyllit , kemi të bëjmë me të dhënat si më poshtë: (marrë nga libri i të dhënave të pyjeve Bashkia Shkodër).

T03 - Pyjet, karakteristikat e grumbullit					
Funksioni kryesor	Funksioni specifik	Forma e qeverimit	Tipi i pyllit	Përzierja	Natyralliteti
Mbrojtës	mbrojtja e ujrave	trungishte	pisha mesdhetare te thjeshta	I thjeshtë	artificialë

Konkluzion:

Pra nga analiza e mësipërme rezulton se ka një lidhje ndërmjet numrit të zjarreve të rëna me temperaturën /motin në përgjithësi. Ka një lidhje ndërmjet numrit të zjarreve dhe sipërfaqes së përshkuar/djegur dhe llojit të pyllit.

Pra zjarret kanë rënë kryesisht në pyll me Pishë mesdhetare kryesisht trungishte.

Referuar të dhënave të mësipërme rezulton që zjarret e rëna janë kryesisht në sipërfaqe pyjore të cilat ndodhen në afërsi të zonave të banuara , pra shkaku i zjarrit është NJERIU.

Kur themi “ Njeriu” këtu kemi edhe aktivitetin njerëzor, si punime pastrimi nga aktivitetet bujqësore të cilat ndodhen në afërsi të zonave pyjore, djegja e mbeturinave duke mos përjashtuar edhe rastet me dashje.

4.ANALIZA AMBIENTALE

Mjedisi kushtëzon regjimin e zjarrit. Kushtet klimatike, morfologjia, përdorimet e tokës dhe aspektet socio-ekonomike të lidhura me praninë e njeriut në territor vetë përcaktojnë regjimin e zjarrit. Prandaj, një studim i orientuar i këtyre aspekteve mjedisore është i domosdoshëm për të kuptuar fenomenin, e rrezikut nga zjarri.

4.1 KLIMA

Shkodra ka një klimë kufitare mesdhetare të verës së nxehtë (klasifikimi i klimës Köppen) dhe subtropikale të lagësht (klasifikimi i klimës Köppen). Temperatura mesatare mujore varion nga 1,8 °C deri në 10,3 °C në janar dhe 20,2 °C deri në 33,6 °C në gusht. Reshjet mesatare vjetore janë rreth 1500 mm, gjë që e bën zonën një nga më të lagështat në Evropë.

Të dhënat klimatike për Shkodrën (1991–2020 normale, ekstreme 1951–tani) janë paraqitur në figurën këtu më poshtë:

Muaji	Jan	Shk	Mar	Pri	Maj	Qer	Kor	Gus	Sht	Tet	Nën	Dhj	Viti
Rekorde të larta °C	18.6	27.6	29.0	30.5	34.5	38.2	41.5	42.6	37.6	31.0	25.0	21.7	42.6
Maksimumi mesatar °C	15.2	18.3	22.5	26.3	30.1	34.8	37.4	38.1	32.9	27.7	22.3	16.7	38.5
Maksimumi mesatar ditor °C	10.3	12.4	15.8	19.5	24.4	29.3	32.9	33.6	27.7	22.1	16.1	11.3	21.4
Mesatarja ditore °C	6.1	7.9	11.0	14.5	19.0	23.3	26.0	26.9	21.9	16.9	11.8	7.5	16.2
Minimumi mesatar ditor °C	1.8	3.3	6.1	9.4	13.4	17.2	19.1	20.2	16.0	11.7	7.6	3.7	10.9
Minimumi mesatar °C	-3.5	-1.8	0.7	3.9	9.0	11.3	14.9	15.8	10.5	6.2	0.9	-1.6	-4.5
Rekorde të ulëta °C	-13.0	-12.4	-5.1	-0.6	3.6	2.0	8.9	10.6	6.0	-0.1	-5.4	-9.6	-13.0
Reshjet mesatare mm	130.3	138.3	140.1	127.2	82.9	35.8	42.7	37.5	161.8	167.7	212.5	188.0	1,471.5
Ditët mesatare të reshjeve (≥ 1.0 mm)	9.31	9.63	10.65	10.04	9.02	4.20	3.41	3.90	7.36	9.23	11.90	10.76	99.40
Ditë mesatare me borë	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.0
Lagështia mesatare relative (%)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72.0
Orët mesatare mujore me diell	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,369.2

Figura 1 Të dhënat klimatike për Shkodrën

Burimi 1: Administrata Kombëtare e Oqeanit dhe Atmosferës (NOAA)

Klima e Shkodrës përcaktohet nga pozicioni i saj gjeografik në zonën e butë klimatike dhe nga afërsia e dy trupave të mëdhenj ujorë – detit Adriatik dhe liqenit të Shkodrës, si dhe nga drejtimi i shtrirjes së Alpeve, që varion nga 1576 (Maranaj) deri në 2568 metra (Radohima) mbi nivelin e detit.

Lagështira e ajrit: Lagështira e ajrit është një element tjetër i rëndësishëm, që së bashku me elementët e tjerë ndikon në krijimin e mikroklimës. Ardhja e masave ajrore me origjinë polare nga gjerësitë mesatare, shoqërohet me uljen e lagështirës, kurse ato me origjinë atlantike sjellin rritjen e përmbajtjes së lagështirës në ajër. Përmbajtja e lagështirës në ajër krijon kushte potenciale, për rënien e reshjeve, forcon ose dobëson veprimin e elementëve të tjerë meteorogjikë mbi njerëzit, botën bimore dhe shtazore. Vlerat më të larta të lagështirës relative

të ajrit, vërehen në muajt nëntor dhe dhjetor, ndërsa vlerat më të ulëta të lagështirës relative vërehen në muajt korrik-gusht.

Rrezatimi diellor: si faktor kryesor i treguesve të mikroklimës dhe ndryshimeve të klimës. Në qytetin e Shkodrës, shpërndarja e orëve me diell shkon rreth 2300-2500 orë në vit. Zona e Velipojës deri në 2700 orë me diell në vit. Ndërsa në pjesën veriore të bashkisë, orët me diell shkon deri 2100 -2300 orë në vit. Vlera më e lartë e zgjatjes faktike mujore të diellzimit është në muajin korrik, ku zgjatja astronomike e ditës është më e madhe, por qershori karakterizohet nga vranësira më të mëdha sesa korriku dhe gushti, prandaj edhe gushti ka më shumë orë me diell sesa qershori.

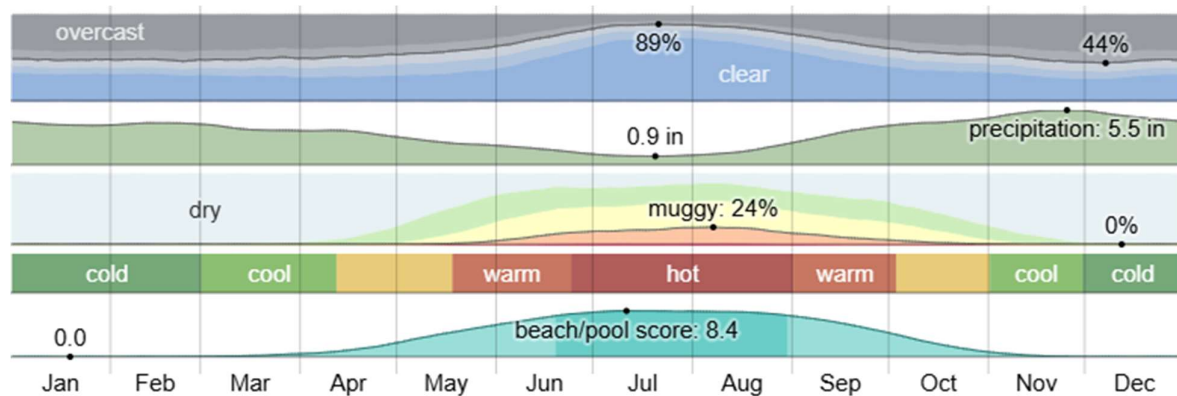

Figura 2 Klima në Shkodër.

Burimi: Weather Spark (<https://weatherspark.com/y/84405/Average-Weather-in-Shkod%C3%ABr-Albania-Year-Round>)

Era

Shpejtësia mesatare e erës në orë në Shkodër përjeton ndryshime të ndjeshme sezonale gjatë vitit. Pjesa më me erë e vitit zgjat 5,3 muaj, nga 17 tetori deri më 26 mars, me shpejtësi mesatare të erës më shumë se 11,9 kilometra në orë. Muaji më me erë të vitit në Shkodër është shkurti, me një shpejtësi mesatare të erës në orë prej 14,48 kilometra në orë.

Koha më e qetë e vitit zgjat 6.7 muaj, nga data 26 mars deri më 17 tetor. Muaji më i qetë i vitit në Shkodër është qershori, me një shpejtësi mesatare të erës në orë 9.1 kilometra në orë.

"Fen" është një erë lokale. Fryn kryesisht nga verilindja dhe veriu drejt detit Adriatik dhe sidomos gjatë periudhës së dimrit, por mund të fryjë edhe gjatë verës. Feni është një erë tipike lokale në Alpet Shqiptare, por shfaqet edhe në zona të tjera malore.

"Bura" është një erë katabatike nga veriu në veri-lindje në zonat afër detit Adriatik. Bora e ndryshueshme shpesh mund të ndihet në të gjithë bregun lindor të Adriatikut. Fryn me shfryrje. Bora është më e zakonshme gjatë dimrit. Prek zonat bregdetare dhe dobësohet në det të hapur. Fryn më fort kur një zonë polare me presion të lartë ulet mbi malet e mbuluara me dëborë të

pllajës së brendshme prapa vargmalit bregdetar të Dinarit dhe një zonë e qetë me presion të ulët shtrihet më në jug mbi Adriatikon më të ngrohtë.

Era 'Shiroku' ose 'Jugu' është një erë deti e ngrohtë dhe e lagësht që fryn nga jugu dhe zakonisht sjell mot me shi.

“Murlani” në këtë zonë ndihet, si kudo në vendin tonë, si një erë e thatë dhe e ftohtë dhe depërton kryesisht nga lugina e Kirit dhe Drinit.

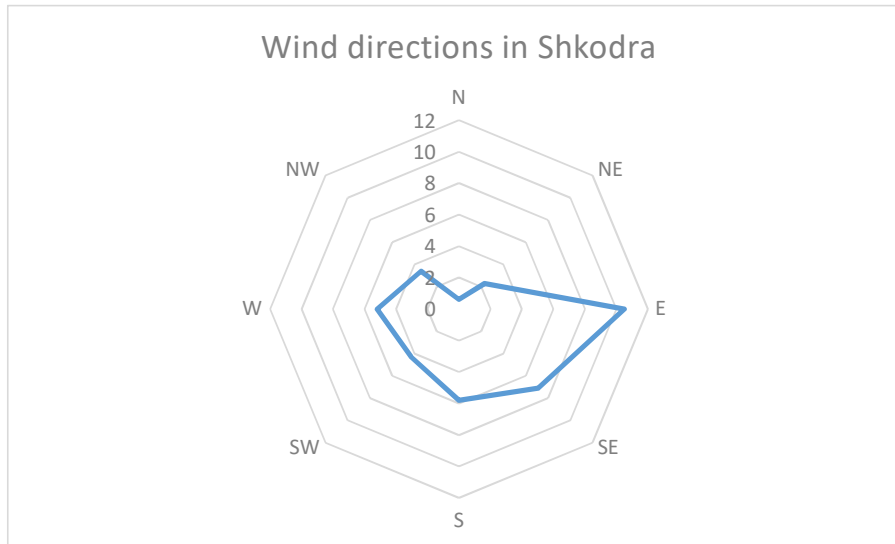

Figura 3 Drejtimet e erës në Shkodër

Burimi: Atlasi Klimatologjik i Shqipërisë, 1988

Drejtimi mbizotërues mesatar i erës në orë në Shkodër është nga lindja gjatë gjithë vitit.

Gjendja mjedisore

Tokat e kësaj zone janë formuar mbi depozitime aluviale dhe liqenore kuaternare. Tokat e fushës së Mbishkodrës janë toka livadhore pyjore kafe dhe formohen nga gërryerja e tokave pyjore kafe dhe depozitimi i lëndës organike, pra rrjedhin. Ato dallohen nga aciditeti i tyre dhe janë pjesërisht neutrale. Këto toka janë të nentipit nënargjilore të zeza, të lara, të mesme dhe të lehta. Trashësia e bazës së tokës në këtë zonë, e cila përbën pjesën më të madhe të tokës bujqësore, është 60-140 cm. Këto toka janë shumë të përshtatshme për kultivimin e pemëve frutore, hardhive dhe patateve. Pjesa tjetër e tokave, veçanërisht në zonën kodrinore të Bardhajve dhe malit të Taraboshit, përfaqësohen nga llojet e livadhit të murrmë, livadhit aluvial dhe tokave të murrmë malore, të cilat ofrojnë edhe mundësinë e kultivimit të pemëve frutore dhe veçanërisht të ullinjve. Një vend të rëndësishëm zënë edhe tokat kënetore-liqenore pranë brigjeve të liqenit, të formuara në kushte lagështie të lartë, ku niveli i ujërave nëntokësore është afër horizontit të punueshëm..

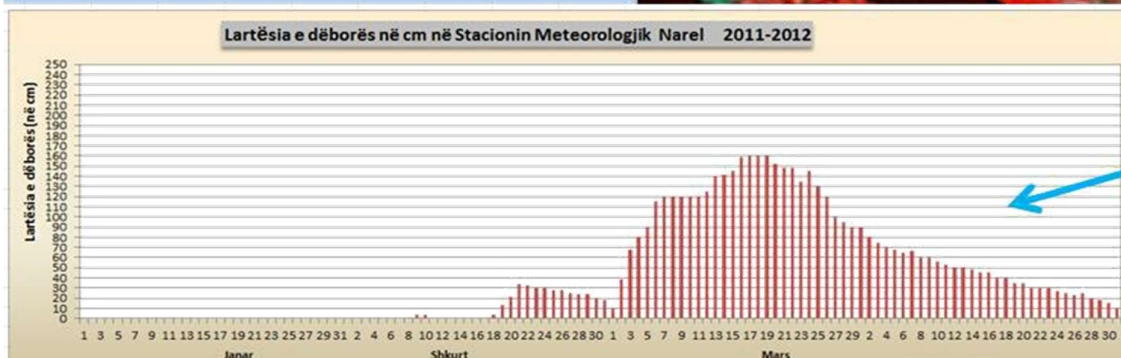
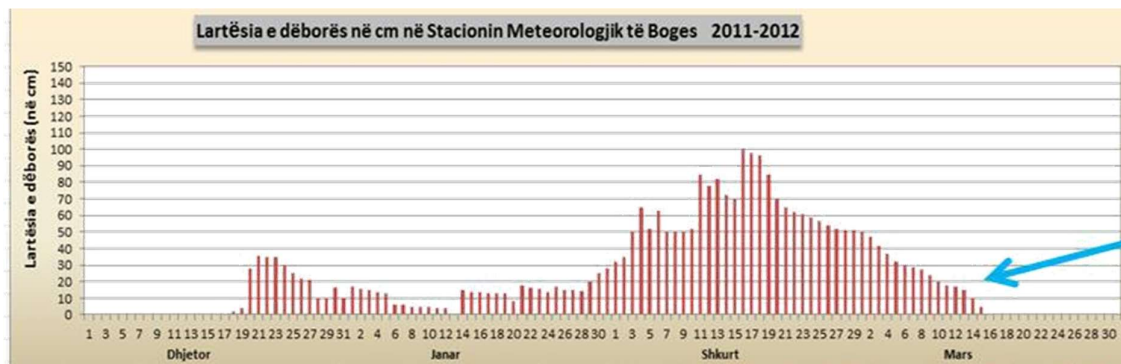
Sezonaliteti i zjarreve, tendencat drejt ndryshimit të klimës

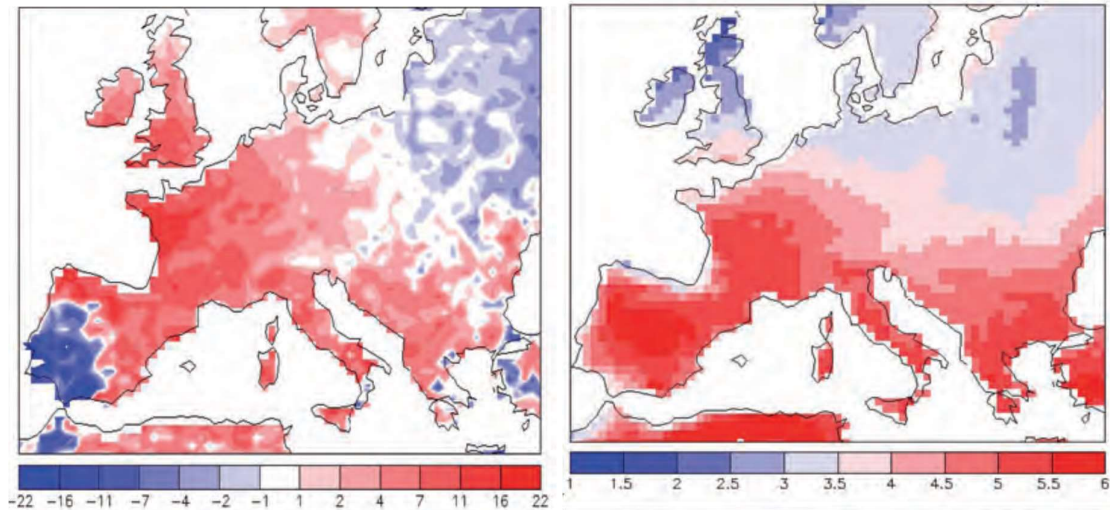
Fenomeni i zjarrit zakonisht perceptohet si një fenomen sezonal, i lidhur me periudha specifike të vitit në të cilat kushtet e veçanta predispozuese përcaktojnë një frekuencë të lartë të ngjarjeve.

Analiza e sezonalitetit me qëndrueshmërinë e saj në një seri historike çon në modulimin e burimeve të vëna në dispozicion për parandalim dhe luftë aktive bazuar në periudhën e vitit. Një racionalizim i tillë i shërbimit është i dëshirueshëm, por duhet të marrë parasysh mundësinë e ngjarjeve të jashtëzakonshme klimatike dhe tendencave në ndryshimin e klimës.

Skenarët klimatikë afatgjatë (2071-2100) parashikojnë për rajonet (nga George F., 2007):

- ngrohje e fortë, veçanërisht në sezonin e verës
- ulje e reshjeve në Mesdhe (shumë e theksuar në verë) përveç në sezonin e dimrit në Alpe, ku modelet tregojnë një rritje të reshjeve
- ulje e mprehtë e akullnajave dhe mbulesës së borës
- rritje e thatësisë dhe ngjarjeve të mëdha të reshjeve
- rritje e valëve të nxehtësisë
- rritja e ndryshueshmërisë ndërvjetore, veçanërisht në sezonin e verës

⁴Rritja e pritshme (1961-1990 - 2071-2100) e temperaturës mesatare të verës, e shprehur në ditë. Nga George F., 2007

Nga pikëpamja e zjarreve pyjore, sa më sipër mund të vihet re kontrasti i sezonalitetit të ngjarjeve të vëzhguara në seritë historike, duke zbutur kulmin e dimrit në favor të pikut të verës.

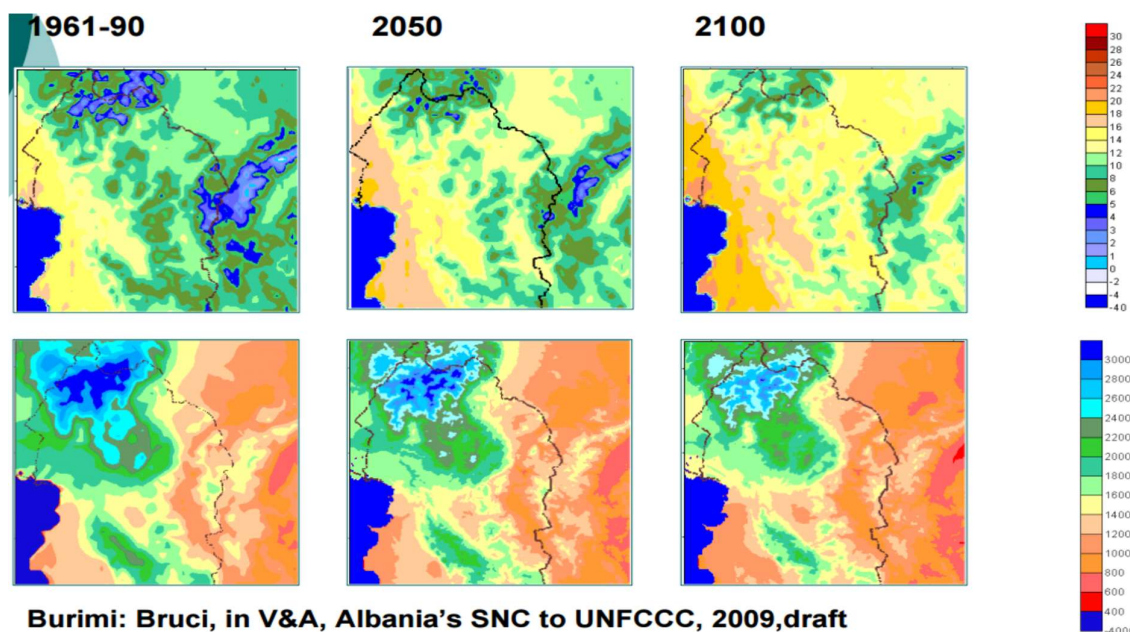
Të vetëdijshëm për ndryshimet e rëndësishme në trendet mesatare klimatike sezonale që janë të parashikueshme vetëm për pesëdhjetë vjet, prandaj është e nevojshme sidoqoftë, të konsiderohet se si ndryshimi i vazhdueshëm i klimës çon në një rritje të shpeshtë të fenomeneve të jashtëzakonshme të motit (thatësira, reshje shiu, tendenca e temperaturës).

Prandaj është e qartë se ndryshimi i klimës mund të ndikojë ndjeshëm në regjimin e zjarrit: në një perspektivë planifikimi afatmesëm, ky aspekt nuk mund të nënvlerësohet. Masa që do të miratohet me qëllim ndryshimin progresiv të klimës është mirëmbajtja e një strukture operative që aktivizohet me shpejtësi në çdo kohë të vitit, duke shfrytëzuar vlerësimin e rrezikut dinamik të zjarrit në pyje dhe parashikimeve të motit afatmesëm, sot gjithnjë e më të besueshme.

Në vitin 1995, Shqipëria ratifikoi Konventën për Ndryshimet Klimatike (UNFCCC). Në vitin 2004, miratoi një ligj për të ratifikuar Protokollin e Kiotos dhe për ta zbatuar atë në vend. Prej vitit 1998, është ngritur në Ministrinë e Mjedisit të Shqipërisë, një zyrë e veçantë. Me mbështetjen e UNDP-së, kjo zyrë merret posaçërisht me çështjet e ndryshimit të klimës dhe impaktin e saj në situatën energjetike në vend.

Imazh 2: Ndryshimet Klimatike⁷

⁷ Analiza PPV Bashkia Shkoder

Burimi: Bruci, in V&A, Albania's SNC to UNFCCC, 2009,draft

Ndonëse Shqipëria vetë kontribon më një vlerë relativisht të ulët të emisioneve të gazrave serë, pasojat në rritje të emisioneve globale për vendin janë tashmë të dukshme.

Temperatura në rritje (në vitin 2050, pritet një rritje mesatare e temperaturave vjetore me 2 gradë C dhe në vitin 2100 me 4 gradë, krahasur me sot); Mungesa e reshjeve (në vitin 2050, pritet një pakësim i reshjeve vjetore prej 5-10%, ndërsa në vitin 2100 madje edhe nga 10 - 20% në krahasim me sot); Parregullsira atmosferike, sidomos reshje të furishme; Të dhënat tregojnë se pritet të ketë rritje të temperaturës dhe ulje të sasisë së reshjeve, e për rrjedhojë do të ketë dimër më të butë, pranverë më të ngrohtë, verë më të nxehtë e më të that, dhe vjeshtë më të thatë. Vera pritet të shoqërohet me thatësira për shkak të rritjes së temperaturës dhe mundësisë së avullimit, çka nuk do të balancohet me reshje. Si pasojë e rritjes së temperaturave, mundësia e fenomeneve ekstreme dhe ndryshueshmërisë së temperaturave ditore minimale se sa atyre maksimale. Rriten mundësitë e thatësirave më të shpeshta dhe më të ashpra të cilat shtojnë më shumë rrezikun e zjarreve.

Për shkak të rritjes së temperaturave mesatare të dimrit, pritet që sasia më e madhe e reshjeve të jetë në formën e shiut dhe jot të borës, çka do të shkaktojë rritje si të lagështisë së tokës ashtu dhe të prurjeve. Rritja e nivelit të përgjithshëm të reshjeve mund të shtojë rrezikun e erozionit të tokës në varësi të intensitetit të shiut.

Rritja e nivelit të detit (niveli i detit mund të rritet deri në vitin 2100 me 50 centimetra). Deri në vitin 2050, rreth 60.000 njerëz pritet të preken drejtpërdrejt nga ndryshimet e shkaktuara nga efektet e ndryshimeve klimaterike, në 2100 numri mund të shkojë edhe mbi 100.000 vetë.

Qysh sot janë shënuar fenomenet e mëposhtme, gjë e cila ka gjasa të përforcohet në mënyrë të konsiderueshme në të ardhmen: Rritja e temperaturave mesatare vjetore (stinët e shkurtra

dimërore dhe thatësira të tejzgjatura në verë); Shtim i numrit të ditëve me diell dhe reduktim i reshjeve; Lagështia e madhe në një ditë të nxehtë, me një frekuencë më të madhe të reshjevetë rënda; Deti Adriatik është i prekur fort nga ngrohja globale: Uji është aktualisht në rritje në rreth një centimetër një vit dhe Deti Adriatik është ngrohur që nga viti 1970, me një gjysmë gradë Celsius; Peizazhi malor me temperatura zakonisht të ftohta dhe afërsia me brigjet e ngrohta mesdhetare, favorizojnë një rritje të reshjeve, intensiteti i të cilave është i vështirë të parashikohet. Harku kohor i reshjeve të tilla e ndryshon intensitetin shumë më fort se më parë. Mund të vërehet qysh në ditët e sotme, se ditët e verës (sidomos të muajit gusht kanë shënuar një rritje të fortë në volumin e ditëve të nxehta), shënojnë periudha më të gjata të thatësirës. Dimrat janë shkurtuar në kohëzgjatje, por janë shtuar reshjet e shpeshta e të rënda, të cilat përgjatë vitit 2010, në muajt janar dhe dhjetor, shkaktuan përmbytje dramatike të qytetit të Shkodrës (në veri të Shqipërisë, vendosur mbi lumin Drin). Sipërfaqja e Detit Adriatik është rritur tashmë nga disa cm (dhe ndoshta do të vazhdojë të rritet) dhe ka çuar ndërkohë në dëme të rënda për ekonomitë e zonës bujqësore bregdetare. Fushat e tokat

bujqësore, pyjet e pishave dhe liqenet përmbajnë tashmë shumë kripë dhe burimet e ujit të pijshëm nuk janë më të përdorshme.⁸

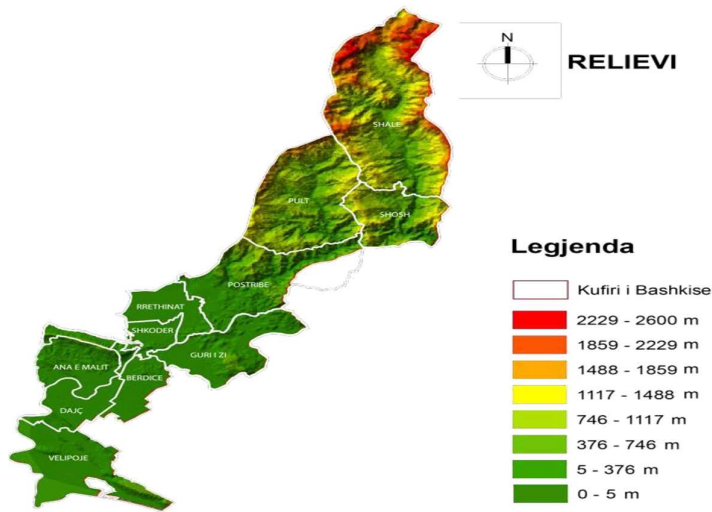
4.2 TOPOGRAFIA DHE RELIEVI

Shkodra ndodhet në veriperëndim të Shqipërisë. Bashkia e re Shkodër, ka një larmishmëri relievi si rrjedhojë e zgjerimit të saj nga perëndimi në drejtim të Velipojës dhe nga verilindja në drejtim të Alpeve. Qyteti është i vendosur kryesisht në rrafshinë. Në drejtimin jugperëndim verilindje ka kuotat nga 9.5 m deri në 24 m mbi nivelin e detit. Gjeologjikisht qyteti ndodhet në rajonin e një fundosje tektonike të periudhës së pliocenit. Në truallin e qytetit gjinden depozitimet e lumenjve përreth. Klima është mesdhetare me një përzierje kontinentale dhe detare.

Në veriperëndim të tij ndodhet Liqeni i Shkodrës. Nga liqeni buron Lumi i Bunës (44 km) që derdhet në detin Adriatik. Rrjedhja e poshtme e lumit Buna ndan kufirin me Malin e Zi. Lumi Bunës bashkohet me lumin Drin rreth 1.5 km në jugperëndim të qytetit. Nga ana lindore qyteti kufizohet nga Lumi i Kirit që buron nga Malësitë e Veriut dhe është 43 km i gjatë. Ky lum derdhet në Lumin Drin që rrethon Shkodrën nga ana jugore.

Pjesa kryesore fushore e qytetit ka një shtrirje prej 1,150 ha, ndërsa pjesa kodrinore ka një shtrirje prej 350 ha. Në qytet përfshihen dhe tre lagje periferike: Bahçalleku në jug, Shiroka dhe Zogaj në perëndim, të cilat zënë gjithsej një sipërfaqe prej 180 ha. Shkodra nga ana lindore dhe jugore rrethohet nga një varg kodrash deri në 110 m lartësi, kodrat e Rrencit në lindje dhe të Tepes në jug. Në jugperëndim gjendet kodra shkëmbore e kalasë së Rozafës me lartësi 130 m dhe sipërfaqe 3.6 ha.

⁸ Analiza e territorit PPV Bashkia Shkoder

Harta e Relievit Shkoder, VSM, Bashkia Shkoder

4.3 GJEOLOGJIA

Në territorin e Bashkisë Shkodër gjejnë përhapje shkëmbinj dhe dhera me litologji të ndryshme të moshave nga Permiani e deri në Kuaternar. Këto shkëmbinj dhe dhera i përkasin zonave tektoniko – faciale të “Gashit”, n/zona “Vermoshi”, të Alpeve Shqiptare, të “Mirditës”, të “Krasta - Cukalit” dhe të “Krujës. Në territorin e Bashkisë në sipërfaqe shfaqen shkëmbinj rrënjësor dhe dhera të kuaternarit të tipit mbulesor por që kanë trashësi të tillë që nuk mund të neglizhohen gjatë kryerjes së ndërtimeve në fushëpërhapjen e tyre. Shkëmbinjtë dhe dherat ndahen në grupe:

- Shkëmbinj të fortë
- Shkëmbinj mesatare
- Shkëmbinj të butë
- Dhera pa kohezion
- Dhera me kohezion
- Dhera me veti speciale

Territori i Bashkisë Shkodër shtrihet në një hapësirë me kontraste të mëdha përsa i përket kushteve gjeomorfologjike. Ai fillon që nga male të larta në veri dhe në lindje e deri në bregun e detit në jugperëndim. Brenda këtij territori gjenden zona fushore të sheshta ose gati të sheshta, shpate kodrash të buta deri mesatare, shpate malore të pjerrëta deri të thikëta, shpate të luginave lumore te formave te ndryshme, deri ne kanione si dhe bregdet i tipeve akumulativ.

Për lehtësi vlerësimi te gjithë territorin e Bashkisë është ne 3 njesi kryesore morfologjike:

- Njesia morfologjike fushore
- Njesia morfologjike kodrinore
- Njesia morfologjike malore

Njësia morfologjike fushore zë një pjesë të konsiderueshme të territorit. Nën njesia fushore perendimore – jugperendimore ka përhapje që nga bregdeti në jugperëndim Velipoja dhe deri në veriperendim në zonën e Hotit. Dy janë fushat kryesore që përbëjnë këtë njësi; fusha e Nenshkodres dhe ajo e Mbishkodres. Fusha e Nenshkodres në vetvete përbëhet nga disa fusha të rendeve më të ulta si ajo e Velipojës, Luarzës, Trushit Dajçit, Bushatit, Mjedës, Stajkës dhe Bërdicës. Janë fusha të sheshta me kuota nga 0,0 m deri në 5 m, rrallë deri 20m (fusha e Mjedës). Kanë një pjerrësi shumë të vogël deri horizontale. Nga ana gjeologjike ndërtohen kryesisht nga argjila të përziera me material ranor. Përshkohen nga një sistem i dendur kanalizimesh dhe përdoren edhe për kultivimin e kulturave bujqësore. Fusha e Mbishkodres në vetvete përbëhet nga disa fusha të rendeve me të ulta si ajo e Shtojit, Gruemirës, Koplikut (Fig 16), Buzës së Ujit dhe Bajzës. Janë fusha me kuota nga 5 m (kuota e Liqenit të Shkodres) deri në 300 m (në afërsi të Dedajve). Kanë një pjerrësi mesatare deri të pjerrta. Pjerrësia e tyre arrin deri 3 - 4° rrallë 5 - 6°. Nga ana gjeologjike ndërtohen kryesisht nga rera dhe zhavore të perziera me material argjilor dhe me pak nga argjila.

Njesia morfologjike kodrinore zhvillohet në jug, jugperendim dhe perendim. Menjeherë sapo perfundon njesia fushore shfaqen format e kodrave te cilat kane kuota nga 50 m deri ne 700 m. Ne vartesi te strukturave gjeologjike ku ato gjenden shfaqen edhe forma relievi tipike si p.sh, relievet kodrinore te strukturave monoklinale dhe relievet kodrinore te strukturave te rrudhosura. Rajon tipik ku shfaqen format morfologjike te strukturave monoklinale është brezi i kodrave nga Gruemire deri ne Bajze. Nga ana gjeologjike ndërtohen kryesisht nga gelqeroret e jurasi-kretakut te zonës se Alpeve Shqiptare. Kuotat e tyre levizin nga 50 deri 450 m. kane pjerrësi te shpateve ne perëndim te bute dhe ne lindje me te larte deri ne 30° . Strukturat e rrudhosura antiklinale kemi kodrat ne afërsi te Velipojës (Vazhdimi veriperendimor i Kurrizoreve te Kakarriqit dhe Rrencit) ndërtohen kryesisht nga gelqeroret e kretakut te siperm dhe eocenit te zones Kruja dhe kodrat e Bushatit dhe Berdices Tepes dhe Oblikes te cilat ndërtohen nga depozitimet flishore te zones Krasta - Cukali dhe Kruja. Shpatet e ketyre kodrave kane pjerrësi nga 5 deri ne 350 dhe drejtime renie te ndryshueshme. Kuotat e tyre jane te ulta nga 50 deri 150m. Shpatet shpesh jane te rumbullakosur nga modelimi i shkaktuar nga rrjedhjet ujore siperfaqesore.

Njesia kodrinore ne Bashkinë e Shkodres eshte e zhvilluar edhe lindje te qytetit te Shkodres ne zonen Bardhaj - Guri i Zi – Mazrek - Vilze. Ketu kodrat paraqiten ne menyre te shregullt kjo per faktin se kane perberje te ndryshme gjeologjike nga gelqeroret e Alpeve Shqiptare; gelqeroret e zones Krasta - Cukalit (Kodrar e Sheldise); flishi dhe Shembinjte ultrabazike te masivit te Bardhanjoreve. Kane shpate ne pergjithsi shpate te bute dhe kuata te vogla nga 50 deri 600 m. Njesia kodrinore e zones Mnele – Gomsiqe – Korthpule shtrihet ne jug te Bashkisë. Shpatet e tyre jane me pjerrësi mesatare deri 25°. Kuotat levizin nga 150 deri 600 m. Nga ana

gjeologjike ndertohen nga shkëmbinj ofiolitike te zones Mirdita masivi ultrabazik I Gomsiqes dhe vazhdimi verilindor i masivir gabro - peridotit te Kashnjetit.

Njesia morfologjike malore ze një pjese të rëndësishme te sipërfaqes se Bashkisë. Ajo shtrihet ne pjesen veriore verilindore dhe lindore te territorit te bashkisë. Ajo fillon me shpatetmalore te Alpeve Shqiptare nga kufiri shtetror me Malin e Zi ne perendim deri ne kufi me qarkun e Kukesit. Karakteristike kryesore jane kreshtat e larta, luginat e thella dhe shpatet e thepisura. Keto karakteristika i japin zones malore te bashkisë te Shkodres nje vlere te larte.⁹

4.4 MJEDISJET UJORE DHE BASENET

Teritori Bashkisë Shkodër, ka një sistem hidrik të pasur me ujra sipërfaqësore (lumi Drin, Buna, Kiri, Shale, liqeni Shkodrës), ujërat nëntokësore, rezervuarë artificialë dhe një sistem i kanalizimeve të kullimit të tokave.

4.4.1. BURIMET NËNTOKËSORE DHE BASENET

Për studimin e situatës hidrogeologjike të Bashkisë Shkodër është bërë interpretimi i të dhënave hidrogeologjike të marra nga harta hidrogeologjike e Shqipërisë. Nga pikëpamja hidrogeologjike, territori i Shqipërisë ndahet në disa zona: zona e përhapjes së shkëmbinjve të shkrifët poroze, e shkëmbinjve karbonatikë, e shkëmbinjve molasikë, e shkëmbinjve

magmatikë, e shkëmbinjve flihidial dhe flishore, shkëmbinjve metamorfikë dhe të shkëmbinjve evaporite. Për shkak të relievit të larmishëm që ndodhet në territorin e Bashkisë Shkodër, kemi shpërhapjen e shkëmbinjve me veti të mira kolektore (zhavorrë, gelqerorë), si dhe shkëmbinj pa porozitet të mjaftueshëm ndërkokrrizor ose çarjesh (argjila, fli, gipse). Bazuar në të dhënat e Hartës Hidrogeologjike të Shqipërisë kemi disa lloje akuiferësh prezent në zonë:

- Me porozitet ndërkokrrizor dhe ujëpërcjellshmëri shumë të lartë-të, lartë (rërë+zhavorr, Rërë+zhavorr+surargjila). Këto lloje shkëmbinjsh janë të shpërhapur kryesisht në pjesën perëndimore të territorit të Bashkisë. Vecanërisht në zonën pranë liqenit si dhe në zonat përgjatë shtetërve të lumenjve. Rezervat ujore që ndodhen në këto lloje shkëmbinjsh, kanë rëndësi të madhe pasi shërbejnë edhe për furnizimin me ujë të qendrave të banimit, për industri dhe për ujitje.

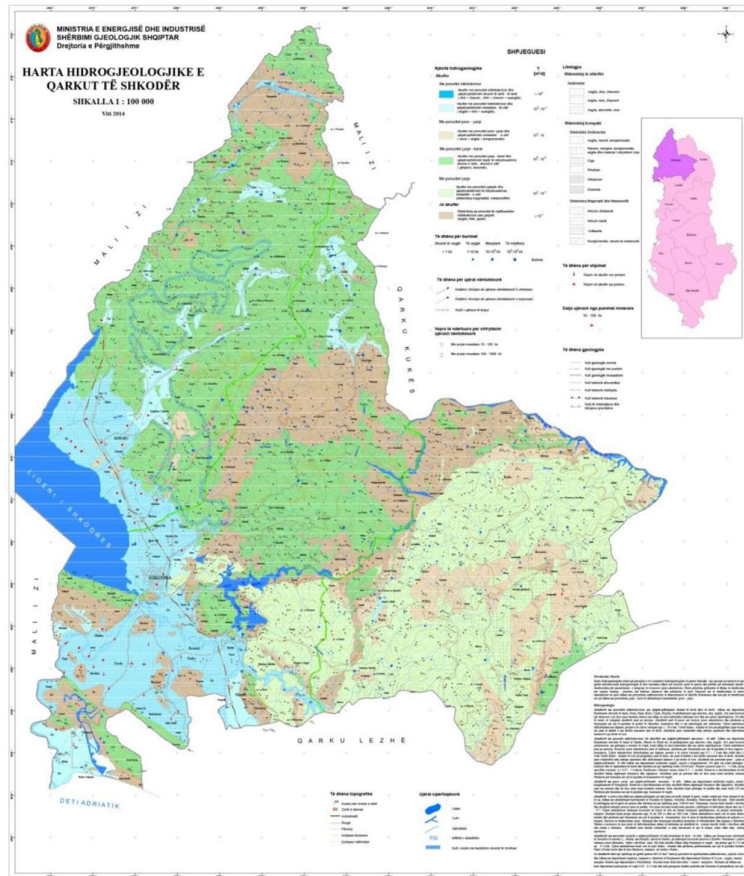
- Me porozitet ndërkokrrizor dhe ujëpërcjellshmëri mesatare- të ulët (argjila+rërë+surargjila). Këto lloje shkëmbinjsh kanë një përhapje të kufizuar në territorin e Bashkisë. Gjenden kryesisht pranë zonave bregdetare dhe liqenore. Përfaqësohen me depozitimet proluviale të konuseve të derdhjes dhe nga koluvionet shpatore me çimentim të dobët.

- Me porozitet çarje-karst dhe ujëpërcjellshmëri tepër të ndryshueshme, shumë e lartë, shumë e ulët (gëlqeror, dolomite). Shpërhapja e tyre është në të gjithë territorin e Bashkisë, megjithatë më e theksuar bëhet në pjesën veriore të saj. Ujërat karstike shfrytëzohen kryesisht me anën e burimeve. Në pjesët e zbuluara të gëlqerorëve karstike ujërat nëntokësorë kanë një cilësi të mië, janë të ëmbël me një mineralizim të përgjithshëm 0.2-0.4 g/l. Në pjesët ku këto ujëra ndodhen më në thellësi dhe janë të mbuluar nga depozitime flishore dhe molasike, shpesh janë termominerale të ngopura me H₂S.

⁹ Analiza PPV Bashkia Shkoder

- Me porozitet çarjesh dhe përcjellshmëri ujore të ndryshueshme, mesatare e ulët. (shkëmbinj magmatikë, metamorfikë). Shpërhapja e tyre është shumë e vogël në territorin e Bashkisë.¹⁰

Harta hidrogeologjike, Qarku Shkodër. Burimi: Shërbimi Gjeologjik Shqiptar

Gjithashtu nga harta hidrogeologjike vihet re që të shpërhapur në territorin e Bashkisë ka edhe joakuiferë:

Shkëmbinj pa porozitet të mjaftueshëm ndërkokrrizor ose çarjesh (argjila, flish, gipse). Këto lloje shkëmbinjsh janë të përhapur në të gjithë territorin e Bashkisë, veçanërisht në pjesën verilindore.

Burimet që dalin nga këto lloje shkëmbinjsh kanë prurje të vogël, 0.01-0.1 l/s, për shkak se kanë çarshmëri dhe porozitet të ulët si dhe shkallë të lartë çimentimi.

Pjesa më e madhe e burimeve që gjenden në zonë janë të vegjël (1-10 l/s) dhe mesatare (10100 l/s), megjithatë në disa zona të caktuara, veçanërisht aty ku akuiferët janë poroz dhe kanë përcjellshmëri ujore të lartë vihet re prezenca e burimeve të mëdhenj me prurje mesatare 1001000 l/s.

¹⁰ Analiza PPV Bashkia Shkoder

Akuiferët me porozitet ndërkokrrizor dhe karstik vlerësohen me ujëmbajtje shumë të lartë-të lartë, dhe paraqesin rëndësi të madhe në furnizimin e qendrave të mëdha të banuara me ujë të pijshëm.

Sasia e përgjithshme e ujit që shfrytëzohet nga pellgu i Shkodrës është rreth 1200-1300l/s. Koeficienti i shfrytëzimit të pellgut kuaternar varion $K = 0.33-0.5$ Nga të dhënat e studimeve të mëparshme të relacioneve janë matur debitet e puseve. Nga këto studime rezulton se nga shpimet me vetëderdhje dhe me stacione pompimi të veçanta apo ujësjellësa, merren nga fusha e Nënshkodrës afërsisht 1000 lit/sek. Këtu përfshihen edhe burimet në zonën e studimit, që dalin nga gëlqerorët që janë të lidhura me reshjet atmosferike, kurse nga zona e Zadrimës merren afërsisht 300l/s me gjithë burimet për rreth.

Qarku ka resurse ujore të mëdha që janë të lidhura kryesisht me akuiferet aluviale dhe karbonatikë.

o Akuiferët me porozitet ndërkokrrizor (të shkrifët) e ujëmbajtje shumë të lartë – të lartë

o Akuiferet me përcjellshmëri ujore shumë të lartë - të lartë lidhen me depozitimet e zhavoreve dhe zhureve me madhësi të ndryshme të cilat formojnë horizonte ujëmbajtëse pa presion dhe që kanë

përhapje të gjerë në të gjithë zonën e Shkodrës. Akuiferët janë të pasur me resurse ujore nëntokësore dhe shërbejnë për furnizim me ujë të pijshëm të komunitetit. $Q = 1000$ l/sek + 50 l/sek që marrin ujësjellësat e fshatrave 1050 l/sek. rreth 391 km².

- Akuiferët me porozitet poro – çarje. Në qark ato kanë përhapje të kufizuar dhe të shpërndarë në hartë dhe shtrihen në një sipërfaqe rreth 228.04 km², Prurjet e puseve janë 0.2-1 l/sek prurjet specifike variojnë $q = 0.07-1$ l/sek/m.
- Akuiferët e çarë e karstikë. Tipi i këtij akuiferi ka përhajen më të gjerë në qarkun e Shkodrës dhe shtrihen në një sipërfaqe prej 1189 km². Në zonat karstike koeficienti mesatar i infiltrimit të dobishëm shkon deri në 0.5 - 0.6.
- Akuiferët me çarje zenë nje sipërfaqen rreth 762 km² dhe ndërtohen nga shkëmbinj magmatikë e metamorfikë dhe që shtrihen kryesisht në territorin e Pukës. Për këtë kompleks interes paraqet vetëm masivi i Krrabit ku kemi burime me debite që variojnë nga 5 në 25 l/s.

Menazhimi integruar i resurseve ujore në qark kërkon një vendimarrje në nivele të ndryshme qeverisje, metodologji shkencore të përparuara për ruajtjen e bilancit sasior dhe cilësor të ujërave. Është më se nevojshme që të bëhen studime më të detajuara të shkallëve më të mëdha për nevojat të furnizimit me ujë të komuniteteve në kuadër njësi bashkiake.

Resurset dinamike të ujërave nëntokësore. Në shfrytëzimin racional të çdo pellgu ujëmbajtës, sidomos për perspektivën ku pritët marrja esasive më të mëdha uji, rëndësi merr vlerësimi i resurseve, resurset dinamike (Qdin) , që kalon në prerjen tërthore të rrjedhjes në njësinë e kohës.

Mbi bazën e krahasimit të tyre përcaktohet dhe bilanci uJOR i shtresës ujëmbajtëse të zhavoreve.

Resurset e shfrytëzueshme të ujrave në Pellgun e Shkodrës. Ujërat nëntokësore të zhavorreve ujëmbajtëse në pellgun e Shkodrës janë kapur me një numur të madh shpimesh. Sikurse e kemi përmendur edhe më sipër shpimet shfrytëzojnë horizontin ezhavorreve, që përmbajnë ujëra të ëmbla të pijshëm.

- Zona e Liqenit të Shkodrës , Dobraç e Lindje, zona e ish-ndërmarrjes zooteknike, si edhe zonat e tjera më në lindje e aftësisë ujëdhënëse (gjithmonë me shpime) merren nga 80-100 l/sek në zonën e Dobraçit deri në 10-15 l/sek më në lindje. Në veri të Dobraçit duke u spostuar më në lindje për shkak të trashësisë së reduktuar (prerje efektive më e vogël) debitet janë mbi 5 l/sek, Dragoç, Vrakë, Gril, Grunjë e më në Veri.
- Zona tjetër me perspektivë është pa dyshim kontakti i karbonateve me depozitimet e kuaternarit në gjithë gjatësinë Shkodër-Demiraj, ku karbonatet shkarkojnë me intensitet për shkak të nivelit më të ulët të këtij kontakti në raport me nivelin e ujërave nëntokësore të zhavoreve.

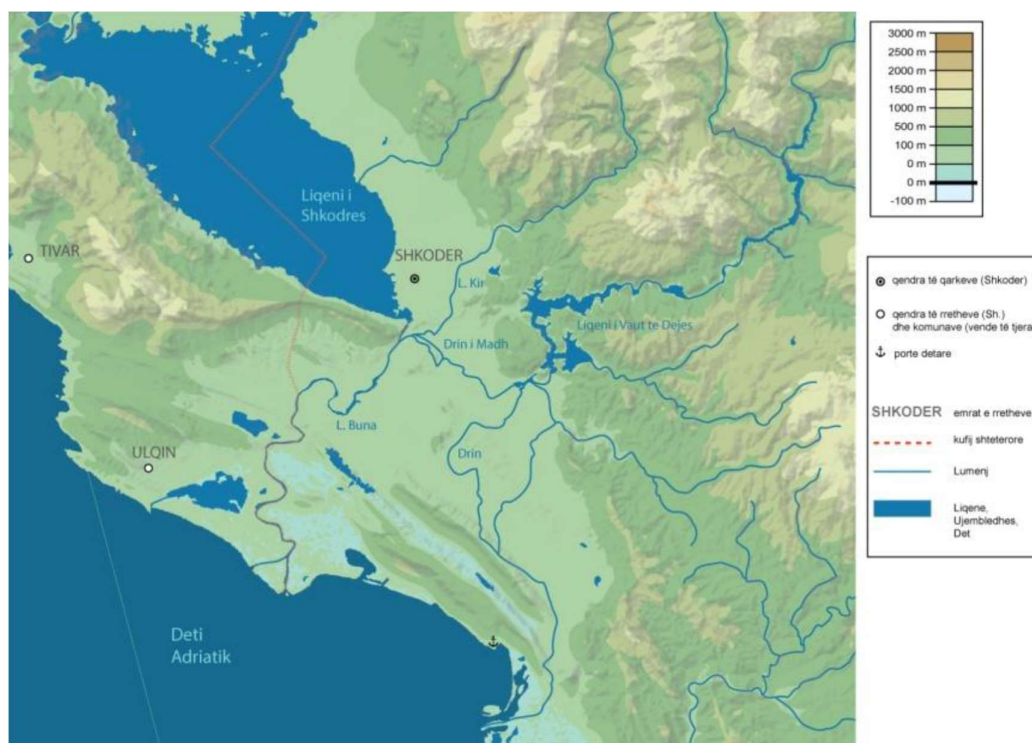
Rrjedhja e ujërave nëntokësore (Resurset Dinamike). Rrjedhja e ujërave nëntokësore ose

resurset dinamike formohet për llogari të rrjedhjes së ujërave nëntokësore të infiltruar nga karbonatet që qarkojnë gjithë krahun lindor të Pellgut Shkodër. Për llogaritjen e resurseve dinamike kemi llogaritur sipërfaqen mesatare tërthore të zhavorreve e cila rezulton rreth 572500 m². Koeficientin mesatar të filtrimit m/ditë, që në puset e Dobraçit rezulton rreth 150 m/ditë si dhe gradient hidraulik që rezulton në vlerën 0.005 m/m. Gjithë kjo sasi uji kuptohet se vjen nga infiltrimi i ujit nga karbonatet në zhavorret e kuaternarit në gjithë gjatësinë e kontaktit të këtyre formacioneve. Nga përlllogaritjet e pellgut ujëndarës të tyre e cila rezulton një sipërfaqe rreth 270 x 10⁶ m³, koeficientin e infiltrimit të rreshjeve në gëlqeror që pranohet rreth 0.6, rezulton që nga 2000 m/m shi në vit filtrojnë në gëlqeror 1200 m/m ose 1.2 m/vit (I).

Burimet ujore sipërfaqësore

Shqipëria dallohet për një rrjet hidrografik të pasur dhe bashkia Shkodër ka një shumëllojshmëri **trupash** ujqor të përbërë nga përrenj, lumenj, burime, liqene, si dhe ujërat e detit Adriatik. Elementët e rinj hidrografik janë dhe ujëmbledhësit artificialë të shumtë në numër si dhe sistemi i gjerë i kanaleve kulluese e ujitëse. Ky rrjet hidrografik përveç vlerave natyrore dhe estetike të peisazhit ka dhe rëndësi ekonomike e jetësore. Elementet ujore më të rëndësishëm në këtë territor

janë: liqeni i Shkodrës, lumi Drin, lumi Buna, lumi Kir, lumi Shalë, laguna e Vilumit, kënetat e Domnit etj.

Sistemi hidrik Bashkia Shkodër

Liqeni i Shkodrës: Është liqeni më i madh në Gadishullin Ballkanik, për sa i përket sipërfaqes ujore. Liqeni i Shkodrës përfshihet në pellgun ujëmbledhës të detit Adriatik. Ndodhet në kufi ndërmjet Malit të Zi dhe Shqipërisë, në pjesën Jugore të Alpeve. Sipërfaqja totale e Liqenit është 5500 km², nga ku 4470 km² i takojnë Malit të Zi dhe 1030 km² Shqipërisë. Përmes lumit Buna ai derdhet në jug-lindje në detin Adriatik. Liqeni i Shkodrës dhe rrethinat e tij janë **shpallur Rezervat Natyror i Menaxhuar si dhe zonë Ramsar**. Ka një lartësi mesatare prej 5 m mbi nivelin e detit, thellësi maksimale prej 8.3 m, thellësi mesatare prej 5.01 m, kapacitet prej 1931.62 x 10⁶ m³. Thellësia e liqenit rritet në pjesën jugperëndimore, në izobatin e 7 dhe 8, përgjatë segmentit të kufirit kombëtar. Rreth 165 km² të Liqenit janë nën nivelin e detit. Ka një nivel mesatar minimal 5.15 m mbi nivelin e detit. Amplituda maksimale e Liqenit është 5.33 m (në Shqipëri 5.13 m), amplituda mesatare është 3.34 mm thellësia maksimale (në syrin e Rdushës), është mbi 80m. Rreth 19% e ujit mbledhet nga pellgu ujëmbledhës në pjesën shqiptare. Lumenj që derdhen në Liqen janë: Lumi Moraça, Lumi Cem, Lumi Zeta, Lumi Rijeka Crnojevisa, Lumi Orahovshtica, Lumi Crmnica, etj.

Lumi Drin: Është lumi më i madhë i rrejtit hidrografik të Shqipërisë si dhe një ndër lumenjtë më kryesorë të bregut lindor të detit Adriatik, si për nga sipërfaqja e pellgut të tij ujëmbledhës, ashtu edhe nga shkalla e ujëshmërisë. Drini formohet nga bashkimi i dy lumenjve afluentë, Drini i Bardhë dhe Drini i Zi. Gjatësia e përgjithshme e lumit Drin është 285 km. Nga burimi e deri në derdhjen e tij ai ka një rënie të përgjithshme prej 685 metrash, që i përgjigjet një pjerrësie mesatare prej 2%.

Pas bashkimit të dy lumenjve Drin i Bardhë dhe i Zi, lugina e lumit Drin kalon nëpër shëmbinj magmatik, që përmbajnë ujëra çarjesh me sasira të vogla. Nga Vau i Dejës e deri në derdhjen e tij në Bunë, Drini kalon nëpër shtresa të kuaternarit, të cilat mbulojnë formacionin terrigjen neogenik. Lumi Drin pas daljes nga H/C i Fierzës e deri në derdhjen e tij në shtratin e lumit Buna, merr ujërat e disa afluentëve të tij të rëndësishëm si ato të lumenjve Valbona, Nikaj, Shalë, Gjadër dhe Kiri.

Lumi Buna: Është i vetmi lum fushor në rrjetin hidrografik të Shqipërisë. Rrjedh nga liqeni i Shkodrës, nga skaji i tij më jugor në jug-perëndim të qytetit të Shkodrës dhe përfaqson të vetmin emisar të këtij liqeni. Lumi ka gjatësi 44 km dhe rrjedh përgjatë fushave të Bregut të Bunës ku përfshihen Fusha e Anamalit në të djathtë të lumit dhe Fusha e Trushit bashkë me fushën e Velipojës në të majtë. Prurja mesatare vjetore e Lumit Buna është 320 m³ ujë/sek. E dyta në rajonin e Adriatikut pas Lumit Po dhe e pesta në rajonin e Mesdheut. Lumi Buna bashkohet me Lumin Drin 1.5 km larg nga Liqeni. Ndonëse Buna është lum tipik fushor, i karakterizuar si pjesërisht i lundrueshëm, ai grumbullon ujëra nga një territor i theksuar malor. Në rast të prurjeve masive Lumi Drin e bllokton Lumin Buna.

Disa nga faktorët kryesorë që ndikojnë në regjimin e ujërave të Lumit Buna janë: bllokimi i grykës së Bunës nga dallgë të mëdha të krijuara gjatë baticave dhe erërave të forta që vijnë nga perëndimi, prurjet e Lumit Drin, efektet rregulluese të Liqenit të Shkodrës.

Lumi Shalë: Është lumi më i rëndësishëm i gjithë rrjetit hidrografik të Alpeve Shqiptare nga shkalla e tij ujëshmërisë. Sipërfaqja e pellgut ujëmbledhës së këtij lumi është 260 km², lartësia mesatare 1081 metra mbi nivelin e detit, gjatësia e shtratit është 39.3 km, pjerrësia 22.6 m/km dhe dendësia e rrjetit hidrografik 3.2 km/km². Fillimin sipërfaqësor të rrjedhës së tij e ka në tek burimet e Okallit dhe të Shtrazës, që dalin në rrëzën jug-lindore të malit të Padohijës, në rajonin e Thethit. Eshte I pasur ne peshk trofte dhe gjallesa te tjera.

Lumi Kiri: Është lumi i cili buron nga shpatet e Bigës, Ndërkjores e Qafës së Bëshkasit dhe derdhet në lumin Drin pranë Kalasë së Shkodrës. Lumi ka marrë emrin e fshatit dhe jo fshati emrin e lumit përmes të cilit kalon, sepse në kohët e hershme ky lumë kishte emrin Clusala. Rrjedha e lumit nuk është e qëndrueshme sepse varet nga rreshjet edhe pse furnizohet nga përrenj nga Alpet Shqiptare. Është i pasur me trofta. Mbi këtë lum qëndron Ura e Mesit e ndërtuar gjatë sundimit osman, harku i së cilës kujton atë të Urës të Mostarit, në Bosnje. Është lumë i rrëmbyeshëm, i cili shkakton përmytje para bashkimit me lumin Drin, shkakton erozionin e fuqishëm të brigjeve të lumit, dëmtim të strukturave mbrojtëse, transportin e gurëve dhe zallishteve në tokat bujqësore në afërsi të brigjeve si dhe rritjen e prurjeve në lumin Drin.¹¹

¹¹ Raporti I VNM I PPV Bashkia Shkoder

5. PERDORIMI I TERRITORIT

5.1. POPULLSIA DHE TREGUESIT DEMOGRAFIK

Mbështetur në të dhënat e regjistrimit të përgjithshëm të popullsisë të vitit 2011, (CENSI) si dhe në përputhje me ndarjen e re administrative, popullsia e bashkisë Shkodër ka pësuar ndryshimet

në vijim:

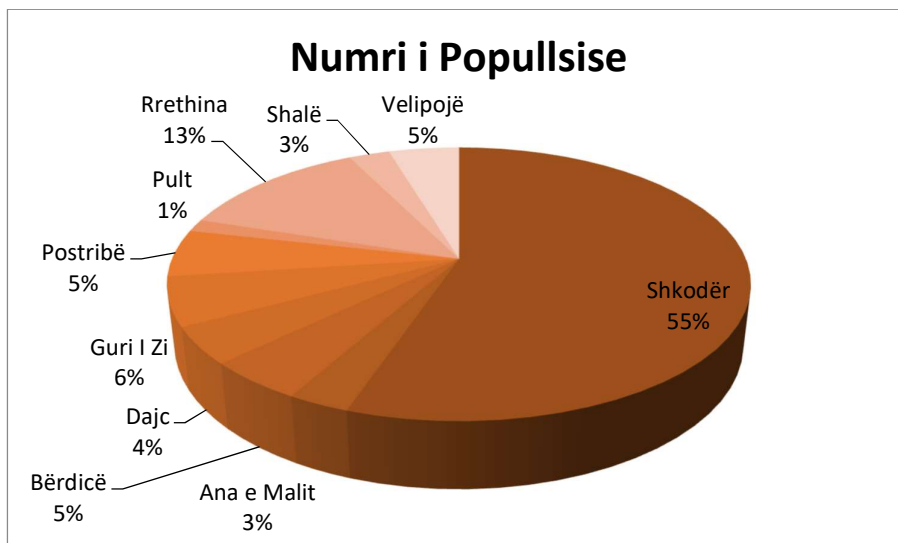
Bashkia Shkodër, historikisht ka qenë dhe mbetet qendra më e rëndësishme, demografike, administrative dhe ekonomike e qarkut Shkodër. Me ndarjen e re administrative, Bashkia Shkodër përfshin brenda juridiksionit të saj administrativ, qytetin e Shkodrës dhe 10 njësi të tjera administrative.

Popullata rezidente e bashkisë Shkodër, si rrjedhojë e ndarjes së re administrative është rritur me rreth 50%, duke shënuar një numër popullsie stok në fillim të vitit 2023¹², në 213 mijë banorë.

Tabela dhe grafiku me poshte japin numrin e popullsisë sipas njesive administrative dhe perqindjen qe ze sejcila NJA ne totalin e popullsisë.

1	NJA / Emertimi	Nr Popullsise
2	Shkodër	116593
3	Ana e Malit	6157
4	Bërdicë	10215
5	Dajç	9142
6	Guri I Zi	12264
7	Postribë	11829
8	Pult	2956
9	Rrethina	29115
10	Shalë	
11	Shosh	
12	Velipojë	10065
	BASHKIA SHKODER	213,2017

¹² Shkrese e Prefektit te Qarkut Shkoder 2023

Popullsia e kësaj bashkie është e përqendruar kryesisht në qytetin e Shkodrës me rreth 55%, ndërkohë që pjesa tjetër e popullsisë është e shpërndarë në njësitë e tjera vendore ndërmjet të cilave përmendim njësitë vendore me numrin më të madh të popullsisë e konkretisht Rrethinat dhe Guri i Zi, respektivisht me 13% dhe 6%, të popullsisë së bashkisë. Njësitë e tjera vendore të gjitha sëbashku mbulojnë rreth 27% të popullsisë gjithsej dhe shpërndarja e popullsisë në këto njësi është pothuaj e barabartë, mesatarisht rreth 4%.

Kjo analizë demografike tregon trendin e lëvizjes së popullsisë nga zonat apo NJA ku ka kryesisht sipërfaqe pyjore drejt qytetit, për këtë arsye kërkohen marrja e masave për të zvogëluar migrimin e popullsisë nga këto zona.

5.2.SISTEMET TERRITORIALE

Bashkia Shkodër me ndarjen e re administrative ka 5-fishuar sipërfaqen në administrim të saj. Duke u bazuar në kërkesat e VKM nr. 671, datë 29.7.2015 për një planifikim sa më të mirë të territorit dhe analizës mjedisore, ai ndahet në pesë sisteme territoriale:

- o Sistemi urban (UB);
Sistemi
- o natyror (N);
- o Sistemi bujqësor (B);
- o Sistemi ujor (U);
- o Sistemi infrastrukturor (IN)

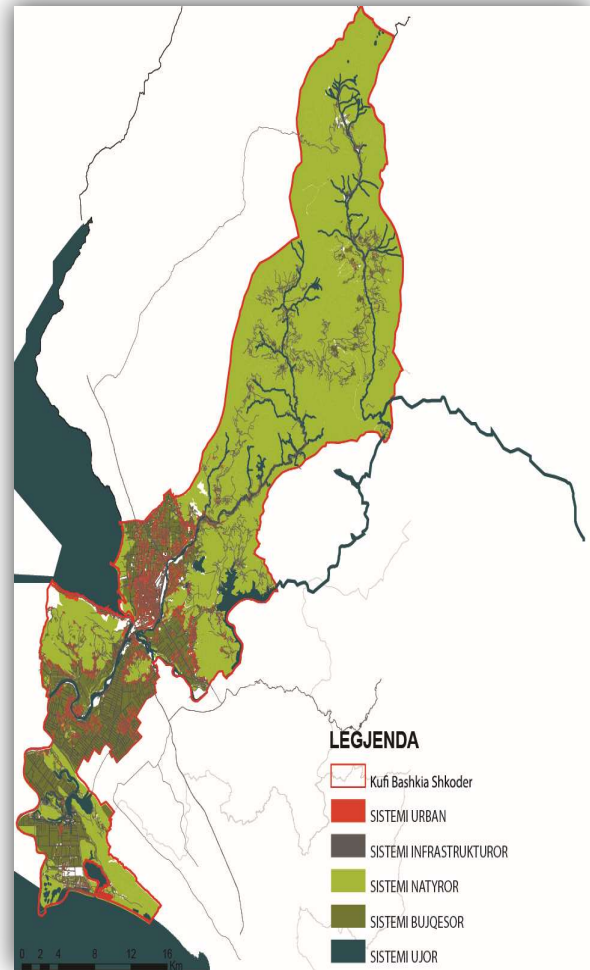
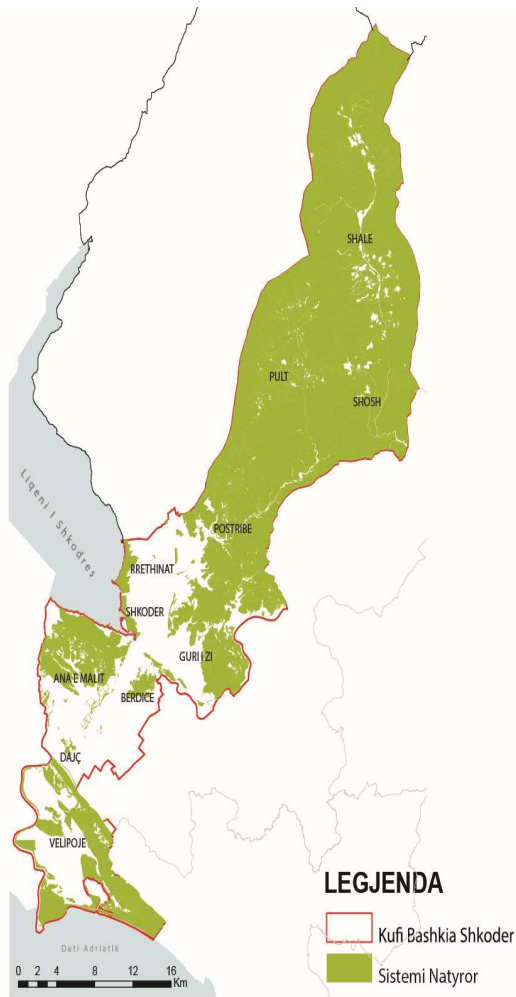
Sistemet territoriale	Sip. %	Sip. Km ²
Bujqësor	20.2	177.3
Natyror	63.8	554.7
Urban	3.56	31.15
Infrastruktura	9.55	83.4
Ujor	2.93	25.6
Totali	100	872.7

Sistemet e Territorit	%
Sistemi urban	3.28%
Sistemi Bujqesore	22.02%
Sistemi Natyrore	75.22%
Sistemi Ujor	20.44%
Sistemi Infrastrukturor	1.06%

Burimi: PPV Bashkia Shkodër

5.3. SISTEMI NATYROR

Sistemi Natyror në bashkinë e Shkodrës zë një hapësirë prej 75.22% të sip. totale të bashkisë dhe mbulohet kryesisht me 5.28 % pyll të rallë, 1.98 % pyll të dendur, 17.6 % shkurre të rrallë , 49% shkurre të dendur dhe livadhe e kullota me 2.38 % dhe 23.76 % janë banim+natyrore nga 40,50,60,70,80 %.

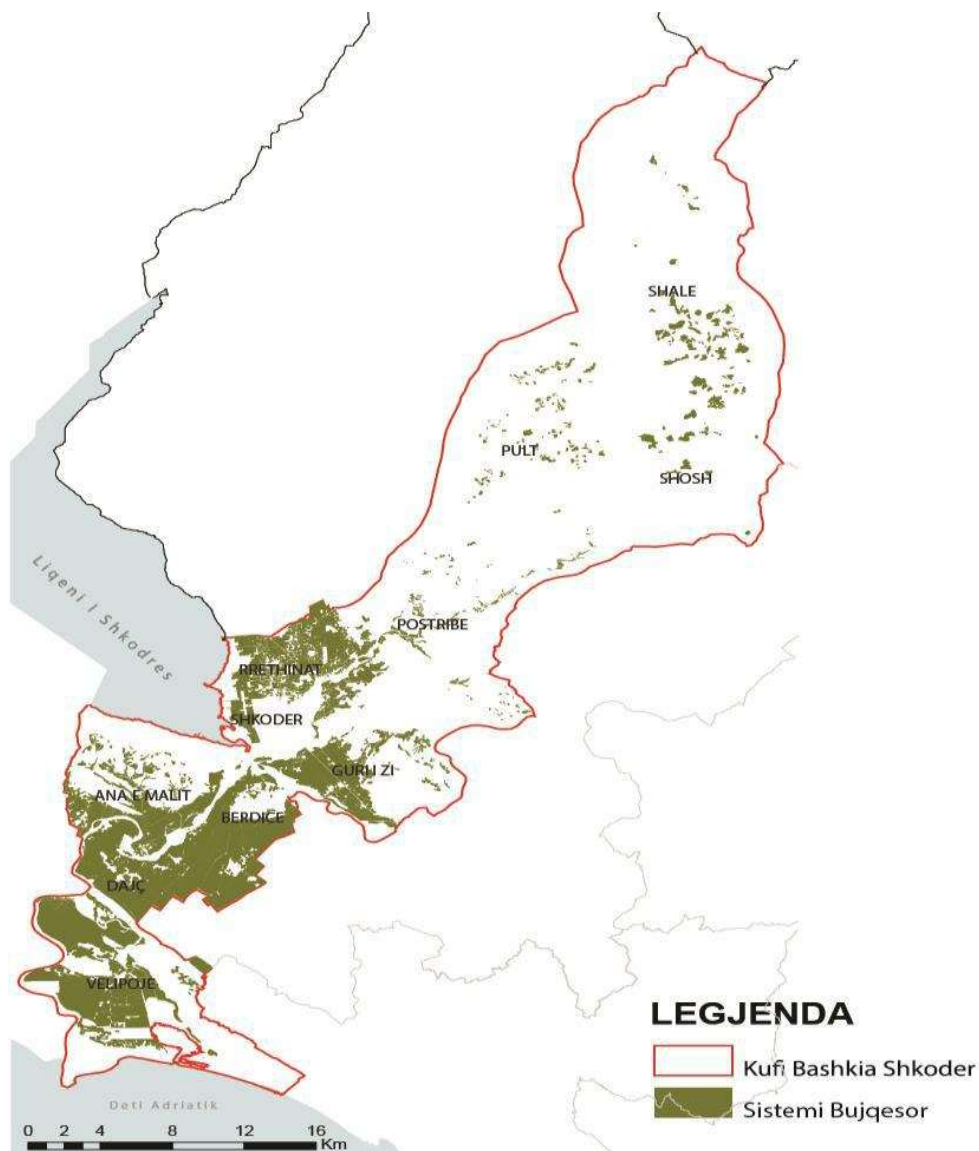
Harta e Sistemit Natyror

Burimi: PPV Bashkia Shkodër

5.4. SISTEMI BUJQËSOR

Ne territorin e bashkisë Shkodër sistemi bujqësor ka një prodhimtari mjaftë të lartë të produkteve si perime, pemtari, drithëra blegtori, rrushit, kivit, shegës, dhardha, qersh, pjeshka etj. Kjo sipërfaqe zë 22.02% të sipërfaqes totale 872.708762 m² të bashkisë.

Harta e Sistemit Bujqësor. Burimi: PPV Bashkia Shkodër

Bujqësia

Bujqësia, blegtoria ose pylltaria janë sektorë kyç për përdorimin e tokës dhe menaxhimin e burimeve natyrore në zonat rurale. Falë sipërfaqeve të mëdha të kultivueshme dhe kushteve të mira klimatike, ky sektor ofron mundësi të mëdha për tërheqjen e investimeve duke pasur parasysh produktet me cilësi të lartë. Rreth 43% e popullsisë në Bashkinë e Shkodrës jeton në zona rurale që zënë rreth 98% të territorit.

Sipërfaqja e kultivuar në Bashkinë Shkodër për vitin 2023 jepet në tabelën dhe grafikun e mëposhtëm:

Tabela 1 Zonë e kultivuar me kultura të ndryshme në bashkinë Shkodër

Kulturat	Sipërfaqja në ha
Drithëra	2,671
Grurë	538
Misër	2,133
Perime	1,233
Patate	221
Fasule e bardhë	198
Duhan	130
Foragjere	7,365
Totali	14,489

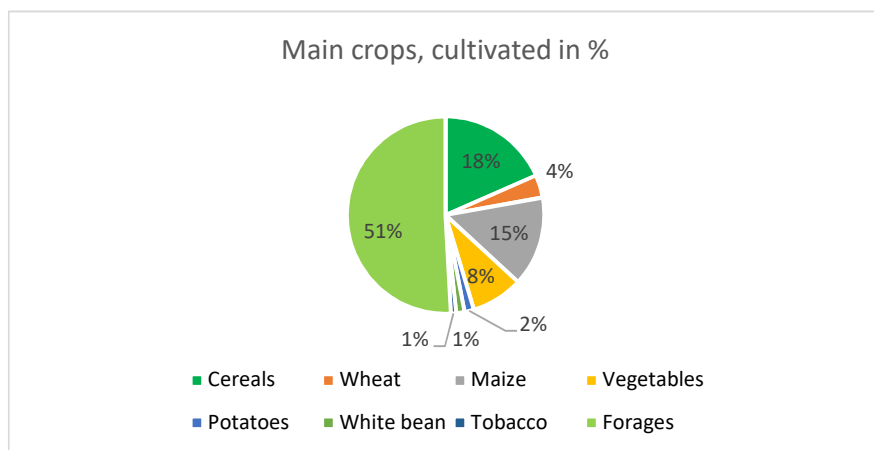

Figura 4 % e sipërfaqes së kultivuar sipas kulturave

Kultivimi dhe menaxhimi i tokës bujqësore është një element i rëndësishëm që lidhet me menaxhimin e situatës së zjarrit. Zjarret në bujqësi u zbuluan se përbëjnë 8-11% të aktivitetit vjetor global të zjarreve. Djegia e tokës bujqësore përbën një 48-73% të shquar të të gjitha zjarreve në lloje të ndryshme të mbulesës së tokës në Evropë. Kjo sepse ka të bëjë me biomasën që mbetet në tokë ose krijohet nëpërmjet kultivimit. Tashmë është praktikë e zakonshme në Shqipëri që tokat bujqësore të digjen në sezonin e verës.

Bazuar në të dhënat e EFFIS, rezulton se gjatë viteve 2017-2023, në Shqipëri janë djegur;

- 8155 hektar tokë bujqësore
- 58.236 kullota dhe bimësi natyrore
- 298 hektarë tokë të tjera

Në këtë kuadër, rezulton se toka bujqësore apo kullosore dhe menaxhimi i tyre janë elementë të rëndësishëm në parandalimin dhe menaxhimin e zjarreve..

Blegtoria

Blegtoria është një element i rëndësishëm social-ekonomik në Shkodër. Përveç fermave të shpendëve, në Shkodër nuk ka ferma të mbarështimit intensiv. Blegtoria bazohet kryesisht në nivelin e familjes femërore.

Më poshtë jepet numri i krerëve të bagëtive, sipas kategorive të tyre.

Tabela 2 Numri i bagëtive në bashkinë Shkodër

Kategoritë e blegtorisë	Vitet					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bagëtitë	17750	17220	12700	12230	12160	16516
Lopë	13390	13010	11350	11020	10980	13871
Kafshë të vogla	41700	39350	40479	41692	41648	35055
Totali dele	28000	26500	24024	24744	24722	20055
Totali dhi	13700	12850	16455	16948	16926	15000
Derra	15515	15600	7610	7838	7795	5588
Mbjellje	880	850	750	773	768	768
Kuajt, mushkat dhe gomarët	1000	1080	1712	1763	1756	1756

Pulari	288670	288670	263435	267105	266980	271424
Bletë	12200	12200	38574	37622	37510	22045

Burimi: INSTAT 2025

Kategoritë kryesore të bagëtive (gjedhët, dhitë dhe delet) e bazojnë ushqimin e tyre në kullotje në natyrë. Si të tilla, ato kanë një ndikim të rëndësishëm në biomasën e thatë që mbetet ose kullotet në territorin e bashkisë.

Figura e mëposhtme tregon ecurinë e kategorisë kryesore të kullotjes së bagëtive në natyrë.

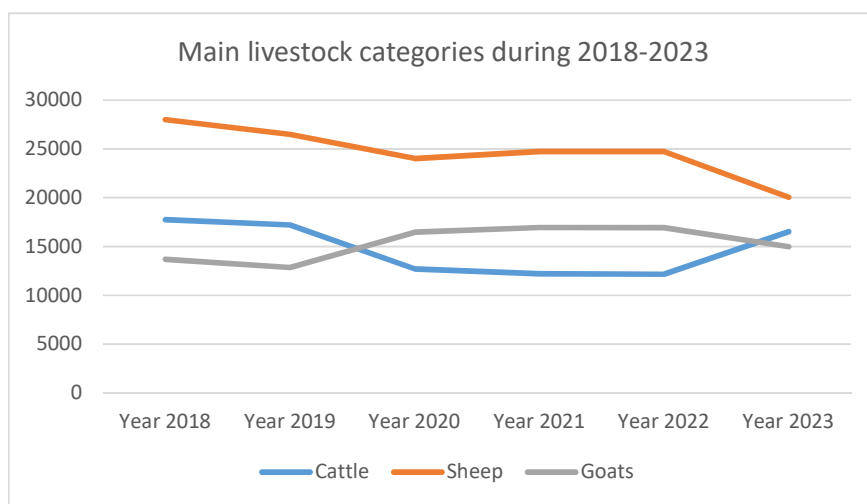

Figura 5. Numri kryesor i bagëtive në bashkinë Shkodër gjatë 2018-2023

Burimi: INSTAT 2025

Siç shihet nga grafiku, numri i bagëtive ka rënë ndjeshëm dhe si i tillë është tregues se më shumë biomasa e thatë mbetet në natyrë, pa u kullotur..

5.4.1.TOKAT BUJQËSORE

Tokat bujqësore zenë një sipërfaqe prej 16054 ha, e shpërndarë në të gjitha njësitë administrative. Por 90.5 % e sipërfaqes i përket NJA Velipojë, Dajç, Ana Malit, Guri Zi, Rrethinat, ndërsa vetëm 9.5 % katër komunat Shosh, Pult, Shalë, Postribe. Bujqësia në Shkodër është me rëndësi kombëtare, pasi tokat bujqësore të NënShkodrës përbëjnë kapacitete të larta prodhuese, me terren fushor 0-5 %, të pasura dhe me mundësi për rritjen e aftësisë ujitëse. Shkodra ka një traditë të njohur për zhvillimin e bujqësisë, e përshtatshmëri të tokës dhe klimës për kultivimin e drithërave, perimeve, foragjereve, bishtajoreve, vreshtit, pemëve frutore, ullirit deri në kufirin e lejueshëm klimatik, bimëve dekorative, blegdorisë (gjedhit dhe të imtave)

Ne zonen fushore dominojnë tokat ne klasat 2-4

Ujerat nentokesore ne zonen fushore deri 2-3m thellesi Tekstura SAM

Boniteti vlerëson agroprodhimin e tokës. Një kategori përfshin brenda të gjithë cilesite e tokës të cilat mund të jenë të standardit e një zhvillimi bujqësor të qendrueshem ose cilësitë e tyre nuk janë të përshtatshme për zhvillimin bujqësor dhe nivelin e prodhimit. Tokat me të mira janë duke filluar nga kategoria e I deri në kategorine IV, ndërsa nga kategoritë VII deri X janë toka të dobta nga pikepamja agroprodhuese pasi nuk ploteson kërkesat e bimeve dhe nuk janë të përshtatshme për bujqësi. Në këtë këndvështrim kategorite I deri në IV duhen te ruhen nga përdorimi për qëllime te tjera. Në këtë kontekst, tokat bujqësore të kategorisë I-IV janë të shtrira në njësitë administrative Shkodër, Velipojë, Dajç, Bërdicë, Ana e Malit dhe Gur i Zi. Ndërkohë në njësitë e tjera administrative këto tokat bujqësore kanë një bonitet shumë më të ulët si rrjedhojë edhe e relievit të thyer dhe përbërjes gjeologjike të tokës e cila është në shumicën e rasteve shkëmbore dhe e papërshtatshme për kultivim.

Mund të dallohet që mekanizimi dhe përdorimi i teknologjisë në bujqësi nuk është shumë i zhvilluar. Një gjë që vërehet është mungesa e përdorimit të serave, të cilat janë të zhvilluara në territore shumë të vogla kryesisht në njësinë administrative Dajç. Përsa i përket kultivimit të tokave bujqësore mund të thuhet se jo i gjithë kapaciteti tokësor përdoret dhe kultivohet.

5.5. VEGJETACIONI

Shtrirja e fondit pyjor sipas katër rajoneve të mëdha të zhvillimit në Shqipëri (*siç evidentohen shtrirja e tyre sipas ngjyrimeve në hartën e Shqipërisë*), rezulton me 31% të territorit në Rajonin Verior, 19% të territorit në Rajonin Qendror, 31% të territorit në Rajonin Jug-Lindor dhe 19% të territorit në Rajonin Jug-Perëndimor.

Referuar 12 qarqeve të vendit, shpërndarja e sipërfaqes së fondit pyjor paraqitet sipas grafikut në vijim, ku kryeson Qarku i Shkodrës me 20% (*mbi 210 mijë ha*), i ndjekur nga Elbasani dhe Korça me nga 13% secili, Dibra 12%, Lezha 11%, vijuar nga Qarku Kukës me 10% të fondit pyjor (*me mbi 100 mijë ha*).

Sipas renditjes së qarqeve në këtë grafik, rezulton se vetëm këto **6 qarqe zënë rreth 80%** të sipërfaqes totale të fondit pyjor në Shqipëri, ndërsa pjesën e mbetur prej 20% të fondit pyjor e zënë në total të 6 qarqet e tjera së bashku (*Gjirokastër me 6%, pasuar nga Vlora, Berati, Tirana, Durrësi dhe për të përfunduar me Qarkun Fier me vetëm 1%*).¹³

¹³ Mbi politikat e sektorit te pyjeve ne Shqiperi

Lista e bimëve sipas zonave vertikale bimore bazuar në studime të ndryshme është shumë e gjatë por vlen të citohet që bimësia në pellgun e liqenit të shkodrës shtrihet në katër breza si më poshtë:

Zona e makjes shtrihet në lartësinë 400-500 m lartësi mbi nivelin e detit. Prej drurëve dhe shkurreve gjethembajtëse, më të përhapura të kësaj zone, janë: ilqja, dëllinja e kuqe, shqopa, ulliri, mareja, dafina etj. Prej drurëve dhe shkurreve gjetherënëse mund të veçojmë: shega, shkoza e zezë, murrizi një bërthamësh, manaferra, driza, krekëza, thanukla, vidhi i bardhë, amorfa shkurre, gjineshtra, frashër uji, frashëri i bardhë, plepi i bardhë, plepi i zi, shelgu i zi, shelgu i kuq, vërrri i zi, fiku etj.

Zona e dushkut shtrihet në lartësitë 300-700 metra mbi nivelin e detit. Llojet më të përhapura të gjinisë Quercus të kësaj zone: bulgëri, qarri, shparthi, etj. Drurë dhe shkurre të tjerë të kësaj zone janë: panja rrap, panja mali, panjë, gështenjë, vodhëviçëza, vodha, mëllezë, blini, lajthia, murrizi pesëbërthamësh, dëllinja e zezë etj.

Zona e ahut ndodhet në lartësitë 600-1700 m mbi nivelin e detit dhe së bashku me nënzonën e pishës shkon deri 1900 m. Në këtë zonë gjenden lloje të drurëve si ah, panja e malit, si dhe shkurret: borbulli i padhëmbëzuar, mjedra, boronica etj. Nga halorët më shumë gjinden: rrobulli, pisha e zezë e më pak të tjerat.

Zona e kullotave alpine shtrihet 1800-1900 m mbi nivelin e detit. Disa gjini dhe lloje bimore më të përhapura të kësaj zone janë: trëndafili i egër, samina, shelgu zvarritës, flokësa, bishtpelëza, luluza italiane, këlerie, gentiana pranverore, lulekëmbana, klokëza etj.

Në sipërfaqen pyjore dominojnë pyjet e larta bredhi dhe pisha, shkurre të ndryshme. Në kushtet e terrenit të pjerrët në zonën malore, pyjet janë faktori kryesor i mbrojtjes së tokës nga rrëshqitjet dhe erozioni, mbrojtjen e brigjeve të lumenjve dhe vijës bregdetare për mbrojtjen nga ndryshimet morfologjike dhe vijës bregdetare. Sigurimi në realizimin e reformës së decentralizimit të kompetencave në administrimin e pyjeve dhe kullotave publike dhe dixhitalizimi i hartave të fondit pyjor nën administrim mbeten pikënisjet drejt suksesit për përmirësimin e situatës aktuale. Njësitë Administrative nevojitet që nëpërmjet planeve të menaxhimit të pyjeve dhe kullotave mund ti ofrojnë banorëve të tyre mundësi punësimi në periudha ku ka aktivitete të punimeve pyjore. Një, nëpërmjet mbjelljes dhe rimbjelljes së drurëve të lartë mund të përfitojnë më shumë të ardhura, mbështetje financiare në realizimin e projekteve si dhe të ardhura të vazhdueshme e të sigurta nga shitja e kapaciteteve të lira të karbonit.

Kullotat janë shpërndarë në zona të ndryshme. Në Sheldi, ndodhen 1768 ha, sipërfaqe më të kufizuara në Shosh, Shalë, Rrjoll, Shalë. Sektori pyjeve ka kaluar në forma dhe vartësi organizative të shpeshta në periudhën 1991-2015. Administrimi i pyjeve në nivel qendror, në vitin 1989, u shkëput nga Ministria bujqësisë dhe kaloi në varësi të Drejtorisë të Përgjithshme të Pyjeve e kullotave.

5.5.1 EFEKTI I ZJARREVE MBI VEGJETACIONIN

EFEKTET

- Humbje e biodiversitetit dhe zhdukje e bimëve dhe kafshëve
- Ngrohja globale
- Erozion i tokës i cili ul pjellorinë dhe prodhimtarinë e tokës
- Ndikim në shtresën e ozonit
- Humbje dhe dëmtim i mjeteve të jetësës për njërëzit të cilët janë të lidhur dhe varen direkt si p.sh nga grumbullimi i bimëve medicinale dhe produkteve të tjera jo drosore të pyllit.

Tre janë impaktet që shkaktojnë zjarret:

SOCIALE – a. Humbje jetësh njerëzore; b. Humbje e habitateve të gjallesave të ndryshme

MJEDISORE – a. Ndotja e ajrit; b. Rritja e efektit serë c. Rritja e karbonit të emetuar dhe zvogëlim i karbonit të asimiluar për shkak të humbjes së biomasës.

EKONOMIKË – a. Kryesisht demë të mëdha ekonomike në kulturat bujqësore, ullishte apo vreshtari apo b. Në rastin e zjarreve më përmasa të mëdha kur shkatërrohen banesa dhe vendbanime.

Gjatë një zjarri pema , edhe nëse nuk ndikohet drejtpërdrejt nga flaka, ato pësojnë trauma termike, të cilat, kur nuk shkaktojnë djegjen e plote, në shumë raste sjell një rënie të konsiderueshme të rritjes me një tendencë për prishje.

Temperatura prej 60 ° C konsiderohet vdekjeprurëse për shumicën e indeve bimore, me dëmtim në proporcion me kohëzgjatjen e stresit termik ,nga ana tjetër, temperaturat nën-vdekjeprurëse janë ende të afta të dëmtojnë, për shembull, aparatit fotosintetik.

Qëndrimi përballë flakës me kohë të lartë është shumë i dëmshëm, në kushtet e një përbërjeje kombustibile të bollshëm. Kjo favorizon zjarrin nëntokësor i cili konsumon horizontet organike të tokës duke shkaktuar dëme të mëdha në sistemet rrënjësore.

Speciet që kanë zhvilluar një aftësi të caktuar të brendshme për të shmangur ose zvogëluar dëmtimin e kalimit të zjarrit tek individët quhen *pirofitë pasive*. Përshtatjet që ata kanë zhvilluar për të rritur rezistencën ndaj zjarrit janë: lëvore të trasha për të mbrojtur shkëmbimin (për shembull, *Quercus pubescens*/ dushqet dhe *petraea*); rritje e shpejtë e lartësisë në periudhën rinore dhe bashkëkohore vetë-krasitje, si për të zbritur futjen minimale të tendës në lartësinë tipike të flakës dhe zjarret për kullotje (për shembull *Larix decidua*); ndezshmëri e dobët e sistemeve të gjetheve dhe dekompozim i shpejtë i gjetheve të rëna , përgjithësisht karakteristike më e shënuar për pemët me gjethe të gjera krahasuar me halorët.

Speciet e tjera kanë zhvilluar aftësi ripërtëritëse, ose aftësi rigjenerimi për mbijetesën e specieve pas veprimit të zjarrit, përmes adaptimeve. Kjo zhvillohet në dy mënyra: riprodhimi vegetativ, me prodhimin e thithave nga strukturat nëntokësore që mbetën të zbatueshme pas kalimit të zjarrit dhe riprodhimit nga fara, duke mbirur farat tashmë të pranishme në tokë ose lëshohen vetëm pas një zjarri.

Më në fund, *pirofitet aktive*, gjatë rrjedhës së evolucionit dhe mbi mijëvjeçarët e bashkëjetesës me zjarrin, kanë krijuar mekanizma mbijetese përmes mbrojtjes së farave, sythave ose organe të tjera përhapjeje që stimulohen pas zjarrit, duke shkaktuar procese të rigjenerimit intensiv.

Mbrojtja e sythave është e mundur për strukturën e tyre dhe për pozicionin e tyre në lidhje me burimin e nxehtësisë (sytha latente nën leh, nën sipërfaqen e tokës). Ky është rasti i disa pishave tipike për zonën e Mesdheut si *Pinus halepensis* dhe *Pinus pinaster*, të cilat ndonjëherë përdoren në ripyllëzimin.

Kushtet klimatike, veçanërisht reshjet e ndodhura në vjeshtë dhe pranverë pas zjarrit, janë shumë të rëndësishme për rikuperimin e bimësisë: ato kushtëzojnë rimëkëmbjen e individëve të dëmtuar pjesërisht duke përkeqësuar kushtet e përkeqësimit. Duhet të theksohet gjithashtu se në zonat xerotermike kalimi i zjarrit me zvogëlimin e mbulesës së pemës shkakton një ndryshim të mikroklimës që rezulton në kushte edhe më të vështira për rikonstruksion. Në situata të tilla penalizohen speciet mesofile dhe sciaphilous, të cilat përtej dëmtimit të shkaktuar nga zjarri gjenden në një mjedis jo të përshtatshëm për zhvillimin e tyre. Prandaj, efekti në cenoze është një regresion në sekuencën e vegjetacionit.

Një vështrim mbi vegjetacionin në përgjithësi.

Duke u nisur nga përbërja floristike dhe diversiteti i saj biologjik, skema e përgjithshme e rikonstruksionit të përbërjes origjinale parashikon që në vitin e parë pas zjarrit do të mbizotërojnë ato specie që riprodhohen nga mënyra vegetative, të pranishme në përbërjen specifike të vegjetacionit para rënies së zjarrit. Pasuria në speciet bimore arrin nivele të larta dy ose tre vjet pas zjarrit, kjo vlerësohet në vlera më të larta se ato të zonave që nuk preken nga zjarri, kjo kryesisht për shkak të hyrjes së specieve ekzogjene vjetore ose dyvjeçare të jashtme për komunitetin.

Gjithashtu në këtë rast frekuenca e zjarrit dhe stina janë të rëndësishme: një frekuencë e moderuar përgjithësisht përcakton larinë më të madhe të floristikës, ndërsa kur frekuenca është e lartë, zjarri mund të prodhojë një ulje të fortë të specieve që përbëjnë fitocoenozën, duke favorizuar më shumë specie të reja që nga ana tjetër mund të ndryshojnë përberjen (përmes një produktiviteti të ndryshëm të fitomës) dhe rrjedhimisht regjimin e zjarreve, duke rritur më tej frekuencën e tyre: vendosja e këtij mekanizmi çon në zëvendësimin e komunitetit origjinal të vegjetacionit.

6. TERRITORI/ FONDI PYJOR

Administrimi i fondit pyjor dhe kulllosor në territorin e Bashkisë Shkodër, është një funksion i deleguar i bazuar në ligjin nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore” neni 22 pika 4 dhe neni 27 pika 5 i këtij Ligji ku shprehimisht thuhet : **Funksionet e bashkive në fushën e bujqësisë, zhvillimit rural, pyjeve dhe kullotave publike, natyrës dhe biodiversitetit pika 5. Administrimin e fondit pyjor dhe kulllosor publik, sipas legjislacionit në fuqi.**

Ligji bazë mbi të cilin kryhet administrimi i fondit pyjor dhe kulllosor është ligji nr 57/2020 ” Për pyjet “, si dhe aktet nënligjore në zbatim të tij.

Në administrim të Bashkisë Shkodër, me ndryshimin e VKM nr 433 dt 08.06.2016 “ Për transferimin në pronësi të bashkive të pyjeve dhe kullotave publike , sipas listës së inventareve, dhe aktualisht në administrim të MM e të ish komunave/bashkive” me VKM nr 684 datë 02.09.2020 , kaloi fondi pyjor/kulllosor me një **sipërfaqe prej 48.656,71 ha** fond ky I cili me daljen e VKM nr 59 dhe 60 dt 22.01.2022 u zvogëlua me rreth 18000 ha dhe aktualisht Bashkia Shkodër administron një fond prej **30.666 ha**.

Në sistemin natyror pyjet dhe kullotat zënë një sipërfaqe të konsiderueshme me vlera ekonomike, mjedisore, rekreative, turistike. Pyjet shpërndahen në të gjithë territorin e bashkisë, por veçanërisht në zonën malore, ku gjenden pyjet e lartë dhe me vlera të larta peizazhike.

Referuar vendimit të mësipërm , të dhënat e fondit pyjor/kulllosor qe kanë kaluar në pronësi dhe administrim nga Bashkia Shkodër janë:

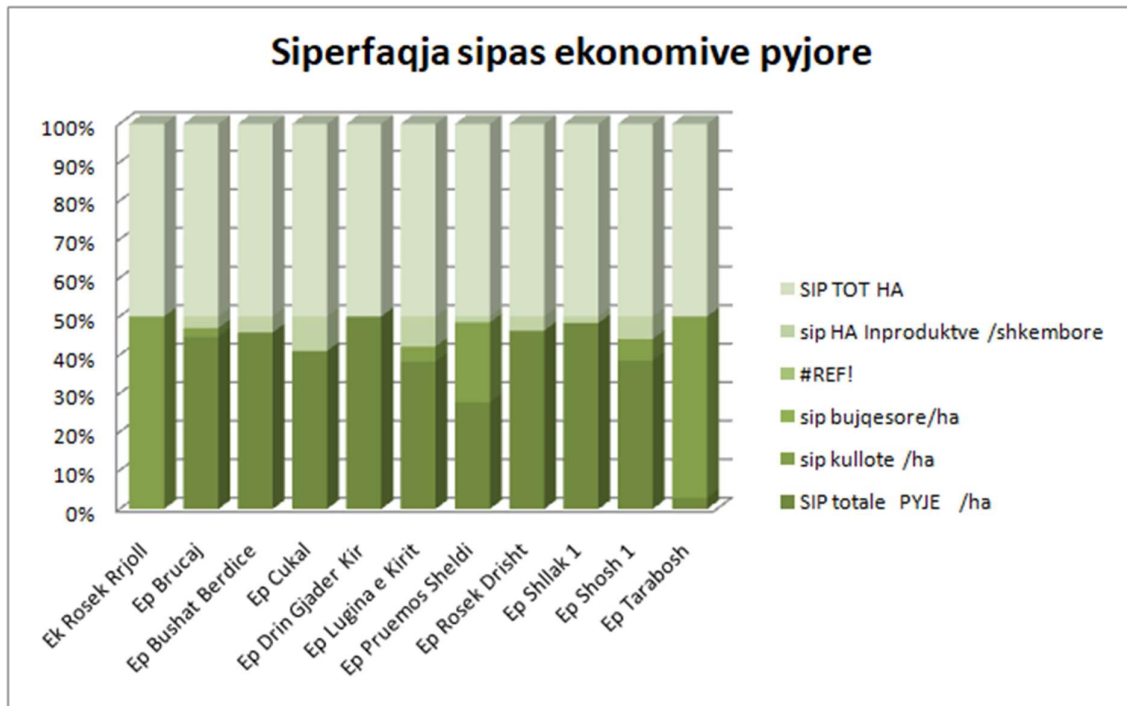
Bashkia Shkodër administron në territorin e saj një fond Pyjor/Kulllosor prej **30,666 ha e ndarë si më poshtë:**

TABELA PERMBLEDHESE								
Nr	Emertimi	SIP totale PYJE /ha	Sip pyje /ha	Bimesi pyore ha	sip kullote /ha	sip bujqesore/ha	sip HA Inproduktve /shkembore	SIP TOT HA
1	Ek Rosek Rrjoll	0.0	0.0	0.0	1329.3	0.0	0.0	1329.3
2	Ep Brucaj	2853.6	2853.6	0.0	140.1	0.0	192.9	3186.6
3	Ep Bushat Berdçe	79.3	0.0	79.3	0.0	0.0	7.1	86.4
4	Ep Cukal	11.1	11.1	0.0	0.0	0.0	2.4	13.6
5	Ep Drin Gjader Kir	151.0	0.0	151.0	0.0	0.0	0.0	151.0
6	Ep Lugina e Kirit	7633.6	7633.6	0.0	770.1	0.0	1552.4	9956.0
7	Ep Pruemos Sheldi	1980.8	1945.2	35.6	1483.3	0.0	109.4	3573.5
8	Ep Rosek Drisht	6310.1	5464.5	845.6	13.9	0.0	499.8	6823.8
9	Ep Shllak 1	1010.0	1010.0	0.0	0.0	2.5	35.7	1045.7
10	Ep Shosh 1	3035.0	3035.0	0.0	442.1	0.0	457.5	3934.6
11	Ep Tarabosh	33.2	0.0	33.2	532.7	0.0	0.0	565.9
	Total	23097.6	21952.9	1144.7	4711.6	2.5	2857.2	30666.3

Tabela përmbledhëse e sipërfaqeve pyjore/kullosore kaluar në administrim të AKZM

Emertimi	sip /ha
EK MAJA E PEJES	4668.3
EK THETH	95.17
EK SHALE	851.13
EP LUGINA E SHALES 1	5224.31
EP LUGINA E SHALES 2	3903.6
EP SHOSH 2	2683.36
EP SHOSH 1(47 parcela)	572.38
TOTAL	17998.25

NjA Velipojë, Ana e Malit , qyteti i Shkodrës EP maja e Pejes, EK Theth e Shale, EP Lugina e Shales 1 dhe 2, EP Shosh 2 dhe pjeserisht EP Shosh 1 , m bëjnë pjesë në Zonat e Mbrojtura dhe administrohen nga Agjensia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura/agjensia Rajonale Shkodër.

Sipërfaqet pyjore/kullosore të cilat janë të mbrojtura me dispozita ligjore të vecanta, nuk administrohen nga Bashkia Shkodër.

Keshtu nuk janë pjesë e këtij Plani , Ekonomia Pyjore Tarabosh (Shirokë-Zogaj , Ana e Malit), Rezervati Velipojë , Maja e Zezë,Ekonomia Kullosore Mali Kolaj Ekonomia Pyjore Dajc-Velipojë.

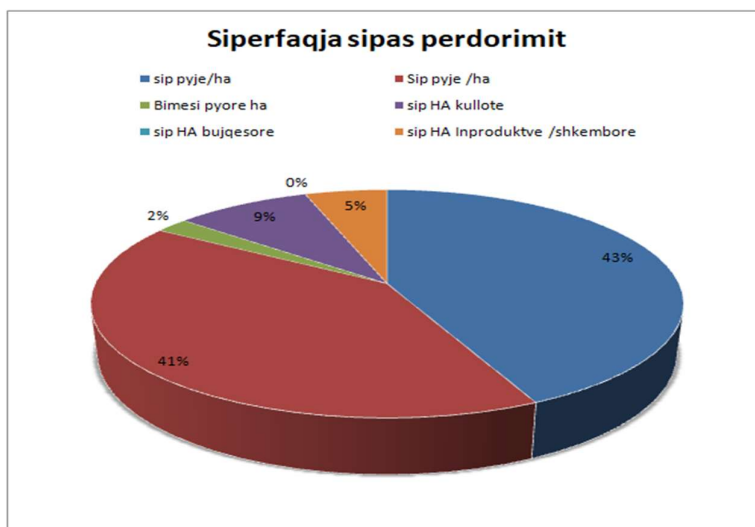
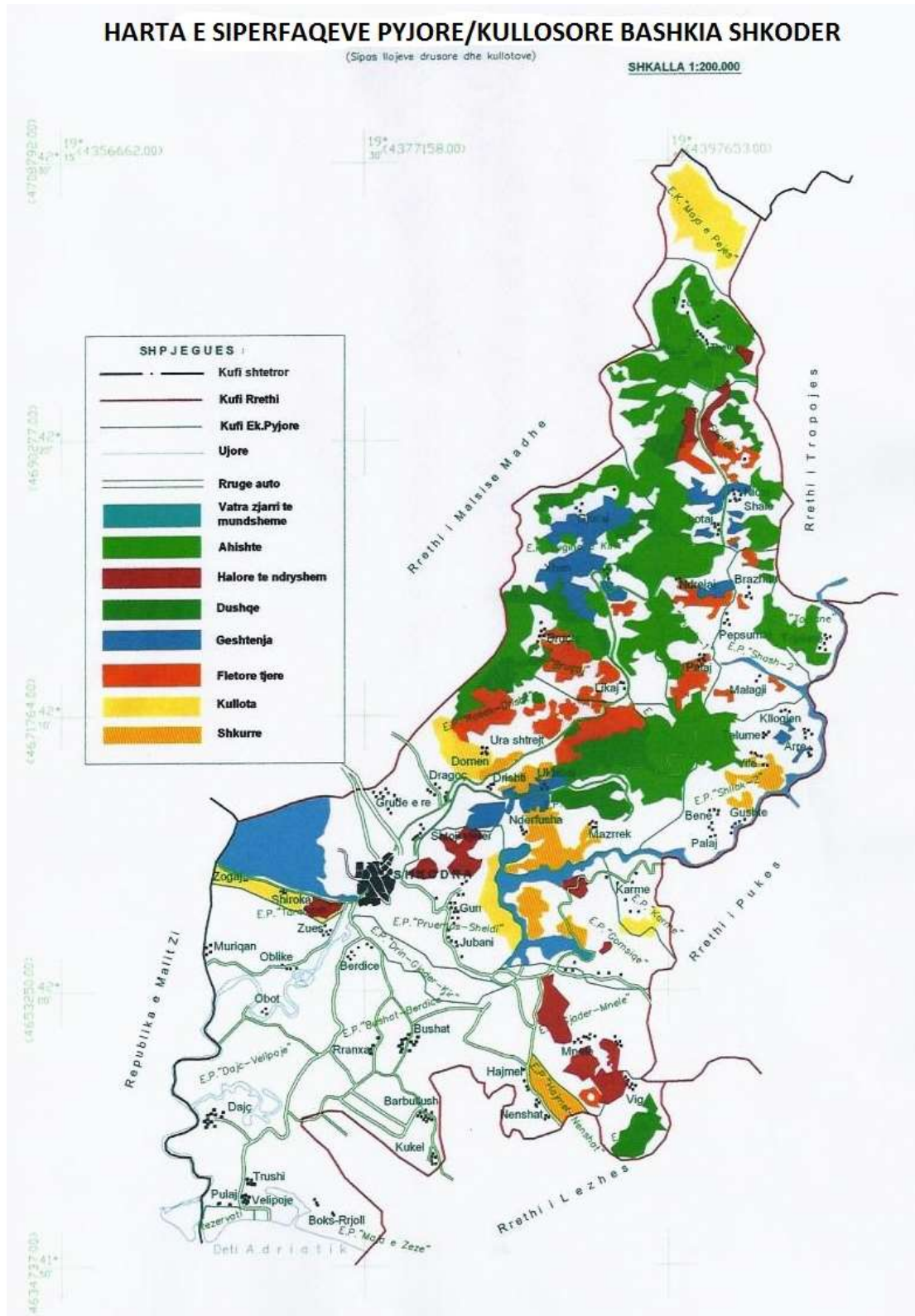

Tabela më poshtë jep të dhënat mbi llojet e pyllit, sipërfaqen dhe volumin e tij.

Nr.	Ekonomia Pyjore	Sipërfaqja me pyje(ha)	Llojet Drunore	Volumi total(m3)	Vol.total l.punimi	Lpt, m3	Lpm, m3	Lph, m3	Dz, m3	Rv.totale m3/lloj	Mundesia vjet.e shfryt.D.zjarri
	BASHKIA SHKODER, SIPERFAQJA TOTALE DHE VOLUMI SIPAS LLOJEVE PER FONDIN PYJOR PRODHUES	6441.90	Ah	1353865	1000320	282608	317169	400633	353455	19266	11560
		133.20	Pishe e Zeze	3745	2205	50	450	1705	1540	359	215
		705.90	Pishe Mesdhet.	12680	8470	1100	2410	4960	4210	2010	1206
		207.70	Halor Tjere	21887	15172	4907	5322	4843	6715	265	159
		0.00	Bredh	50	0	0	0	0	50	0	0
		3930.05	Dushqe	202446	52787	8146	16695	27946	149659	2030	1218
		2766.46	Geshtenje	136655	70708	39013	10114	11581	75947	3753	2252
		2474.20	Frasher	81489	1040	466.2	130	910	80449	1213	728
		193.70	Fletor tjere	12797	789	7	164	538	12088	75	45
		14.00	Panje	8135	3200	500	1150	1550	4935	15	9
		16.25	Bli	3250	1350	250	450	650	1900	1	1
		32.00	Arre	499	188	64	54	70	275	9	5
		3653.30	Shkurre te ndry.	136209	0	0	0	0	136209	5992	3595
			20568.66		1973707	1156229	337111	354108	455386	827432	34988
	BASHKIA SHKODER,SIPERFAQJA TOTALE DHE VOLUMI SIPAS LLOJEVE PER FONDIN PYJOR MBROJTES	873.45	Ah	187490	122565	36190	39478	46897	64925	3314	1988
		0.00	Pishe e Zeze	150	120	0	0	120	30	11	7
		568.40	Pishe Mesdhet.	10279	7069	320	2100	4649	3210	1531	919
		31.50	Halor Tjere	16831	9126	2951	3085	3090	7705	39	23
		30.10	Bredh	17066	15530	9677	3368	2485	1536	17	10
		564.40	Dushqe	22872	3635	489.8	1127	2229	19137	222	133
		182.40	Geshtenje	18386	5522	100	2177	3245	12864	377	226
		188.55	Frasher	8112	4826.6	4442.6	4313	4481	7944	302	181
		144.40	Fletor tjere	2601	0	0	0	0	2601	17	10
		0.00	Panje	300	0	0	0	0	300	0	0
		165.25	Shkurre te ndry.	12611	0	0	0	0	12411	227	136
		2748.45		296698	168393.6	54170.4	55648	67196	132663	6057	3634
	TOTALI I FONDIT PYJOR(HA,M3)	23317.11		2270405	1324623	391282	409756	522582	960095	41045	24627
A	PRODHUES	20568.66		1541346	911485	272138	264641	365162	639735	27862	16717
B	MBROJTES	2748.45		174402	107857.6	38467.4	36645	41366	70903	3992	3634

7. KLASIFIKIMI I ZJARREVE NË PYJE/KULLOTA

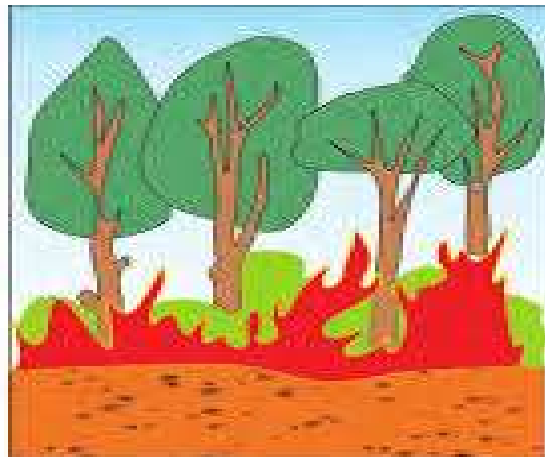
Sipas llojeve të zjarreve në pyje mund ti specifikojmë në:

- Zjarr nëntokësor ose nënsipërfaqësor
- Zjarr sipërfaqësor ose pranë nëntokës
- Zjarr në kurorat e drurëve
- Zjarr i përgjithshëm ose i kombinuar

Zjarri tokësor – Ky tip djeg kryesisht shtresën e humusit të “dyshemesë” së pyllit dhe nuk përhapet në sipërfaqe.

Zjarr sipërfaqësor – në pyjet trungishte prek degët e thara të trungut të drurit, filizërinë dhe bimësinë barishtore. Kryesisht zjarr kalimtar dhe joshumë problematik, megjithatë varet nga kushtet atmosferike.

Zjarri i kurorave – Avancoon në majat e pemëve dhe përfshin të gjithë kurorën e drurit. Shkatërrimtar kur shoqërohet edhe nga era, duke e kthyer në një ciklon zjarri.

Më i përhapur tek ne janë tre rastet e fundit :

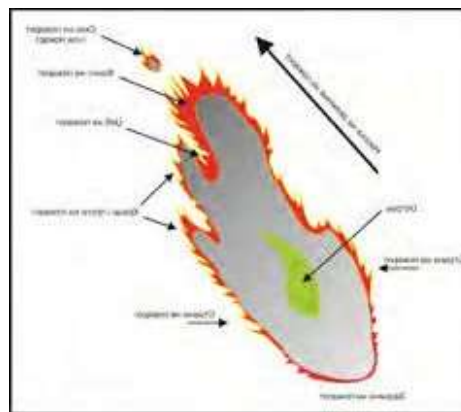
Zjarri sipërfaqësor është zjarri në të cilin djegia aktive zhvillohet në sipërfaqe të tokës dhe digjet përgjithësisht bimësi pranë tokës në sipërfaqe si bar , filiza, shkurre etj. Në vartësi të kushteve dhe pranisë së erës flakët e zjarrit mund të arrijnë deri në 2m. Në rajonet e rrafshëta djegia intensive zakonisht ndjek buzët e zjarrit, ndërsa në zonat kodrinore-malore ajo zhvillohet në ballin e zjarrit. Shpejtësia e përhapjes së këtij zjarri (pa erë te fortë) mund të arrijë deri në 2.5 km/h.

Zjarri në kurorat e drurëve është një zjarr që ndodh vetëm në kulm apo kurorë të drurëve. Ky lloj zjarri mund të jetë fillesa e një zjarri të kombinuar për shkak të kushteve specifike të djegies gjatë këtyre zjarreve , shpejtësia e përhapjes arrin deri në 20km/h.

Zjarri i përgjithshëm ose i kombinuar përfshin djegien sipërfaqësore si edhe si edhe atë të kurorave . Shkalla e përhapjes së këtyre zjarreve në vartësi të tërenit , llojit të drurëve si edhe shpejtësisë së erës mund të arrijë deri në 20 km /h. Vetë përhapja e zjarrit zakonisht zhvillohet në tre faza . faza fillestare, kërcënimi i zjarrit dhe faza e qetësimit.

Zjarrfikësit dhe jo vetëm, duhet të njohin mirë mënyrën dhe fazat e përhapjes së zjarrit në mënyrë që të shmangin rrezikun të gjenden mes dy zjarreve në momentin që ndodh kërcimi I zjarrit dhe kështu vihen nën kërcënim jetët e tyre.

Në vendet ku ka rënë zjarri mund të dallohen fazat e zjarreve të cilat jepen në skemën më poshtë.

8. FAKTORET QË NDIKOJNË NË RITJEN E RREZIKUT PËR SHFAQJEN DHE ZHVILLIMIN E ZJARREVE NE PYJE.

Më të rëndësishmit janë.

- Lloji i bimësisë
- Topografia
- Stina vjetore
- Karakteristikat klimaterike
- Komunikacioni

Lloji i bimësisë është një nga faktorët kryesorë që ndikojnë në shkallën e rrezikut nga zjarret. Kështu pyjet halorë ndizen më lehtë se ato gjetherënës. Drurët dritëdashës janë më të rrezikuar kjo për shkak se përbërja e pyllit me këto lloje drurësh e është me i rrallë. kështu llojet e bimëve që ndizen lehtë dhe e mbështesin fuqimisht djegien quhen specie bimore “ profibe” (pishë , bredh etj).

Topografia apo relievi i terrenit , së bashku me llojin e tokës luan një rol të rëndësishëm në shkallën e ndezshmërisë të materialit djegës. Në përgjithësi në terrenet të cilët kanë relief të

fortë me orjentim nga jugu është lehtësisht më i ndezshëm se ai i orientuar nga veriu. Kjo edhe për vetë faktin e bimësisë që rritet në të.

Stinët me karakteristikat e tyre ndikojnë në ndezshmërinë e pyjeve. Vera me temperaturat të larta të ajrit (tek ne rreth 40°) dhe periudha të gjata pa shi e rritin shkallën e ndezshmërisë në pyje/kullota. Në këtë periudhë bari thahet , lagështia e tokës zvogëlohet në mënyrë drastike dhe përbën rrezik për zjarr. Kështu kjo periudhë quhet “ periudhë kritike e vitit për shfaqjen e zjarreve në hapësirë të hapur”. Edhe gjatë periudhës së dimrit për shkak të temperaturave shumë të ulta kryesisht kur dimri është i thatë , për shkak të lagështisë së ulët të tokës , materiali djegës mund të ndizet lehtësisht. (Pult, Shalë, Shosh).

Klima në rajonin tonë si një klimë mesdhetare është favorizues për zjarret si në hapësira të hapura ashtu edhe në zonat e pyjeve.

Komunikacioni. Ashtu siç kemi vënë re , shkak kryesor i zjarreve (me apo pa qëllim) është njeriu. Hapja e rrugëve në zonat e pyjeve apo në afërsi të tyre përdorimi për piknik, rekreacion mbledhjen e produkteve të ndërmjetme pyjore përbën rrezik për zjarr. Por nga ana tjetër pavarësisht efektit negativ, është edhe ai pozitiv i cili mundëson një kontroll më të mirë të zonës apo qasje më të shpejtë të zjarrfikeseve dhe automjeteve në rast zjarri.

9. MASAT PËR PARANDALIMIN E ZJARREVE NË PYJE/KULLOTA

Të gjitha masat që merren për parandalimin e zjarreve sipas kohës kur ndërmeren dhe me çfarë qëllimi , ndahen në :

a.Masa preventive

b.Masa përgatitore

c.Masa direkte

9.1. MASAT PREVENTIVE

Janë masa mbrojtje kundër zjarreve që merren vazhdimisht gjatë gjithë vitit. Kjo për shkak se njeriu është shkaktar i tyre në 99% të rasteve edhe këto masa janë të përqëndruara plotësisht ndaj njeriut. Qëllimi final është të parandalohet shkaktimi i zjarreve dhe të zvogëlohet numri i këtyre zjarreve. Në këtë kuadër këto masa janë.

Masa ligjore , mbrojtja e pyjeve/kullotave rregullohet me ligje dhe akte nënligjore ku mbrojtja e tyre është përgjegjësi e të gjithëve por edhe e pronarëve (bashkisë apo subjekteve private) si edhe subjekteve që i menaxhojnë ato.

Masat edukative , këto janë masa të cilat në vetvete përfshijnë edukimin e njerëzve dhe përdoren për të gjithë grupmoshat, mgjs më të përdorurat janë për të rinjtë deri në 18 vjet. Mënyrat janë nga më të ndryshmet që nga mësimet në librat shokllorë , leksione të hapura për mbrojtjen e pyjeve nga zjarret, përdorimi i revistave, fletpalosjeve, internetit tv etj.

Masa informative- propagandistike , qëllimi i tyre është për të paralajmëruar dhe informuar njerëzit për rreziqet nga paraqitja e zjarreve në pyje si edhe për të informuar se si duhet të sillemi gjatë qëndrimit në pyll. Kjo masë kombinohet edhe me atë edukative.

9.2. MASA PËRGATITORE

Duke patur parasysh që masat preventive nuk e zgjidhin plotësisht problemin e mbrojtjes së pyjeve nga zjarret , është e domosdoshme marrja e masave përgatitore Këto masa kanë një natyrë të përherëshme gjatë gjithë vitit dhe përfshihen :

Zbulimi në kohë i zjarrit

Transferimi i Informacionit mbi zjarrin

Organizimi i zjarrfiksave dhe vullnetarëve

Ndërtimi i hendeqeve kundra zjarrit

Përgatitja e planit operativ vjetor për mbrojtjen e pyjeve nga zjarret.

Zbulimi në kohë i zjarrit është i një rëndësie të madhe për lokalizimin dhe fikjen shpejt të tij. Zonat tona malore kanë një dukshmëri të dobët, me qëllim që zjarri të mund të zbulohet në kohë organizohet shërbimi i monitorimit në terren nga vëzhguesit kundra- zjarr / vrojtuesve kryesisht me patrullim nga toka në periudhën më të rrezikuar të vitit (Sipas VKM nr 1080/2010 për 5 muaj). E rëndësishme për këtë fazë është që nëpërmjet institucioneve qëndrore (ministri/ agjensi etj) dhe jo vetëm të kryhet monitorimi nga ajri , mbikqyrje automatike apo elektronike si edhe vëzhgimi satelitor. Masa keto të cilat do të mundësojnë zbulimin dhe monitorimin e këtyre zjarreve.

Transferimi i informacionit mbi zjarrin i kryer në mënyrë të shpejtë dhe ka efektin e dëshiruar. Dhënia e këtij informacioni bëhet nëpërmjet telefonit apo edhe sinjalet e tjera si flamuj etj. Qytetarët të cilët zbulojnë zjarre në pyje/kullota duhet të njoftojnë në nr e tel 128 Shërbimin Zjarrfikës . Një organizim më i mirë në mënyrën e transferimit të informacionit do të jetë nëpërmjet radiove- lidhese apo ndërtimit të rrjetit të marrje-dhënie nëpërmjet pajisjeve vëzhguese në të gjithë territorin e mbuluar me pyje.

Organizimi i zjarrfiksave dhe vullnetarëve deri tek vatra e zjarrit është shumë e rëndësishme për këtë arsye duhet njoftuar menjëherë me zbulimin e zjarrit. Transporti i organizuar i zjarrfiksave dhe pajisjeve mënyra e organizimit të tyre dhe vullnetarëve krijon premisa për menaxhim të mira të situatës së zjarrit.

Ndërtimi i hendeqeve kundra zjarrit shërben si si një pozicion mbrojtës për zjarfikësit por edhe vullnetarët.për këtë arsye hendeqet ekzistuese në pyje duhet të jenë gjatë gjithë kohës të pastruar nga materiali djegës . Hapja e hendeqeve dhe dimensionimi i tyre (gjerësia) është e ndryshme në vartësi nga lartësia e pemëve, pjerësia e terrenit etj. Psh nëse pemët janë rreth 20m , gjerësia e hendekut do të jetë minimuni 40cm.

9.3. MASA DIREKTE

Pavarësisht nga masat më të mira preventivetë marra , zjarret përsëri ndodhin. Për këtë arsye nevojiten masat direkte. Këto janë masa të cilat ndërmerren gjatë kohëzgjatjes së zjarrit dhe synojnë lokalizimin dhe shuarjen e tij. Për të lokalizuar apo shuar një zjarr është e nevojshme të largohet një nga elementet nga i ashtuquajturit trekëndësh i Osborn-it, përkatësisht materiali djegës , burimi i nxehtësisë apo oksigjeni.

Sipas asaj se cili material ose mjet përdoret për këtë qëllim , **metodat e shuarjes** ndahen në:

Shuarje e zjarrit me tokë, metoda më e vjetër e përdorur për këtë qëllim , ku materiali i tokës përdoret si izolator , pra largon elementin oksigjen nga materiali djegës. Toka gjithashtu vepron si një izolant i nxehtësisë , përkatësisht energjia termike për djegien e drurit.

Shuarje e zjarrit me ujë, edhe kjo një ndër metodat tradicionale në shuarjen e zjarreve. Veprimi i ujit në procesin e shuarjes është i shumëfishtë.

Luftimi i zjarrit me zjarr , megjithëse duket si konfuze, kjo metodë është efektive por mbart në vetvete rrezik dhe kërkon persona të trajnuar dhe me përvojë. Në vartësi të taktikës për lokalizimin dhe shuarjen e zjarrit, në një distancë të caktuar nga zjarri ndizet një “ zjarr i kontrolluar” (që mund të lëvizë në drejtim të kundërt ose të njëjtë me drejtimin e lëvizjes së zjarrit) i cili djeg materialin para frontit të zjarrit , kur zjarri arin në atë sipërfaqe, nuk ka cfarë të djegë dhe zjarri shuhet.

Shuarje e zjarrit nga ajri nëpërmjet aeroplanëve është përdorur për herë të parë në vitin 1930. Në përgjithësi kjo është një metodë uji ose kimikatesh , por për shkak të specifikës është e veçuar si metodë e vecante. Është metodë mjaft e shpejtë dhe efikase sidomos për rastet e terreneve malore .

Shuarja e zjarrit me kimikate , në këtë rast përdoren kimikate të ndryshme. Kjo metodë alternohet me atë të ujit sepse në përgjithësi këto kimikate shpërbëhen nëpërmjet ujit. Llogaritet se 70% e ujit që përdoret në shuarjen e zjarreve harxhohet pa efektivitet , për këtë arsye ujit i shtohen kimikate të ndryshme të cilat përmirësojnë efektin e shuarjes së zjarrit.

Shuarje e zjarrit me eksploziv, përdoret kryesisht si metodë ndihmëse. Kryesisht për të rrezuar pemë, gërmim kanalesh, krijim pengesash etj. Në rastet e shpërthimeve krijohet “ re e pluhurit” e cila ul përqindjen e oksigjenit në ajër rrjedhimisht zjarri ul intensitetin ose shuhet plotësisht.

Vlerësimi i faktorëve të rrezikut për pyjet/kullotat në bashkinë Shkodër

Tabela 3 Vlerësimi i faktorëve të rrezikut për pyjet/kullotat në bashkinë Shkodër

Mbulesa e tokës	Speciet	Lëndë organike e vdekur	Prirje	Mbyllja e kurorës	Katet	Kullotja	Lartësia	Totali	Rreziku
Savana/toka kullotash	3	2	3	2	2	3	2	17	E lartë
Pishat mesdhetare	5	2	2	3	2	2	3	19	Shumë e lartë
Konifere të tjera	4	2	2	3	1	2	1	15	Mesatare
Pyll ahu	1	3	3	3	1	2	1	14	Mesatare
Dushqet dhe specie të tjera gjethegjërë.	2	3	2	2	2	2	2	15	Mesatare
Shkurre	3	3	2	2	2	2	3	17	E lartë
Gështenja dhe arra	2	2	2	1	2	1	2	12	E ulët

Bazuar në tabelën e mësipërme, figura e mëposhtme tregon zonat me rrezikshmëri shumë të lartë dhe të lartë.

Harta u përgatit në bazë të imazheve të Google Earth

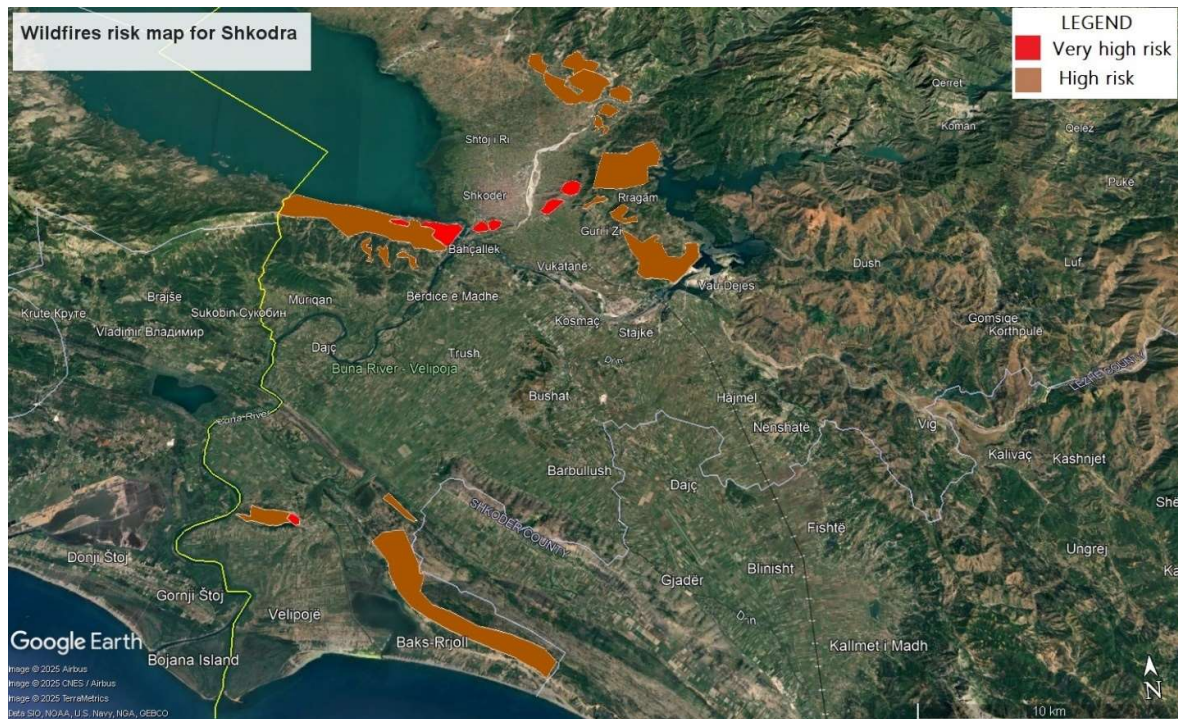

Figure 6 Zonat e rrezikut për Shkodrën

Siç shihet nga harta, zona verilindore e Taraboshit, kodrat e Tepes, kodrat e Bardhajve dhe kodrat pranë Velipojës janë zonat që paraqesin rrezikshmërinë të lartë. Ndërsa zonat me rrezikshmërinë më të lartë janë; Mali i Taraboshit, kodrat në veri-lindje të Velipojës, vargu kodrinor Sheldi-Rragam-Drisht-Rosek-Hysaj.

10.VEPRIMET KRYESORE GJATË ZBULIMIT TË ZJARRIT NË PYJE/KULLOTA

Përkufizime:

“Rrezik zjarri” është situata e krijuar nga akumulimi i faktorëve që nxitin mundësinë e nisjes së zjarrit dhe zhvillimit të tij.

“Sisteme të diktimit-sinjalizimit” janë pajisje që diktojnë, sinjalizojnë shfaqjen e tymit, gazrave dhe zjarrit.

“Shërbimi vullnetar i mbrojtjes nga zjarri” është organizimi i strukturës vullnetare për mbrojtjen nga zjarri dhe shpëtimin, nga organet e njësitë e qeverisjes vendore, nga personat juridikë, që kryejnë veprimtaritë e tyre në Republikën e Shqipërisë, nga institucione dhe agjenci shtetërore, të cilat kanë përgjegjësi për administrimin e pasurive shtetërore me rrezikshmëri nga zjarri.

"Mbrojtja e pyjeve dhe e tokës pyjore" është veprimtaria për parandalimin e degradimit, përtëritjen, ruajtjen dhe përmirësimin e pyjeve të burimeve pyjore e jopyjore bashkëshoqëruese dhe të mjedisit pyjor nga faktorët njerëzorë e natyrorë.

"Pyll komunal" është pylli në pronësi apo në përdorim të organeve të qeverisjes vendore.

"Mbrojtja e pyjeve dhe e tokës pyjore" është veprimtaria për parandalimin e degradimit, përtëritjen, ruajtjen dhe përmirësimin e pyjeve të burimeve pyjore e jopyjore bashkëshoqëruese dhe të mjedisit pyjor nga faktorët njerëzorë e natyrorë.

Detyrë qytetare e cdo individi , në rast se zbulon zjarr në pyll/kullotë, është që të njoftojë sa më shpejt të jetë e mundur institucionet përgjegjëse. Nga shpejtësia e informimit, saktësia dhe përmajtja varet suksesi i aksionit të shuajtjes së zjarrit

Në rast se në fondin pyjor ose në një pjesë pylli dhe në shkurre bie zjarr, organet e shërbimit pyjor, organet e njësive të qeverisjes vendore, çdo subjekt shtetëror a privat, njësi apo repart ushtarak, shkollë, institucion publik e privat, si dhe çdo shtetas kanë detyrë të njoftojnë dhe të marrin pjesë për shuarjen e tij.

Hapat që duhet të ndërmerren janë:

Telefononi nr **128** i Shërbimit Zjarrfikës. (nr **122** pa pagesë Thirrjeve Emergjente¹⁴)

Prezantoni veten me emër e mbiemër.

Tregoni se ku jeni (vendndodhjen e saktë).

Tregoni venndndodhjen e zjarrit (duke dhënë pikat orjentuese sa me te sakta, emrin e vendit , vendbanimit më të afërt apo objekte te njohura).

Tregoni llojin e bimësisë që po digjet (dru , shkurre , bar etj)

Nëse vëreni diçka të dyshimtë afër vatrës së zjarrit, domethënë automjet mundohuni të shënoni targën apo ta mbani mend.

Nëse vlerësoni se mund të shuani zjarrin me mjete rrethanore atëherë ndërhyini, ne të kundërt largohuni në një distancë te sigurt.

Me qëllim që të kuptoheni me personin në telefon jeni të lutur të flisni qartë dhe ngadalë.

Informacioni i dhënë në këtë mënyrë është i saktë dhe përmban të gjitha elementet e nevojshme , përcaktimi i vatrës së zjarrit, lloji i materialit djegës, nëse zjarri ka qënë i qëllimshëm etj.

¹⁴ Neni 47 I ligjit nr 45/2019 " Per mbrojtjen civile"

11. PLANIFIKIMI VITI 2025 : OBJEKTIVAT DHE INSTRUMENTAT

Pavarësisht masave të ndërmarra përgjatë viteve, ende theksi nga të gjithë aktorët adresohet tek mbrojtja e pyjeve, duke u përmbledhur në një kërkesë të thjeshtë:

“Pyllin vetëm mbroje, sepse rritet vetë!”

Në përgjigje të kësaj ftese duke konsideruar statusin e pyjeve si pasuri kombëtare, edhe reagimi duhet të jetë i fokusuar në politikën e mbrojtjes dhe forcimit të masave ndëshkuese, duke shpallur si “armikun” Nr.1 zjarrin, Nr.2 prerjet e paligjshme dhe Nr.3 dëmtuesit natyror!

Në këtë kontekst, është i nevojshëm aktualizimi i masave sinjalizuese dhe parandaluese për mbrojtjen e pyjeve nga zjarri, forcimi i masave ndëshkuese për prerjen, transportin dhe shitjen e paligjshme të lëndës drusore, si edhe sigurimi i masave mbrojtëse nga sëmundjet, dëmtuesit dhe faktorët e ndryshëm natyrorë, përfshirë mbrojtjen e mbjelljeve të reja.

Kjo kërkon anagazhim dhe koordinim nga të gjithë aktorët: qeverisja qendrore, qeverisja vendore, sipërmarrja, komuniteti, qytetari.

Për të ndjekur këtë qëllim, strategjia e Planit bazohet në tre komponentët e konsoliduar dhe të përhapur në nivel kombëtar dhe evropian:

parashikimi, parandalimi dhe lufta aktive kundër zjarreve pyjore, krahas së cilës është edhe ai i trainimit dhe edukimit mjedisor.

Qëllimi i Planit për mbrojtjen e pyjeve nga zjarret është ruajtja dhe mbrojtja e trashëgimisë pyjore nga zjarret, siç përcaktohet në Ligjin nr 57/2020 “ Per pyjet” neni 1 specifikisht shprehet “ .mbrojtja e pyjeve si pasuri me rëndësi të veçantë, për vlerat e mëdha dhe të pazëvendësueshme në mbrojtjen e klimës, të tokës, ruajtjen dhe përmirësimin e potencialeve prodhuese, të ekuilibrave të mjedisit natyror, biodiversitetit, burimeve gjenetike dhe regjimit hidrik, si detyrime me interes kombëtar dhe ndërkombëtar

Parandalimi i shfaqjes së zjarreve në pyje është ndoshta mënyra më e mirë për të minimizuar ose eliminuar plotësisht dëmet e shkaktuara prej tyre. Është shumë ekonomike të parandalosh shpërthimin e zjarreve në pyje sesa t'i kontrollosh ose shuash pasi ato të kenë ndodhur.

Disa nga hapat për të parandaluar zjarrin në pyje janë renditur si më poshtë:

- Edukimi në shkolla
- Fushata mediatike në muaj të thatë kundër neglizhencës

- Ndërgjegjësimi i njerëzve
- Aplikimi i rripave dhe korridoreve si masa silvikulturore në grumbujt pyjorë me rrezik zjarri
- Aplikimi i metodave me zjarr të kontrolluar (kundra zjarret dhe zjarret e kontrolluara (prescribe burning)
- Ndërtimi i sistemit të vrojtimit sinjalizimit
- Aplikimi i masave silvikulturore me synim krijimin e pyjeve të përziara

Për të ndjekur këtë qëllim, strategjia e Planit është zhvilluar në tre komponentë të konsoliduar dhe të përhapur edhe në nivel kombëtar dhe Evropian: parashikimi, parandalimi dhe lufta aktive kundër zjarreve në pyje, së bashku me atë të trajnimit dhe edukimit mjedisor.

Për secilin komponent strategjik, janë identifikuar sa vijon:

- objektivi i përgjithshëm, • një ose më shumë objektiva specifike, • një ose më shumë aktivitete, të kuptuara si veprime konkrete, zbatimi i të cilave prodhon rezultate konkrete të objektivit specifik përkatës.

Tabela me poshte jep më të detajuar pikërisht qëllimin dhe objektivat e Planit.

QELLIMI: Ruajtja dhe mbrojtja e trashëgimisë pyjore nga zjarret

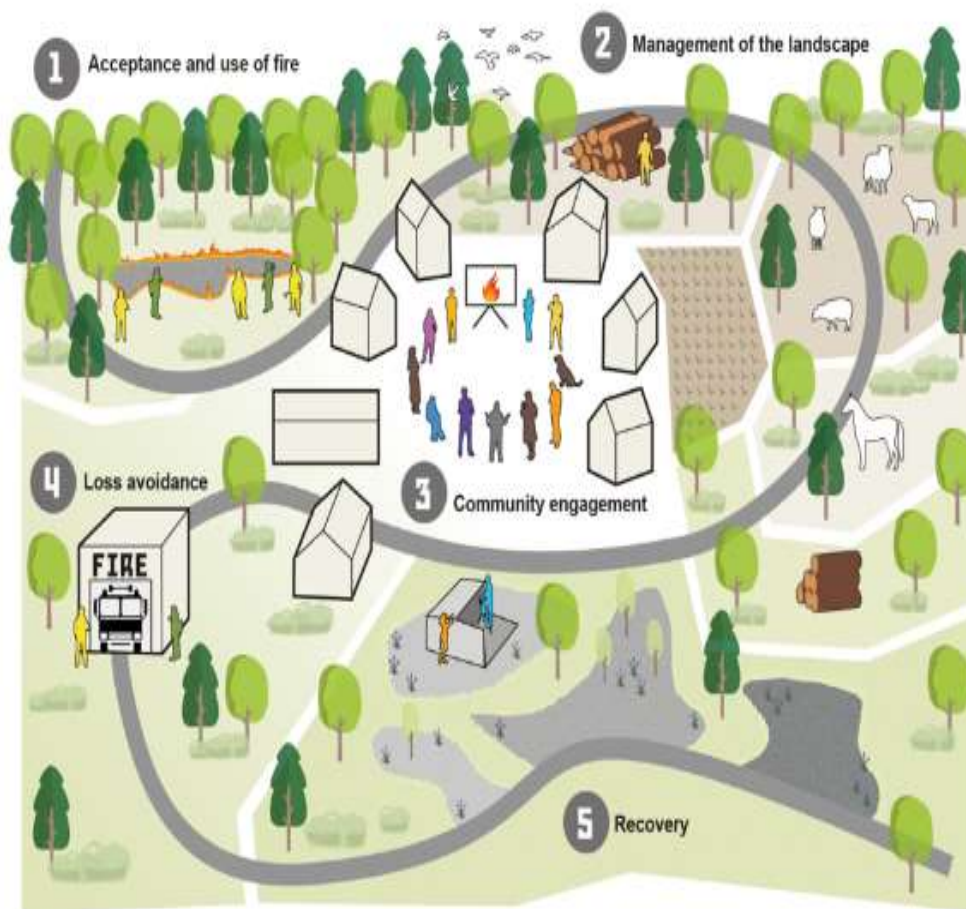
	Objektivat e përgjithshme	Objektivat specifike	Aktivitetet
PARASHIKIMI	1. përmirësimi i mjeteve të parashikimit të rrezikut zjarret në pyje	1.1 identifikimi i zonave më kritike referuar problematikave të zjarreve në pyje 1.2 identifikimi i periudhave më kritike në lidhje me fenomenin e zjarreve në pyje	1.1.1 Hartografia e rrezikut dhe e rrezikut i zjarreve në pyje 1.2.1 shtjellimi i indeksit të parashikimit të periudhave të rrezikut maksimal i zjarreve në pyje
PARANDALIMI	2. Ulja e probabilitetit të fillimit dhe përhapja të zjarreve në pyje	2.1 duke i bërë formacionet pyjore të sigurta me potencial më të madh pirologjik 2.2 kontrolli i burimeve kryesore të ndezjes së origjina antropogjene (aktiviteti dhe frekuentimi bujqësoristik)	2.1.1 ndërhyrje për zvogëlimin ose modifikimin e perberesve që ndizen a) rrallimi dhe ri-natyrizimi i pyjeve me pishë dhe pishës së zezë b) ndërhyrje të tjera në pastrim 2.2.1 aktiviteti i zakonshëm i monitorimit të territorit dhe kontaktit me popullsinë nga stafi i NJA
	3. minimizimi i dëmeve të zjarrit në proces	3.1 Operacione shuarëse efikase / efektive (shpejtësia)	3.1.1 krijimin e sistemeve të punimeve dhe infrastrukturave për të mbështetur aktivitetin shuarëse
FAKTORE TË JASHTËM për të ndihmuar Shërbimin Zjarrfikës			
LUFTIMI	<ul style="list-style-type: none"> • sigurimi i automjeteve, pajisjeve dhe pajisjeve të ekipeve të ndërhyrjes • menaxhimi i operacioneve të mbylljes dhe koordinimi i ekipeve të ndërhyrjes 		
TRAJNIMI	edukimi dhe trajnimi i vazhdueshëm i personelit/ vullnetareve të caktuar për të shuar zjarret në pyje (në bashkëpunim me strukturën e Pyjeve dhe Zjarrfikësve)		

Një peizazh rezistent ndaj zjarrit është një sistem socio-ekologjik që pranon praninë e zjarrit, ndërkohë që parandalon humbje të konsiderueshme përmes menaxhimit të peizazhit, angazhimit të komunitetit dhe rikuperimit efektiv.¹⁵

Ky është një konkluzion shumë i rëndësishëm i cili ka dalë si rezultat i një anketimi të gjerë studimor ku janë studiuar/anketuar 5 tema të rëndësishme

1.Pranimi dhe përdorimi i zjarrit, 2.Menaxhimi i peizazhit, 3.Angazhimi i komunitetit, 4.Shmangia e humbjeve; dhe 5. Rikuperimi të gjitha këto tema japin diagramën e zgjidhjes dhe Menaxhimit të paraqitur në fig. më poshtë

(Newman Thacker et al 2023)

¹⁵ (Newman Thacker et al 2023)

11.1 PARASHIKIMI

Aftësia për të parashikuar zonat e territorit dhe periudhat e vitit në të cilat ka më shumë të ngjarë të ndodhë një zjarr është thelbësore për të parandaluar fillimin ose përhapjen e tij.

Në zbatim të dispozitave të legjislacionit, qëllimi i parë i përgjithshëm i Planit ka të bëjë pikërisht me përmirësimin e hartografisë së Rrezikut nga Zjarri në Pyje. Me objektiv specifik të identifikimit të zonave në rrezik dhe rrezik më të madh, hartimin e Grafikëve të rinj të Rrezikut dhe Rreziku i zjarreve në pyje. Një aspekt tjetër i rëndësishëm i parashikimit, i cili gjithashtu parashikohet, ka të bëjë me identifikimin e periudhave të vitit në të cilin rreziku është më i madh, kuptohet gjithmonë si probabiliteti i ndodhjes së zjarreve në pyje.

11.2 PARANDALIMI

Në kontekstin e përvojës së fituar për më shumë se tridhjetë vjet, parandalimi është thelbi operacional dhe konceptual i luftimit të zjarrit në pyje.

Termi parandalim në fakt kuptohet në një kuptim të zgjeruar, i cili shkon nga kujdesi për zonën e pyllëzuar për kontrollin e përdoruesve të saj, si përdorues të zakonshëm ashtu edhe të rastit, sic mund të jene kalimtare/turiste gjithmonë me vëmendje të veçantë në zonat urbane-pyjore dhe bujqësore-pyjore.

Për më tepër, e punimet mbështetëse në infrastrukturën pyjore janë veprimë parandaluese që konsistojnë në zbatimin e veprimeve që synojnë zvogëlimin e shkaqeve dhe potencialin për shkaktimin, si dhe ndërhyrjet që synojnë zbutjen e dëmit pasues.

Objektivat specifikë: siguria e formacioneve pyjore me potencialin më të madh pirologjik, të cilat kryhen përmes aktiviteteve parandaluese kontrollin e burimeve kryesore të agjentëve shkakësorë me origjinë antropogjene (aktiviteti bujqësor dhe frekuentimi i turistëve), të cilat do të merren përmes monitorimit të zakonshëm të territorit dhe kontaktit me popullatën nga stafi i strukturave pyjore dhe Njesive Administrative ku shtrihen zonat pyjore.

Objektivi i dytë i përgjithshëm është minimizimi i dëmit të shkaktuar nga zjarret, të cilat varen në mënyrë rigoroze dhe unike nga mundësia e operacioneve të shuarjes efikase / efektive, duke pasur si faktor kryesor shkallën e zhdukjes; për të arritur këtë rezultat, janë planifikuar aktivitete për ndërtimin e infrastrukturës dhe punime për të mbështetur operacionet e shuarjes.

Për vitin 2025 në buxhetin për Programin 04260 parashikohen aktivitete/investime në funksion të parandalimit .

Nr 4	P.AD141.Q1.O2.A1 Pastrim dhe sistemim kullote.	Funksioni 4 : Ceshtje ekonomike N/Funksioni: Bujqesia, pyjet, peshkimi dhe gjuetiaLloji programit. 04260 Administrimi i Pyjeve dhe Kullotave				
<ul style="list-style-type: none"> Pershkrimi i shkurter i projektit : Pastrimi/permiresimi i parcelave kullimore ne NJA.. Kjo sherben per mbrojtjen e kullotes nga zjarri njekohesisht lejon rigjenerimin natyror te saj. Ne kete menyre kullotat behen te shfrytezueshme dhe ofrojne nje sherbim me te mire ne dobi te komuniteteve te zonave perreth tyre. Kjo rrit dhe fuqizon ekonomine familjare te banoreve te cilat kullotin bagetite ne keto zona. 						
i. Situata						
<p>Ne kuader te mbrojtjes dhe ripertesitjes se kullotave dhe sherbimit ndaj tyre Bashkia Shkoder planifikon te kryeje punime te pastrimit/permiresimit te parcelave ne ekonomite kullimore..Te gjitha keto e kane bere objektin me te ekzpozuar nga rreziku i djegejeve nga zjarret e mundeshme.</p> <p>Aktualisht Bashkia Shkoder ka nen administrim rreth 4712 ha kullota . Te gjitha keto kullota jane te veshura me shtrese barishtore.Jo e gjithë sipërfaqëja e tyre është e frytëshme(e përdorshme),asyeja është sepse shume siperfaqe kullimore shtrihen në terrene shkembore. Spas kësaj pikpamje këto kullota klasifikohen në të dobishme dhe të pa dobishme Gjendja e Kullotave ne pergjithesi nuk paraqitet e mire, ,kapaciteti prodhuës është nënë nivelin dhe mundesit që ka mjedisi ekologjik për të prodhua.Të gjitha këto kullota kanë nevojë shumë të madhe për përmisime rrenjsore dhe sezonale ,me qellim që të rritet kapaciteti mbajtës i tyre. "Trajtim i kullotave" janë operacionet teknike, që kryhen në kullotat, që kanë si qëllim shtimin e sipërfaqeve të dobishme, rritjen e kapaciteteve mbajtëse dhe vazhdimësinë e rigjenerimit natyror të tyre.</p>						
ii. Synimi i projektit						
<p>a) ruajtjen dhe shtimin e vazhdueshëm të burimeve natyrore të kullotave e livadheve;</p> <p>b) ruajtjen e një mjedisi të shëndetshëm dhe gjallërinë e ekosistemeve natyrore kullimore;</p> <p>c) përmirësimin dhe nxitjen e aftësive prodhuese të kullotave e livadheve; ç) ruajtjen dhe përmirësimin e vazhdueshëm të diversitetit biologjik të ekosistemeve kullimore;</p>						
iii. Aktivitetet kryesore te projektit						
<ol style="list-style-type: none"> Percaktimi i zones se nderhyrjes nepermjet konsultimit me banoret dhe administratoret e NJA. Hartimi i projektit Zbatimi i projektit sipas fazave të parashikuara. 						
b) Rezultatet qe prisni						
<ul style="list-style-type: none"> Qëllimi i përgjithshëm është mbrojtja e mjedisit natyror, Për më tepër, synon zhvillimin e një kapitali mjedisor, social e kulturor që do të garantojë kushtet për zhvillim të qëndrueshëm. Me ane të permiresimit arrihet ruajtja e objekteve të veshura me peme nga renia e zjarreve në pyje, pasi në pyjet halore zjarri është me evident në çdo kohe,si dhe stimulohet instalimi dhe ruajtja e filizerise. 						
c) Aktoret e mundshem			d) Kontributet e mundshme në projekt			
Bashkia Shkoder Komuniteti i zonave Shoqatat e pyjeve Shoqatat mjedisore			Bashkia Shkoder Shoqatat e pyjeve Shoqatat Mjedisore Vullnetare			
e) Shpenzimet e llogaritura per cdo aktivitet të mësiperm (pika iii)						
		Nga kjo:				
		Paga	Sigurime	Operative	Transferime	Kapitale
A.1	Pastrim dhe sistemim kullote. neNJA.	571		571		0
	Shuma	571		571		0
		Nga kjo:				

PLANI I MASAVE PËR PARANDALIMIN SHUARJEN E ZIARREVE NË FONDIN PYJOR/KULLOSOR

Shpenzimet për çdo aktivitet 2025		i (mije lekë)	Paga	Sigurime	Operative	Transferi me	Kapitale
A.1	Pastrim dhe sistemim kullote. neNJA.						
Shuma		531			531		0
Shpenzimet për çdo aktivitet 2026		Totali (mije lekë)	Nga kjo:				
				Paga	Sigurime	Operative	Transferi me
A.1	. Pastrim dhe sistemim kullote. neNJA.	500			500		0
Shuma		500			500		0
f) Periudha e zbatimit janar 2025 – dhjetor2025 janar 2026– dhjetor 2026 janar 2027 – dhjetor2027		g) Përgatiti dhe ndjek realizimin e projektit: Drejtoria e Mjedisit dhe Energjise se Rinovueshme Institucion Likuidues: Bashkia Shkoder					

Nr 5	P.AD141.Q1.O2.A2: Rehabilitim siperfaqe kullimore Ekonomia Pyjore/Kullimore	Funksioni 4 : Ceshtje ekonomike N/Funksioni: Bujqesia, pyjet, peshkimi dhe gjuetia Lloji programit. 04260 Administrimi i Pyjeve dhe Kullotave				
<p>Pershkrimi i shkurtër i projektit : permiresimi i parcelave kullimore ne NJA.. Kjo sherben per mbrojtjen e kullotes nga zjarri njekohesisht lejon rigjenerimin natyror te saj. Ne kete menyre kullotat behen te shfrytezueshme dhe ofrojne nje sherbim me te mire ne dobi te komuniteteve te zonave perreth tyre. Kjo rrit dhe fuqizon ekonomine familjare te banoreve te cilat kullotin bagetite ne keto zona.</p>						
i. Situata						
<p>Ne kuader të mbrojtjes dhe ripërteritjes se kullotave dhe sherbimit ndaj tyre Bashkia Shkoder planifikon të kryeje punime të pastrimit/permiresimit të parcelave në ekonomite kullimore..Te gjitha keto e kane bere objektin me të ekzpozuar nga rreziku i djegejeve nga zjarret e mundeshme.</p> <p>Aktualisht Bashkia Shkoder ka nen administrim rreth 4712 ha kullota . Të gjitha këto kullota janë të veshura me shtresë barishtore.Jo e gjithë sipërfaqëja e tyre është e frytëshme(e përdorshme),aseja është sepse shume siperfaqe kullimore shtrihen në terrene shkembore. Spas kësaj pikpamje këto kullota klasifikohen në të dobishme dhe të pa dobishme</p> <p>Gjendja e Kullotave ne pergjithesi nuk paraqitet e mire, ,kapaciteti prodhuës është nënë nivelin dhe mundesit që ka mjedisi ekologjik për të prodhura.Të gjitha këto kullota kanë nevojë shumë të madhe për përmirsim rrenjsore dhe sezonale ,me qellim që të rritet kapaciteti mbajtës i tyre. "Trajtim i kullotave" janë operacionet teknike, që kryhen në kullotat, që kanë si qëllim shtimin e sipërfaqeve të dobishme, rritjen e kapaciteteve mbajtëse dhe vazhdimësinë e rigjenerimit natyror të tyre.</p>						
ii. Synimi i projektit						
<p>përmirësimin e mënyrave të mbarështimit të kullotave, në mënyrë të veçantë për parandalimin e gërryerjes dhe të degradimit të tokës; nxitjen e shërbimeve të tjera social-ekonomike dhe sigurimin e përfitimeve të shumëfishta për shoqërinë ruajtjen dhe shtimin e vazhdueshëm të burimeve natyrore të kullotave e livadheve; ruajtjen e një mjedisi të shëndetshëm dhe gjallërinë e ekosistemeve natyrore kullimore; përmirësimin dhe nxitjen e aftësive prodhuese të kullotave e livadheve; ç) ruajtjen dhe përmirësimin e vazhdueshëm të diversitetit biologjik të ekosistemeve kullimore;</p>						
iii. Aktivitetet kryesore te projektit						
<p>1.Percaktimi i zones se nderhyrjes nepermjet konsultimit me banoret dhe administratoret e NJA. 2.Hartimi i projektit 3.Zbatimi i projektit sipas fazave të parashikuara.</p>						
b) Rezultatet qe prisni						
<ul style="list-style-type: none"> Qëllimi i përgjithshëm është mbrojtja e mjedisit natyror, Për më tepër, synon zhvillimin e një kapitali mjedisor, social e kulturor që do të garantojë kushtet për zhvillim të qëndrueshëm. Me ane të permiresimit arrihet ruajtja e objekteve të veshura me peme nga renia e zjarreve në pyje, pasi në pyjet halore zjarri është me evident në çdo kohe,si dhe stimulohet instalimi dhe ruajtja e filizerise. 						
c) Aktoret e mundshem			d) Kontributet e mundshme në projekt			
Bashkia Shkoder Komuniteti i zonave Shoqatat e pyjeve Shoqatat mjedisore			Bashkia Shkoder Shoqatat e pyjeve Shoqatat Mjedisore Vullnetare			
e) Shpenzimet e llogaritura per cdo aktivitet të mësiperm (pika iii)						
		Nga kjo:				
		Paga	Sigurime	Operative	Transfer ime	Kapitale
A.1	Rehabilitim siperfaqe kullimore Ekonomia Pyjore/Kullimore.	453		453		
2025	Shuma	453		453		
		Nga kjo:				
		Paga	Sigurime	Operative	Transfer ime	Kapitale

PLANI I MASAVE PËR PARANDALIMIN SHUARJEN E ZIARREVE NË FONDIN PYJOR/KULLOSOR

A.1	Rehabilitim sipërfaqe kullosore Ekonomia Pyjore/Kullosore	457			457			0
2026	Shuma	457			457			0
Shpenzimet për çdo aktivitet 2027		Totali	Nga kjo:					
		(mije lekë)	Paga	Sigurime	Operative	Transferime	Kapitale	
A.1	Rehabilitim sipërfaqe kullosore Ekonomia Pyjore/Kullosore	500			500			0
2027	Shuma	500			500			0
f) Periudha e zbatimit janar 2025 – dhjetor 2025 janar 2026 – dhjetor 2026 janar 2027 – dhjetor 2027		g) Përgatiti dhe ndjek realizimin e projektit: Drejtoria e Mjedisit dhe Energjise se Rinovueshme Institucion Likuidues: Bashkia Shkoder						

Nr 6	P.AD141.Q1.O3.A1. Hartim Plani i Menaxhimit të Pyjeve e Kullotave te Bashkise Shkoder(Ekonomia Pyjore).	Funksioni 4 : Ceshtje ekonomike N/Funksioni : Bujqesia, pyjet, peshkimi dhegjuetia Lloji programit. 04260 Administrimi i Pyjevedhe Kullotave
Pershkrimi i shkurtër i projektit: Menaxhimi i qendrueshëm i resurseve natyrore të pyjeve, kullotave dhe livadheve nënkupton mirëqeverisjen dhe përdorimin e resurseve në një mënyrë dhe me një ritëm që ruan dhe siguron biodiversitetin, prodhimtarinë, aftësinë ripërtëritëse, vitalitetin dhe potencialin e tyre për të përbushur, për sot dhe të ardhmen, funksionet ekologjike, ekonomike dhe sociale në nivel lokal, kombëtar dhe global. Plani i ri i mbarshimit të ekonomise pyjore përcakton hapat që do të ndiqen për zhvillimin e pyjeve dhe kullotave për një periudhë 10 vjeçare, duke i hapur rrugë në këtë mënyre investimeve në fondin pyjor dhe kulloror nëpërmjet (a) pyllëzimeve të reja dhe rehabilitimit të zonave të dëmtuara, (b) shfrytëzimit të qendrueshëm të pyjeve për nevojat publike, (c) rritjen e mundësive për mbrojtjen e shtresës së tokës nga gërryerjet/erozioni, (d) rritjen e prodhimit të lëndës drusore.		
i.Situata.		
“Plani i mbarështimit” është dokumenti bazë për mbarështimin e një ekonomie pyjore, që përmban analizën e gjendjes së pyjeve, përcakton objektivat që duhet të realizohen në funksion të statusit që kanë, si dhe planifikon masat për trajtimin e tyre dhe ndërhyrjet për vitet e ardhshme. Aktualisht për fondin pyjor kulloror bashkiak nuk ka PMPK , ato plane qe tre ish komuna kane pasur (Pult,Shale, Shosh) pervecse ju ka kaluar afati I perdorimit te tyre nuk jane te zbatueshem referuar dispozitave te Ligjit nr 57/2020 “ Per pyjet “. Per kete arsye Bashkia planifikon qe te realizoje PMPK per ekonomit pyjore ne menyre qe nepermjet zbatimit te tyre te permiresoje fondin pyjor kulloror.		
ii. Synimi i projektit :		
<ul style="list-style-type: none">Hartimi i planit te mbareshtimit eshte nje mjet per te njohur gjendjen aktuale te territorit, siguron nje ndevprim me aktoret dhe bashkite si dhe kordinim me institucionet qendrore nepermjet perdorimit te SISP dhe kjo pritet te ndodhe gjate hartimit te PMPK dhe gjate drejtimit te nderhyrjeve dhe ngjarjeve ne periudhen e vlefshmerise se planit. Perdorimi i nje metode te standartizuar te punes e percaktuar ne Udhezuesin e Planeve te Mbareshtimit te Pyjeve dhe Kullotave 2019, duhet te sherbeje per te siguruar rezultate homogjene dhe te krahasueshme ne nivel lokal duke perdorur procedurat qe ofrohen nga SISP.“Zhvillimi i qëndrueshëm i pyjeve” është procesi i administrimit dhe shfrytëzimit të pyjeve, në mënyra dhe intensitete të tilla që të ruajnë larminë e tyre biologjike, prodhimtarinë dhe kapacitetet ripërtëritëse, për të përbushur tanidhe në të ardhmen funksionet ekologjike, ekonomike dhe shoqërore, pa shkaktuar dëme në ekosistemet e tjera, si në nivel vendor, kombëtar, rajonal dhe botëror. Hartimi i PMPK duhet te behet bazuar ne parimin e mbareshtimit te qendrueshem qe nenkupton "te ruaje dhe te forcoje gjendjen shendetsore te ekosistemeve pyjore per nje afat kohe te gjate dhe ne te njeten kohe per te siguruar mundesi ekologjike, sociale, ekonomike dhe kulturore per mireqenien e brezave aktuale dhe atyre te ardhshem". Ky plan hartohet per ekonomite pyjore qe jane pjese e Bashkive dhe natyrisht ne kordinim edhe me njesite e tjera ekonomike fqinje apo zonat e mbrojtura nese eshte e nevojshme.		
iii. Aktivitetet kryesore të projektit .		
Vizitat ne terren Hartimi i hartes paraprake dhe ndertimi i rrjetit te siperfaqeve prove Mjetet per punen e terrenit Puna ne terren duhet te kryhet duke perdorur mjete elektronike si: GPS dhe tablete per grumbullimin e informacionit nesiperfaqet prove. Planifikimi inventarizimit dhe pershkrimi i rrjetit te siperfaqeve prove -Metoda e inventarizimit dhe kampionimi per matjet e kullotave - Futja e te dhenave dhe kontrolli - Pershkrimi parcelar - Te dhenat parcelare dhe lidhja me Kadastrin Pyjore dhe SISP		
b) Rezultatet qe prisni		
<ul style="list-style-type: none">Pyllëzimi i siperfaqeve te demtuara dhe shume te demtuara.Mbrojtja e tokes nga grryerjetPermiresimi i cilesise se ajrit.Permiresim i situates ekonomike te banoreve te zones ne vecanti.Projekti perfundimtar Plani i Menaxhimit te Pyjeve dhe Kullotave i perfituar , eshte nje investim kapital i patrupezuar.		
c) Aktorët e mundshëm	d) Kontributet e mundshme në projekt	

Bashkia Shkoder Komuniteti i zonave/PronaretShoqatat e pyjeve Shoqatat mjedisore		Bashkia Shkoder Ministria e Mjedisit e TurizmitDonatore FSHZH				
		Nga kjo:				
		Paga	Sigurime	Operative	Transferime	Kapitale
A.1	Hartim plani i Menaxhimit te Pyjeve e Kullotave te bashkise Shkoder .(Ekonomi Pyjore)	1719				1719
2025	Shuma	1719				1719
		Nga kjo:				
		Paga	Sigurime	Operative	Transferime	Kapitale
A.1	Hartim plani i Menaxhimit te Pyjeve e Kullotave te bashkise Shkoder .(Ekonomi Pyjore)	1736				1723
2026	Shuma	1736				1736
		Nga kjo:				
		Paga	Sigurime	Operative	Transferime	Kapitale
A.1	Investime per permiresim te fondit pyjor/kullosor.	1800				1800
2027	Shuma	1800				1800
f) Periudha e zbatimit Janar 2025 – dhjetor 2025 Janar 2026– dhjetor 2026 Janar 2027 – dhjetor 2027		g) Përgatiti dhe ndjek realizimin e projektit: Drejtoria e Mjedisit dhe Energjise se Rinovueshme Institucion Likuidues: Bashkia Shkoder				

Nr 8	P.AD141.Q1.O3.A2 Shpenzime përpërmirësim të fondit pyjor/ kullosor.		Funksioni 4 : Ceshtje ekonomike N/Funksioni: Bujqesia, pyjet, peshkimi dhe gjuetia Lloji programit. 04260 Administrimi i Pyjeve dhe Kullotave					
<ul style="list-style-type: none"> Pershkrimi i shkurter i projektit : Pastrimi/permiresimi i parcelave pyjore ne NJA. Pastrimi nepermjet prerjeve rigjeneruese apo te thata, pastrimi i siperfaqeve nga deget dhe bimesi e thate . Kjo sherben per mbrojtjen e pyllit nga zjarri njekoheesisht lejon rigjenerimin natyror te tij. Luftimi i semundjeve dhe demtuesve ne pyje . Ne zona te ndryshme pyjore shfaqen demtues dhe semundje si kanceri i geshtenjes , hiri apo gjethperdreresja. Sipas percaktimit te zones me te demtuar do te realizohet edhe projekti.Aktualisht Bashkia. I gjithë ky fond pyjor kerkon edhe nje sinjalistike si informuese por edhe orientuese e lajmeruese. 								
i. Situata								
<p>Ne kuader të mbrojtjes dhe ripërtëritjes se pyjeve dhe shërbimit ndaj tyre Bashkia Shkoder planifikon të kryejë punime të pastrimit/permiresimit të parcelave pyjore në ekonomite pyjore. Pylli në zonen e propozuar ka dendësi të ndryshme pamvarësisht se mbjellja mund të jetë bërë me skemë afërsisht të rregullt. Kurora ka zhvillime të ndryshme dhe në një pjesë të konsiderueshme grumbulli pyjor (druret përberes) nuk janë vetë krasite, apo deget e poshtme janë tharë por nuk janë shkeputur nga trungu i drurit.Gjithashtu si pasoje e djegieve nder vite druret e djegur për mungese fondesh nuk janë hequr në pjeset ku grumbulli pyjor është me kurorë dendësi me të ulët që reziston dhe mbijeton në pyllin është i përberë nga lloje të ndryshme shkurreve etj.Te gjitha keto e kanë bërë objektin me të ekzpozuar nga rreziku i djegjeve nga zjarret e mundeshme.</p> <p>Aktualisht Bashkia Shkoder ka nën administrim rreth 48.000 ha pyje e kullota. I gjithë ky fond pyjor kerkon edhe nje sinjalistike si informuese, por edhe orientuese e lajmeruese. Aktualisht kjo sinjalistike nuk ekziston, ose në disa raste është jashtë standarteve optimale (tabela të demtuara me shkrime të fshira).</p>								
ii. Synimi i projektit								
<ul style="list-style-type: none"> Nderhyrje me rrallime në 10-15 % të numrit të drurëve ,duke hequr drurë të bigezuar, të thate etj. Krasitje të degeve të poshtme të pishave deri në 1/3 e kurorës. Prerja e shkurreve, ferrave të demshme dhe pastrimi i mbeturinave, grumbullimi i tyre në vende të caktuara (perrenj çeltira etj).Kjo detyrë do të kryhet krahas punimeve të krasitjes. Percaktimi i zonave ku do të vendoset sinjalistika. 								
iii. Aktivitetet kryesore te projektit								
<ol style="list-style-type: none"> Percaktimi i zones se nderhyrjes nepermjet konsultimit me banoret dhe administratoret e NJA. Hartimi i projektit Zbatimi i projektit sipas fazave të parashikuara. 								
b) Rezultatet qe prisni								
<ul style="list-style-type: none"> Qëllimi i përgjithshëm është mbrojtja e mjedisit natyror, Për më tepër, synon zhvillimin e një kapitali mjedisor, social e kulturor që do të garantojë kushtet për zhvillim të qëndrueshëm. Me anë të permiresimit (Rrallime+ Krasitje, pastrim shkurre) arrihet ruajtja e objekteve të veshura me pemë nga renia e zjarreve në pyje, pasi në pyjet halore zjarri është me evident në çdo kohe,si dhe stimulohet instalimi dhe ruajtja e filizerise. 								
c) Aktoret e mundshem				d) Kontributet e mundshme në projekt				
Bashkia Shkoder Komuniteti i zonaveShoqatat e pyjeve Shoqatat mjedisore				Bashkia Shkoder Shoqatat e pyjeve Shoqatat Mjedisore Vullnetare				
e) Shpenzimet e llogaritura								
				Nga kjo:				
				Paga	Sigurime	Operative	Transferime	Kapitale
A.1	Shpenzime per permiresim te fondit pyjor/kullosor.	1719				1719		
2025	Shuma	1719				1719		
				Nga kjo:				
				Paga	Siguri me	Operative	Transferime	Kapitale

A.1	Shpenzime per permiresim te fondit pyjor/kullosor.	1736			1736		
2026	Shuma	1736			1736		
		Nga kjo:					
		Paga	Siguri me	Operati ve	Transfer ime	Kapita le	
A.1	Pastrimi/permiresimi iparcelave pyjore	1800			1800		
2027	Shuma	1800			1800		
f) Periudha e zbatimit (kur fillon, kur përfundon) janar 2025 – dhjetor 2025 janar 2026 – dhjetor 2026 janar 2027 – dhjetor 2027		g) Përgatiti dhe ndjek realizimin e projektit: Drejtoria e Mjedisit dhe Energjise se Rinovueshme Institucion Likuidues: Bashkia Shkoder					

11.3 LUFTA AKTIVE

Lufta aktive kundër zjarreve në pyje është përgjegjësi e Shërbimit të Zjarrfikjes dhe Mbrojtjes Civile përmes Sektorit të Pyjeve , Njësi Administrative përkatëse dhe Vullnetareve të Mbrojtjes së Pyjeve nga Zjarrit.

Mënyrat e funksionimit të strukturës kundër zjarrit dhe lidhja me strukturat pyjore janë të detajuara në ANEKSIN të këtij raporti të planit.

Brenda kornizës së planit , nuk janë zhvilluar veprime dhe qëllime në lidhje me luftën aktive, të cilat nuk kanë të bëjnë me strukturën që propozon Planin; sidoqoftë duhet shtuar se veprimi të ekipeve të ndërhyrjes, të karakterizuara nga një shpërndarje e përhapur në territor dhe nga një furnizim sa më të mirë të pajisjeve nga strukturat pyjore periferike (stacionet pyjore dhe zyrat e rretheve) në lidhje me njohjen e territorit fizik dhe të pyllëzuar.

11.4 TRAJNIM, INFORMIM DHE EDUKIM MJEDISOR

Trajnimi teknik dhe trajnimi i personelit të përfshirë në shuarjen e zjarreve në pyje (zjarrfikës të përhershëm , tekniket e pyjeve dhe vullnetarë) kryhet në autonomi të plotë, nga Serbimi Zjarrfikës , prandaj edhe ky komponent nuk përfshihet në detaje midis objektivave specifike të Planit , por supozohet në kornizën logjike si një parakusht i jashtëm.

Nga ana tjetër, në lidhje me aspektet e informacionit dhe edukimit mjedisor, nuk parashikohen ndërhyrje dhe objektiva shtesë krahasuar me aktivitetet e zakonshme tashmë të vendosura: në mjedisin shkollor, në banorë të zonave , blegtorë etj , kjo e kryer me intensitet dhe frekuencë të ndryshme, e parashikuar në Aktivitetet Buxhetore.

Përveç këtyre aktiviteteve, duhet të mbahet mend veprimi sistematik i monitorimit të territorit dhe kontaktit me popullatën nga personeli i pyjeve.

Është vënë re se reklamimi i vazhdueshëm, përmes mediave, i ngjarjeve pirogjene që kanë ndodhur ose komunikimi rasteve me rrezik nga zjarri, ka çuar në rezultate të kundërta me pritjet, me një rritje të ngjarjeve dashakeqe pas fushatave që synojnë rritjen e ndërgjegjësimit të publikut.

Për të parandaluar zjarret, të cilat, siç dihet, varen pothuajse ekskluzivisht nga shkaqet njerëzore, nevojitet vetëdijësim që synon respektimin e pyllit, shmangien e qëndrimeve ose veprimeve të rrezikshme dhe për këtë arsye bashkëpunimin aktiv në mbrojtjen e trashëgimisë pyjore.

Këto koncepte dhe vlera duken larg së qenit pjesë e ndërgjegjes së popullatës së zonës pyjore , kjo duket edhe në traditat e vullnetarizmit për luftën kundër zjarreve: në të gjitha komunat dhe në fshatra të ndryshme ku duhet të ekzistojnë vërtet drupet vullnetare të mbrojtjes së pyjeve nga zjarri dhe të jenë aktivë në cdo rast.

Informacioni i saktë në rastin e shfaqjes së zjarrit është sigurisht thelbësor , kur jep indikacione të qarta, shmang zgjerimin ose ekzagjerimin e problemit të zjarrit në pyje.

Rëndësia e një përdorimi të ekuilibruar, të kujdesshëm dhe të matur të iniciativave propagandistike kundër zjarreve në pyje është konfirmuar dhe nuk konsiderohet e nevojshme të planifikoni aktivitete të mëtejshme në këtë drejtim brenda fushës së këtij Plani

Nr 1	P.ADI141 .Q4.O1.A1.. Aktivitete ne bashkepunim me shoqata mjedisore, arsimin parauniversitar , SHC etj per promovimin dhe mbrojtjen e mjedisi	<p>FUNKSIONI 5: MBROJTJA E MJEDISIT</p> <p>51./Q5/Mbrojtja e Mjedisit</p>
<p>a) Përshkrimi i shkurtër i projektit :</p> <p>Mbrojtja e mjedisit duhet të praktikohet, në nivel individual, të organizatave, në dobi të mjedisit natyror dhe të qenieve njerëzore. Mjedisit në të cilin jetojmë është shumë i rëndësishëm për ne, ai është burim i jetës së njeriut. Mbrojtja e natyrës dhe e mjedisit konsiderohen si pjesa më e rëndësishme e jetës në planetin tonë. Të gjitha proceset që çojnë në një sistem ekologjik të suksesshëm janë të lidhura me programin për përcaktimin e strategjisë dhe zhvillimin e mëtejshëm të objektivave në ruajtjen e natyrës e të mjedisit.</p> <p>Koncepti themelor i ekologjisë duhet të njihet mirë nga shkollat e mesme, organet shtetërore, organizatat mjedisore dhe te shoqerise civile në fushën e ruajtjes së natyrës dhe mjedisit si dhe ato të ngrohjes globale. Po të njiheshin mirë të gjitha këto probleme sot nuk do të kishim shqetësimet e ndotjes së ajrit, ujit të tokës apo efektet e ngrohjes globale. Organizimi i aktiviteteve informues dhe sensibilizues me nxënësit e shkollave në kuadër të ruajtjes së mjedisit. Nxënësit do të pajisen dhe me fletëpalosje informuese dhe do të nxiten të marrin pjesë në aktivitete konkrete në mbrojtje të mjedisit si mbjellja e pemeve pranë shkollës, sheshit, lulishtes së tyre</p>		
<p>i. Situata</p>		

<p>Bashkia Shkodër ka zhvilluar takime apo aktivitete sensibilizuese në kuadër të ruajtjes dhe mbrojtjes së mjedisit. Në kuadër të këtyre aktiviteteve ka bashkëpunuar edhe me shoqatat mjedisore duke kontribuar në ndërgjegjësimin qytetar në mbrojtje të mjedisit.</p>								
<p>ii. Synimi i projektit</p>								
<p>Në kuadër të ligjit për vetëqeverisjen vendore (neni 26 pika C). Zhvillimin e aktiviteteve edukuese dhe promovuese, në nivel vendor, të cilat lidhen me mbrojtjen e mjedisit). Bashkia Shkodër zhvillon këto aktivitete në kuadër të ndërgjegjësimin të brezit të ri në ruajtjen e mjedisit si një aset apo e mirë e përbashkët për ne dhe brezat e ardhshëm, duke zhvilluar gjithnjë e më shumë konceptin e zhvillimit të qëndrueshëm.</p>								
<p>iii. Aktivitetet kryesore të projektit</p>								
<p>Takime sensibilizuese ne bashkepunim per mbrojtjen e mjedisit . Ne dite te caktuara do te organizohen takim me sistemin parauniversitar kjo nga vete specialistet e drejtorise por edhe ne bashkepunim me shoqatat mjedisore apo edhe shoqeria civile.</p>								
<p>b) Rezultatet që prisni</p>								
<p>Ndërgjegjësimi dhe angazhimi i brezit të ri në ruajtjen e mjedisit.</p>								
<p>c) Aktoret e mundshëm (grupet që lidhen me projektin dhe që ndikohen)</p>				<p>d) Kontributet e mundshme në projekt (kush do të kontribuojë për këtë projekt, financiarisht etj.)</p>				
<p>Bashkia Shkoder Drejtoria Arsimore Shkoder Ministria e Mjedisit e Turizmit Shoqatat Mjedisore</p>				<p>Bashkia Shkodër</p>				
<p>e) Shpenzimet e llogaritura</p>								
				<p>Nga kjo:</p>				
				Paga	Sigurime	Operative	Transf erime	Kapit ale
A.1	Aktivite ne bashkepunim me shoqata mjedisore, arsimin parauniversitar , SHC etj per promovimin dhe mbrojtjen e mjedisi	400				400		
2025	Shuma	400				400		

PLANI I MASAVE PËR PARANDALIMIN SHUARJEN E ZJARREVE NË FONDIN PYJOR/KULLOSOR

Shpenzimet për çdo aktivitet 2025		Totali (mije lekë)	Nga kjo:				
			Paga	Sigurime	Operative	Transf erime	Kapit ale
A.1	Aktivite ne bashkepunim me shoqata mjedisore, arsimin parauniversitar , SHC etj per promovimin dhe mbrojtjen e mjedisi	400			400		
2026	Shuma	400			400		
			Nga kjo:				
			Paga	Sigurime	Operative	Transf erime	Kapit ale
A.1	Aktivite ne bashkepunim me shoqata mjedisore, arsimin parauniversitar , SHC etj per promovimin dhe mbrojtjen e mjedisi	400			400		
2027	Shuma	400			400		

11.5. MONITORIMI DHE EKZEKUTIMI

Monitorimi në lidhje me ekzekutimin e punimeve dhe strukturën mirëmbajtëse do të kryhet vazhdimisht gjatë gjithë kohës , nëpërmjet punës për mbledhjen e të dhënave dhe gjeoreferimin e tyre. Punët e realizuar do të ndiqen në vazhdimësi duke krahasuar me detyrat e dhëna.

11.6 MONITORIMI I IMPAKTIT

Monitorimi i impaktit është relativ dhe ka të bëjë me efektet dhe veprimet e planit mbi ndërhyrjet në zonat e rrezikut. Impakti do të ketë të bëjë me dy vlerësime vjetore së pari me numrin e zjarreve pra trendin e tyre në përgjithësi , kohën e fikjes së tyre dhe rreagimin ndaj tyre. Vlerësimin e masave të marra në funksion të sa më sipër Sugjerohet të kryhet analizimi i të dhënave kryesisht mbi baza territoriale / Ekonomive Pyjore/ Njesive Administrative perpunimi i tyre duke synuar GIS do të lejojë që të vlerësohet efektiviteti i i përgjithshëm i veprimeve/aktiviteteve të planit për mbrojtjen e pyjeve nga zjarri.

12.VEPRIMET NË RASTET E SHFAQJES SË ZJARRIT NË ZONË PYJORE/KULLOSORE

Bashkia Shkodër me strukturat e saj , MZSH , Njesitë Administrative , Drejtorinë e Mjedisit, Pyjeve dhe Menaxhimit të Ujrave, Drejtoria e Shërbimeve Bujqësore dhe Pyjore , në zbatim të dispozitave ligjore si më sipër , për parandalimin dhe menaxhimin e zjarreve në fondin pyjor/kullor në administrim të saj parashikon marrjen e masave organizative si më poshtë:

-Në rastet e zjarreve në pyje/kullota në territorin e Bashkisë Shkodër ngrihet dhe funksionon shtabi i Mbrojtjes nga Zjarri dhe Shpëtimi i cili drejton dhe organizon gjithë veprimtarinë për “Organizimin e ndërhyrjes në shuarjen e zjarrit dhe shpëtimit”.

-Ky shtab **kryesohet nga Kryetari i Bashkisë** përbëhet nga:

Komandanti i Operacionit- Drejtor i Drejtorisë së MZSH.

Zv/Kryetari i Bashkisë Shkodër , Sekretar i Shtabit.

Drejtor i Policisë Bashkiake

Drejtori i per Emergjencën dhe Mbrojtjen Civile.

K/Inspektori i Pyjeve

Perfaqesues i Drejtorisë së Shërbimeve Sociale, Shëndetit Publik dhe Strehimit.

Perfaqesues i Drejtorise se Mjedisit Energjisë së Rinovueshme

Administrator NJA Pult.

Administrator NJA Postribë

Administrator NJA Rrethina

Administrator NJA Guri i Zi

Administrator NJA Shosh

Administrator NJA Berdice

- Të gjitha NJA të Bashkisë Shkodër të organizojnë/riorganizojnë “Shërbimin vullnetar të mbrojtjes nga zjarri”. Këto skuadra përbëhen nga 8-10 anëtarë dhe do të mbahen në eficiencë të plotë nga NJA nëpërmjet specialistëve pyjorë . Skuadra e “Shërbimit vullnetar të mbrojtjes nga zjarri” do të jenë strukturat e para që së bashku me strukturat e tjera pyjore do të mbajnë nën kontroll zjarrit deri në mbërritjen e forcave dhe mjeteve që do të organizohen nga Shtabi i Bashkisë Shkodër.

- Struktura Njësitë Vullnetare për shuarje Zjarri/inspektorët e pyjeve , nëpërmjet Drejtorisë së Emergjencave Civile , Mbrojtjes nga Zjarri dhe Shpëtimi do të trajnohen dhe kualifikohen për mënyrën e shuarjes së zjarrit në pyje/kullota.

- Bashkia Shkodër nëpërmjet strukturave të saj, MZSH, shoqatave të ndryshme si Federata e Pyjeve , ARHUS etj do të organizojë biseda me komunitetin e zonave Pyjore, nxënësve të shkollave në këto zona mbi sensibilizimin e opinionit për rëndësinë e mbrojtjes së pyjeve/kullotave :

- Bashkia Shkodër realizon cdo vit aktmarrëveshjet me vrojtuesit / sinjalizuesit në parandalimin edhe mbrojtjen e pyjeve/kullotave nga zjarret.

- Inspektorët pyjorë detyrohen të mbajnë takime me Administratorët e NJA , komunitetin , barinjët në kullota , subjekte të tjera që veprojnë në mjedisin pyjor /kulllosor më qëllim ndërgjegjësimin për rëndësinë e pyjeve/kullotave si edhe parandalimin e rënies së zjarreve.

- Të gjitha strukturat e shërbimit pyjor gjatë periudhës së emergjencës (maj -tetor) të kenë të njohura në cdo moment lëvizjet e punonjësve . Për cdo lëvizje të lihet nr i telefonit celular dhe familjar.

- Vrojtues/sinjalizues dhe inspektorët e shërbimit pyjor gjatë periudhës së emergjencës (maj -tetor) do të njoftojnë 2 herë në ditë mbi situatën në zonën e tyre. Për këto njoftime do të mbahet Libri i Gatishërisë.

Vrojtuesi/sinjalizuesi:

1. Njofton menjëherë në numrin e **telefonit 128 Shërbimin Zjarrfikës (MZSH)** dhe/ose **nr 126 ose 129 të Policisë së Shtetit** ose nr **122** pa pagesë Thirrjeve Emergjente¹⁶ ku prezanton veten me emër e mbiemër, tregon se ku jeni (vendndodhjen e saktë), tregon vendndodhjen e zjarrit (duke dhënë pikat orjentuese me ta sakta, emrin e vendit , vendbanimit më të afërt apo objekte te njohura), tregoni llojin e bimësisë që po digjet (dru , shkurre , bar etj).

2. Njofton Administratorin e NJA ku ndodhet vatra e zjarrit.

3. Nëse vlerësoni se mund të shuani zjarrin me mjete rrethimore atëhere ndërhyini, ne të kundërt largohuni në një distancë te sigurt.

- Në rastet e shfaqjes së zjarrit në zonë pyjore/kullosore , dhe marrjen e njoftimit nga vrojtuesi/sinjalizuesi , Administratori i NJA , kryen veprimet si më poshte:

1. Njofton Kryetarin e Bashkisë ne pozicionin e Kryetarit të Shtabit dhe/ose **Shërbimin Zjarrfikës (MZSH)**.

2. Njofton Strukturën Njësitë Vullnetare për shuarje Zjarri e cila është ngritur dhe funksionon pranë NJA në fjalë.

3. Të gjithë bashkë organizohen per shuarjen e zjarrit ose lokalizimin e tij deri në mbërritjen e forcave të specializuar të mbrojtjes nga zjarri.

-Shtabi për Mbrojtjen nga Zjarri dhe Shpëtimi mblidhet në çdo kohë që shihet e arsyeshme nga Kryetari saj/ Sekretari ose Komandanti i Operacionit . Në këto mbledhje do të analizojë gjendjen dhe do të përcaktoje masat ne vijueshmëri në përputhje me situatat që mund te krijohen. **Përgatit dhe publikon komunikatën dhe informacione** të tjera të nevojshem ne funksion te situatës për punën e bërë në mbrojtjen e Pyjeve dhe Kullotave nga zjarret.

-Shtabi për Mbrojtjen nga Zjarri dhe Shpëtimi **në rastet e “zjarreve masive” apo “zjarreve me përmasa të mëdha”** sipas situatës që krijohet , zbaton Planin e Veprimit të përcaktuar nga Ministria e Brendshme “ për rradhën dhe procedurat që ndiqen nga strukturat e shërbimit të QKOEK dhe DPMZSH gjatë ndërhyrjeve operacionale”

- Të gjitha strukturat e Bashkisë të cilat janë pjesë e këtij Plani Masash , duhet të përgatitin Programin e Detajuar për marrjen e masave për mbrojtjen e pyjeve dhe kullotave nga zjarri.

¹⁶ Neni 47 I ligjit nr 45/2019 “ Per mbrojtjen civile”

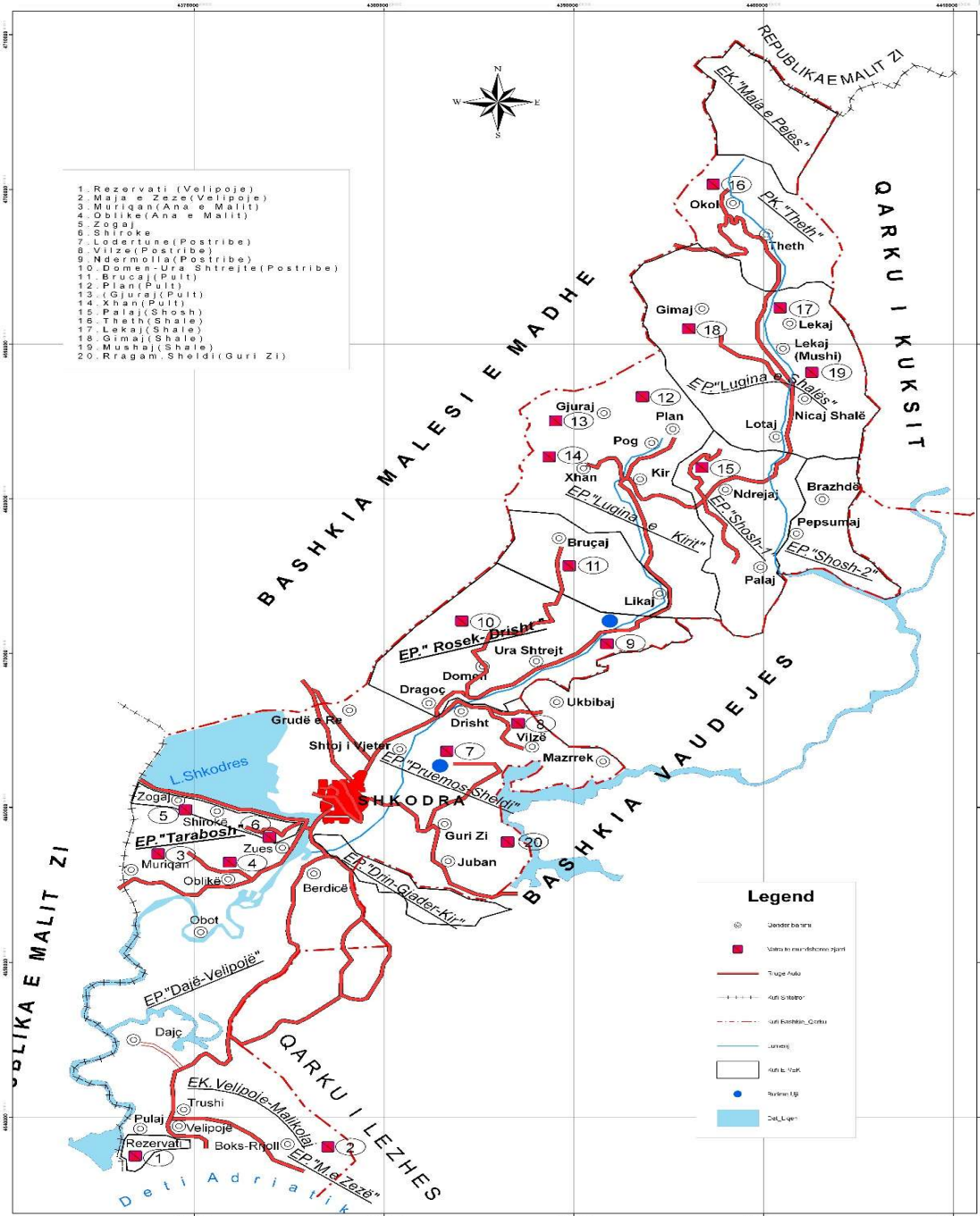
ANEKS¹⁷

1. Harta e rrjetit rrugor dhe zonat e rrezikut të zjarrit.
2. Plani i Veprimit Për Mbrojtjen e Pyjeve Nga Zjarri.
3. Harta e vatrave të zjarrit / Copernicus.
4. Hartat e Ekonomive Pyjore

¹⁷ Drejtoria e Mjedisit dhe Energjisë së Rinovueshme

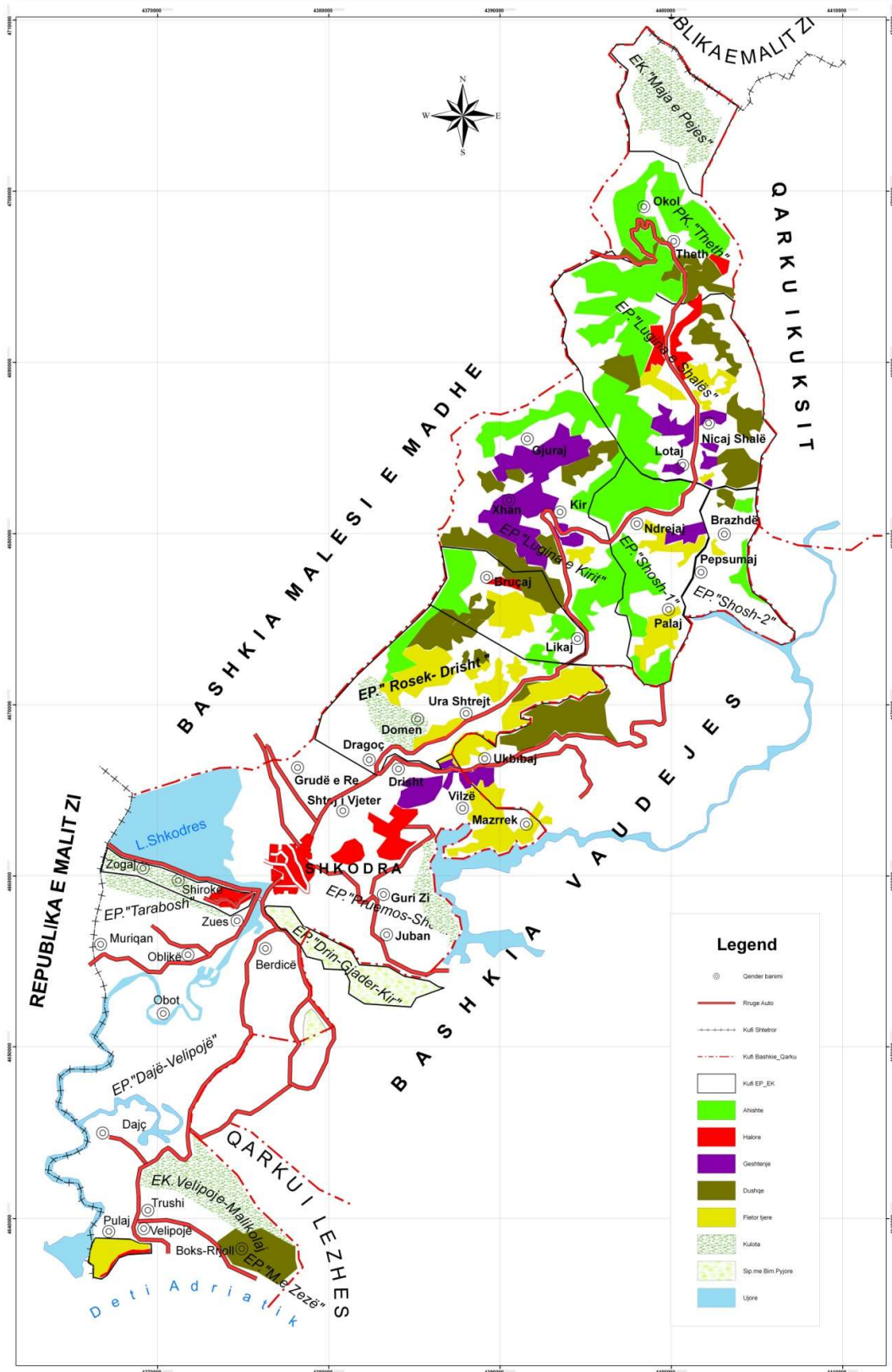

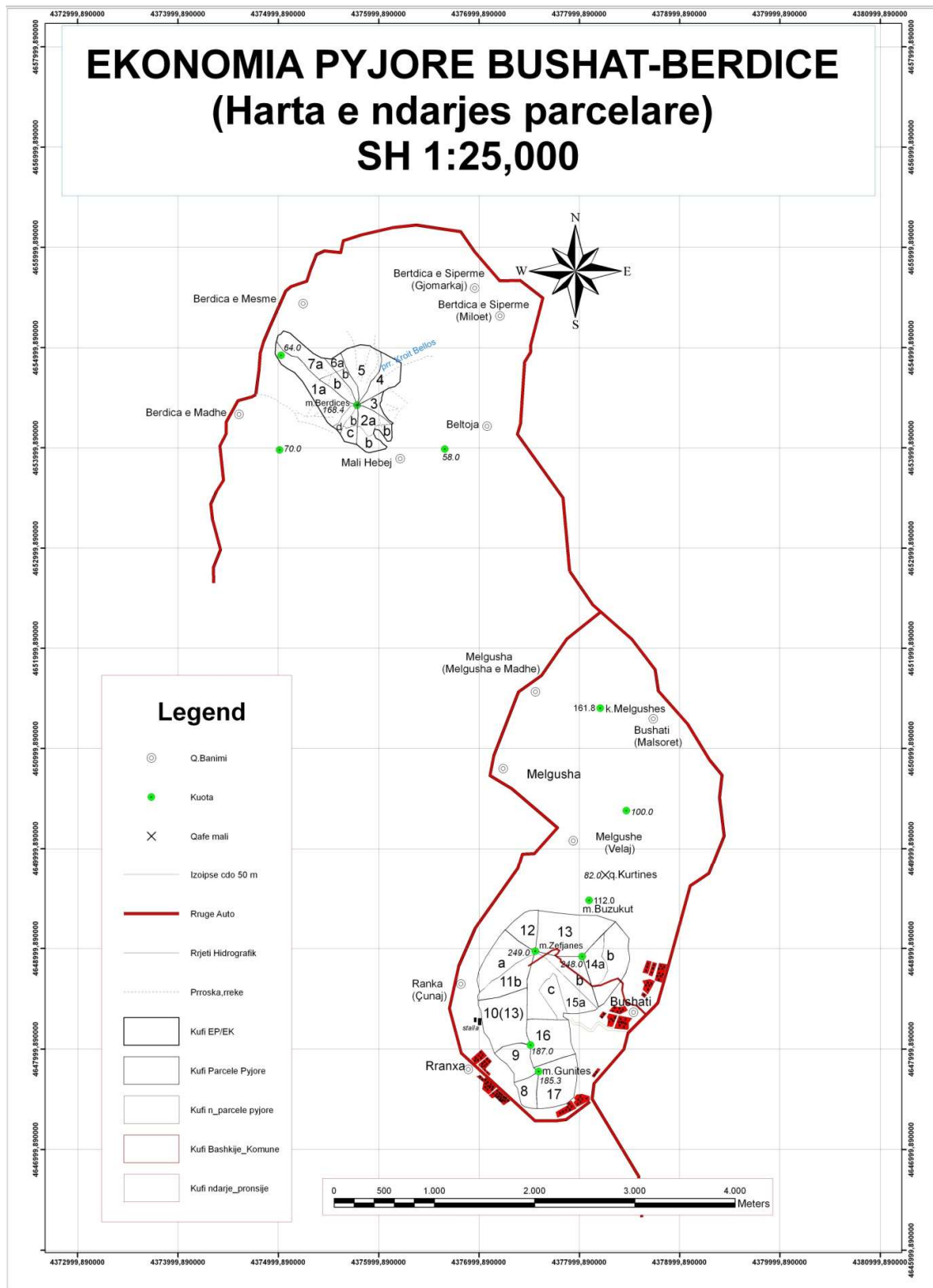
BASHKIA SHKODER, RRJETI RRUGOR DHE VATRAT E MUNDSEME TE ZJARRI NE PYJE/KULLOTA, SH. 1:100,000

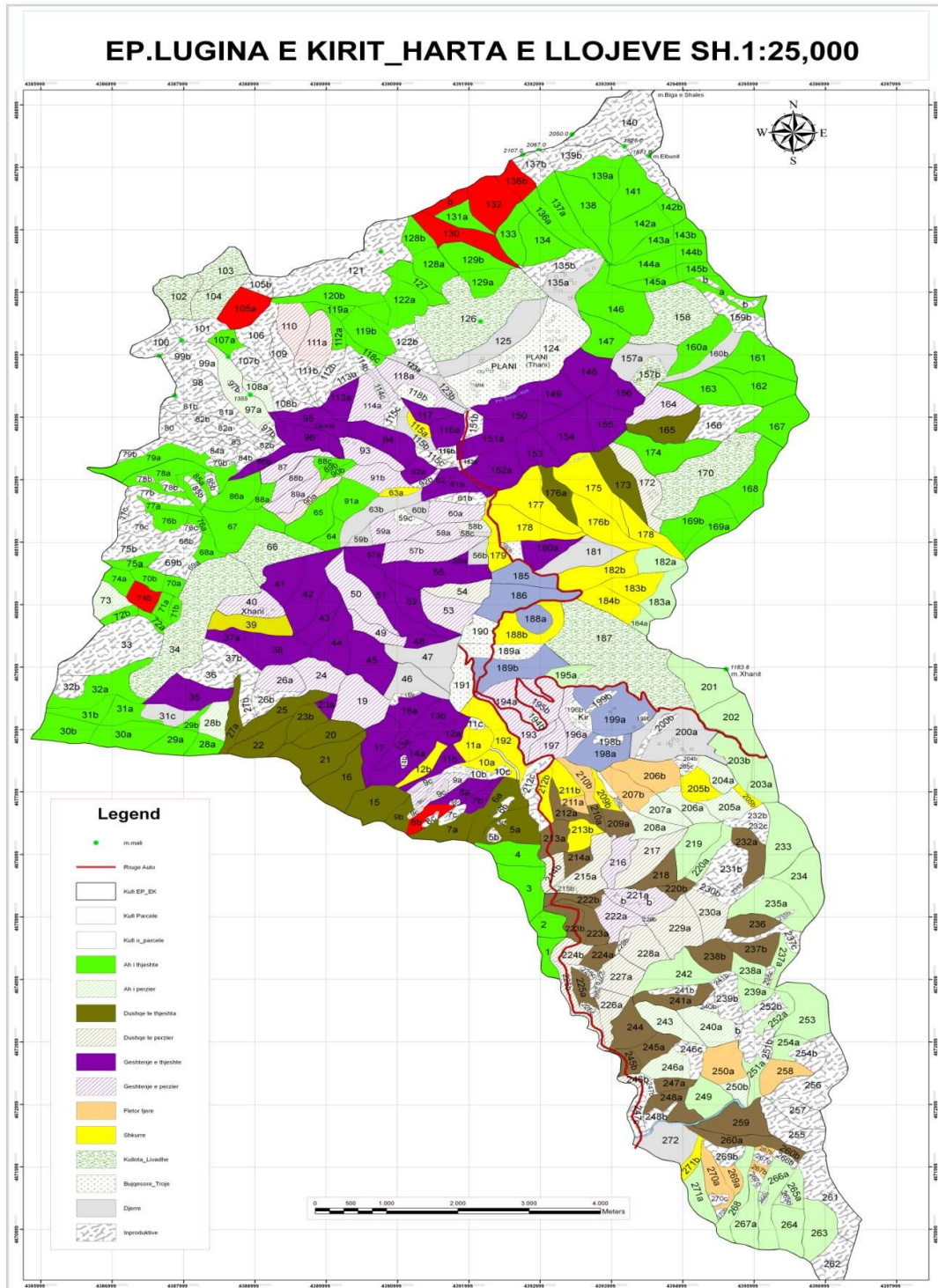

FONDI PYJOR/KULLOSOR SIPAS LLOJEVE_BASHKIA SHKODER, SH_1:100,000

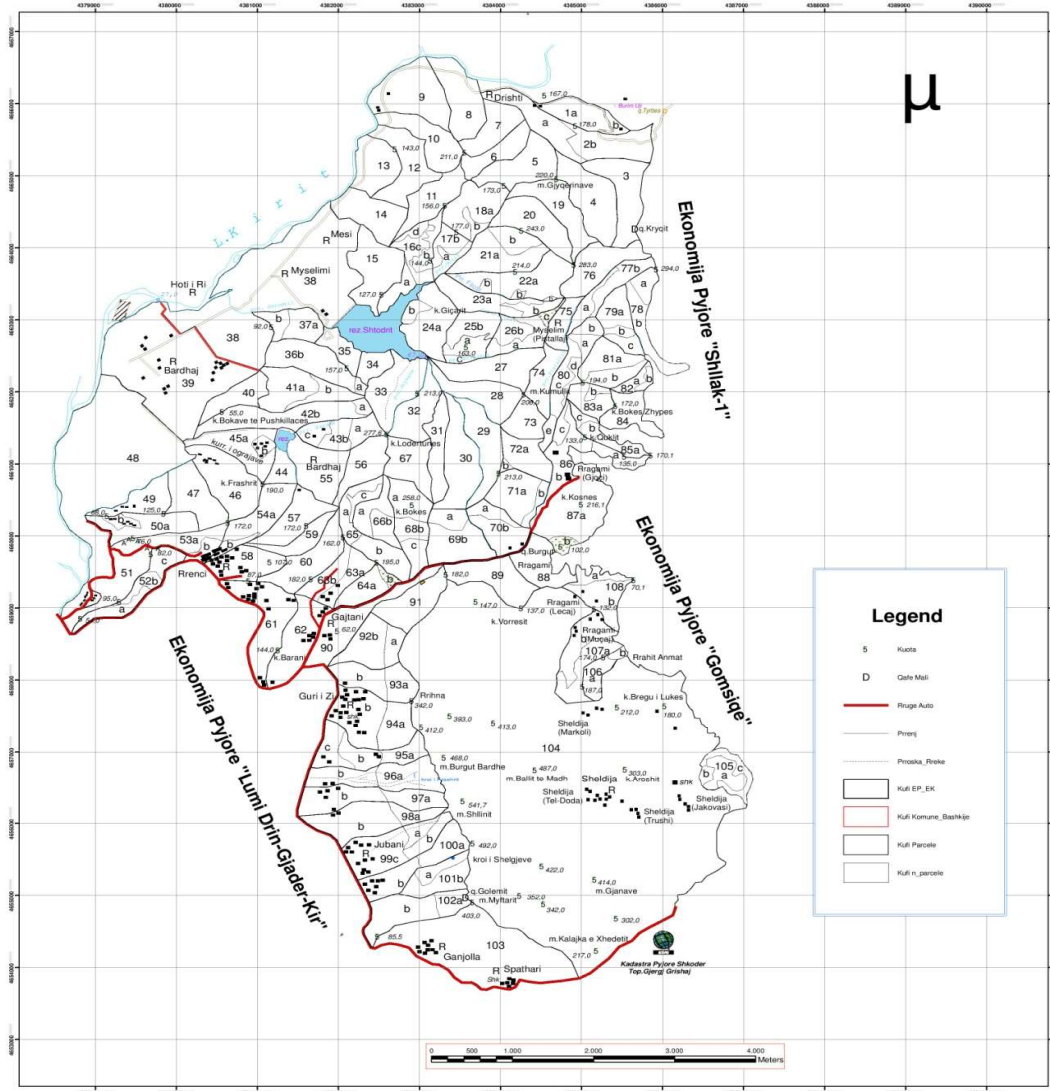

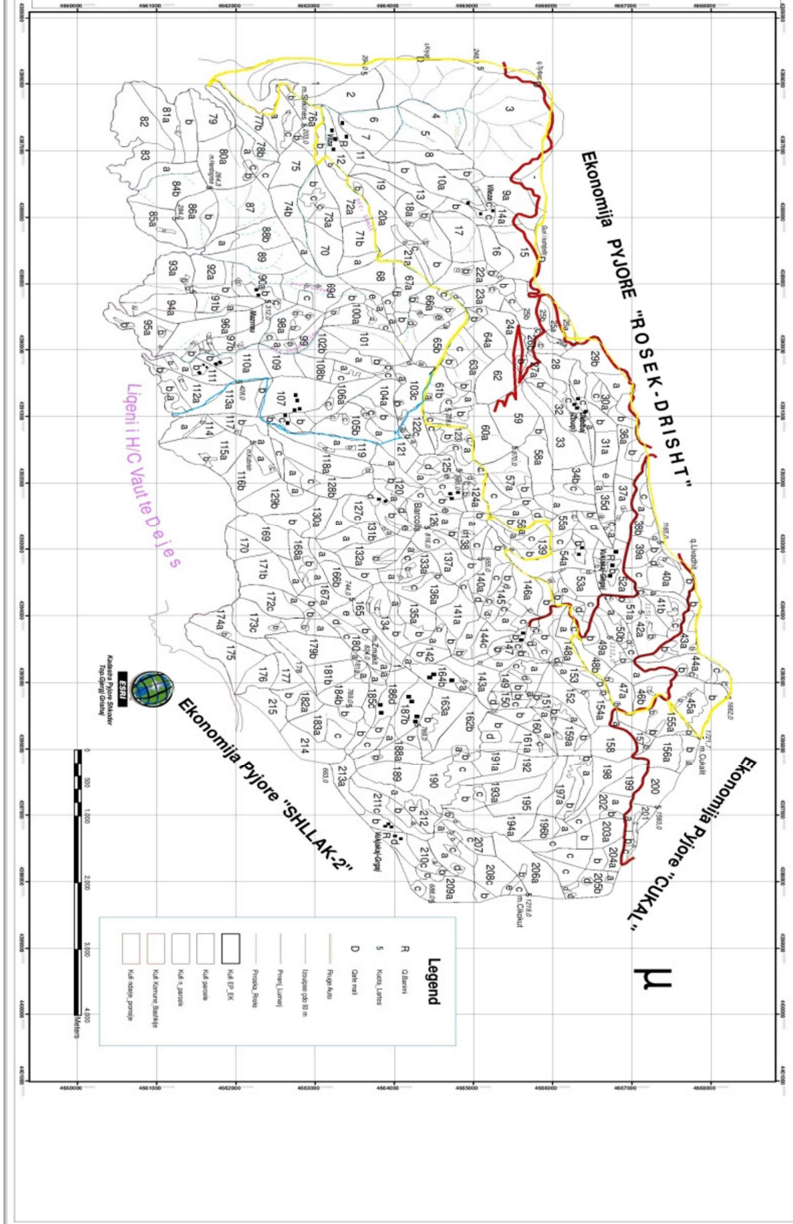

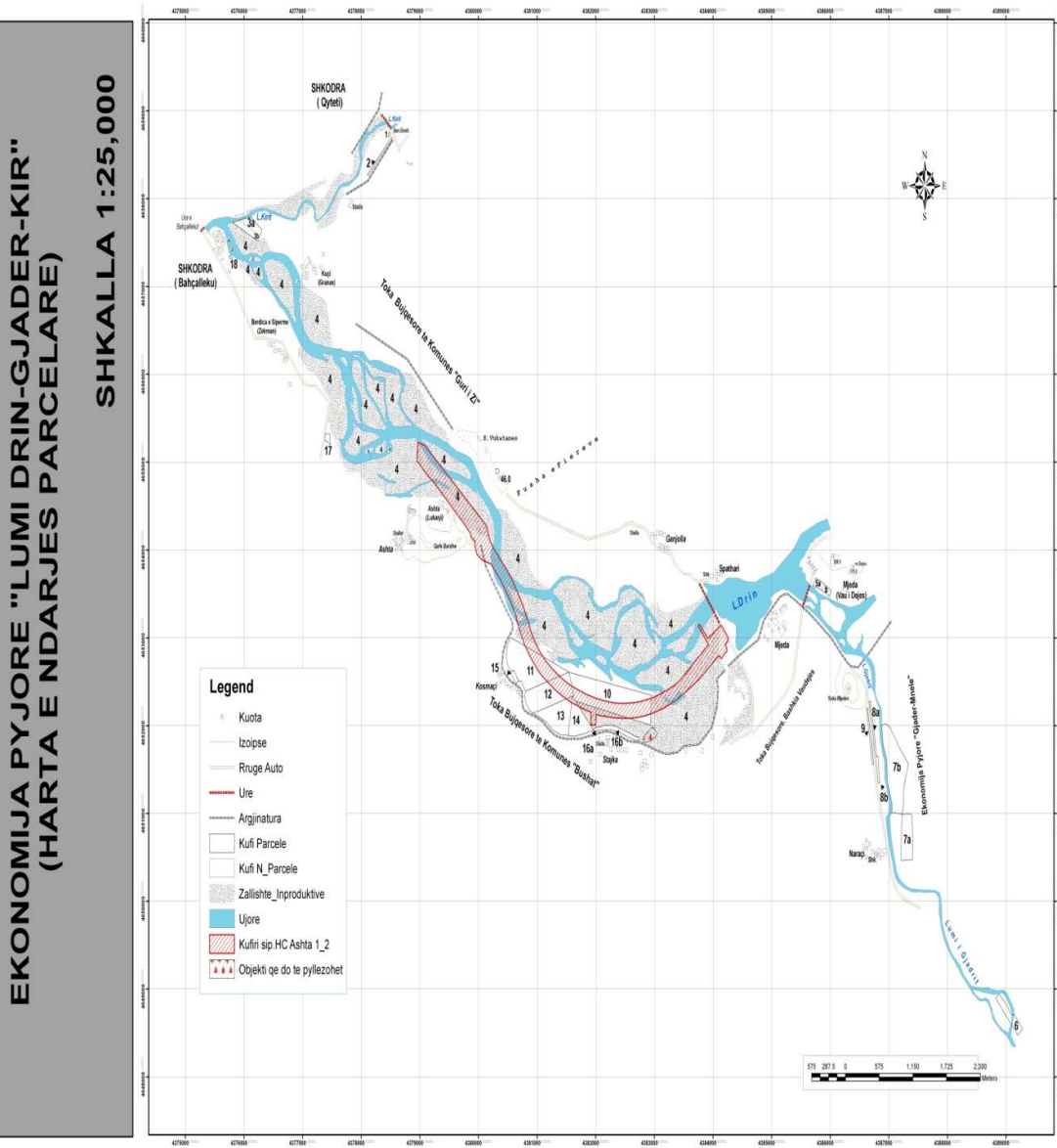
EKONOMIJA PYJORE "PRUEMOS-SHELDI" (Harta e Ndarjes Parcelare) Shkalla 1:25,000

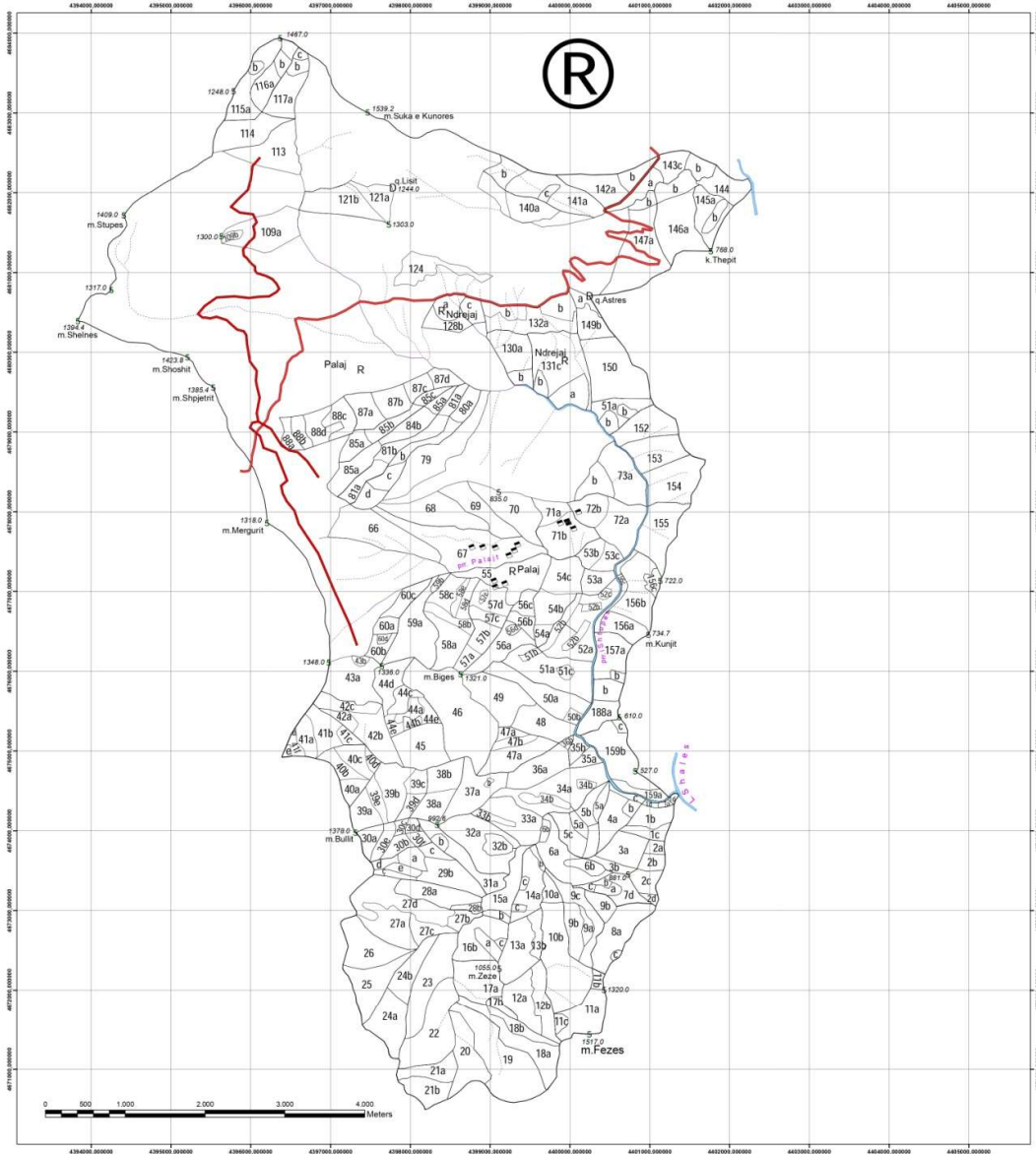
EKONOMIJA PYJORE "SHLLAK-1" (Harta e ndarjes parcelare) Shkalla 1:25,000

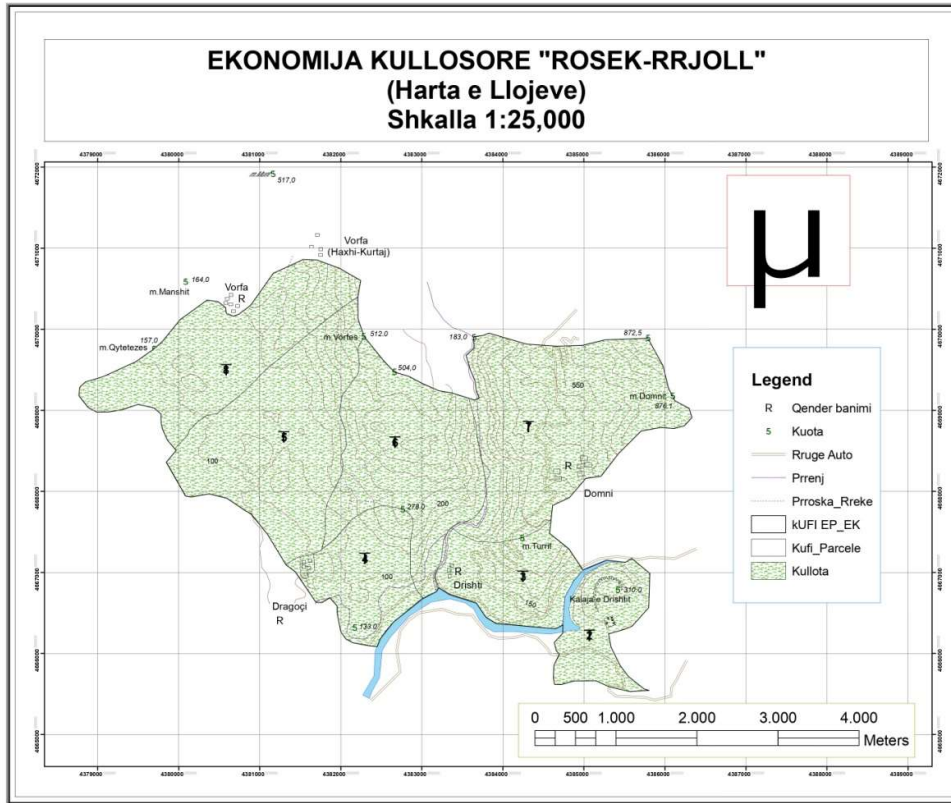

EP.SHOSH_1 HARTA E NDARJES PARCELARE SH.1:25,000

PLANI I VEPRIMIT

	Nr	Aktiviteti	Proceset që do të kryhen	Drejtoritë e përfshira	Rezultatet e pritshme	Periodha e realizimit				
						Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor
NJA Pult		Sinjalizimine rast zjarri ne Ekonomite Pyjore EP KIR 1	1. Vrojtuesi njofton nr 128 Sherbimin Zjarrfikes dhe /ose 129 Policine e Shtetit/dhe ose 122 Thirrjet Emergjente.2.Vrojtuesi njofton kryetarin e NJA.3. NJA Organizon grupet vullnetare 4. Sherbimi MZSH 5. Emergjencat Civile	Vrojtuesi Njësia Administrative. Inspektoriati Pyjor Emergjencat Civile MZSH	Njoftimi në kohë reale I shfaqjes së zjarrit dhe marrja e masave.					
		Sinjalizimine rast zjarri ne EP KIR 2	1. Vrojtuesi njofton nr 128 Sherbimin Zjarrfikes dhe /ose 129 Policine e Shtetit/dhe ose 122 Thirrjet Emergjente.2.Vrojtuesi njofton kryetarin e NJA.3. NJA Organizon grupet vullnetare 4. Sherbimi MZSH. 5 Emergjencat Civile	Vrojtuesi Njësia Administrative. Inspektoriati Pyjor Emergjencat Civile MZSH	Njoftimi në kohë reale I shfaqjes së zjarrit dhe marrja e masave.					
		Sinjalizimine rast zjarri ne EP Brucaj	1. Vrojtuesi njofton nr 128 Sherbimin Zjarrfikes dhe /ose 129 Policine e Shtetit/dhe ose 122 Thirrjet Emergjente.2.Vrojtuesi njofton kryetarin e NJA.3. NJA Organizon grupet vullnetare 4. Sherbimi MZSH. 5 Emergjencat Civile	Vrojtuesi Njësia Administrative. Inspektoriati Pyjor Emergjencat Civile MZSH	Njoftimi në kohë reale I shfaqjes së zjarrit dhe marrja e masave.					
		Organizimi i grupeve vullnetare të fikjes së zjarrit	NJA njofton grupet vullnetare per vendodhjen e zjarrit dhe nisen per destinacion.	Njësia Administrative. Grupet Vullnetare . Shërbimi Zjarrfikës. Emergjencat Civile	Marrja e masave për fikjen e zjarrit..					

PLANI I VEPRIMIT PER PERBALLIMIN E ZJARREVE NË SIPERFAQET PYJORE/KULLOSORE

Nr	Aktiviteti	Proceset që do të kryhen	Drejtoritë e përfshira	Rezultatet e pritshme	Periodha e realizimit				
					Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor
NJ.A POSTRRIBE.	Sinjalizimine rast zjarri ne EP Drishte2 ,	1. Vrojtuesi njofton nr 128 Sherbimin Zjarrfikës dhe /ose 129 Policine e Shtetit/dhe ose 122 Thirrjet Emergjente.2.Vrojtuesi njofton kryetarin e NJA.3. NJA Organizon grupet vullnetare 4. Sherbimi MZSH 5. Emergjencat Civile	Vrojtuesi Njësia Administrative. Inspektoriati Pyjor Emergjencat Civile MZSH	Njoftimi në kohë reale I shfaqjes së zjarrit dhe marrja e masave.					
	Sinjalizimine rast zjarri ne EP Rosek Drisht 1/ Rosek Rrjoll	1. Vrojtuesi njofton nr 128 Sherbimin Zjarrfikës dhe /ose 129 Policine e Shtetit/dhe ose 122 Thirrjet Emergjente.2.Vrojtuesi njofton kryetarin e NJA.3. NJA Organizon grupet vullnetare 4. Sherbimi MZSH 5. Emergjencat Civile	Vrojtuesi Njësia Administrative. Inspektoriati Pyjor Emergjencat Civile MZSH	Njoftimi në kohë reale I shfaqjes së zjarrit dhe marrja e masave.					
	Sinjalizimine rast zjarri ne EP Rosek Drisht 2/ vilza	1. Vrojtuesi njofton nr 128 Sherbimin Zjarrfikës dhe /ose 129 Policine e Shtetit/dhe ose 122 Thirrjet Emergjente.2.Vrojtuesi njofton kryetarin e NJA.3. NJA Organizon grupet vullnetare 4. Sherbimi MZSH 5. Emergjencat Civile	Vrojtuesi Njësia Administrative. Inspektoriati Pyjor Emergjencat Civile MZSH	Njoftimi në kohë reale I shfaqjes së zjarrit dhe marrja e masave.					
	Organizimi i grupeve vullnetare të fikjes së zjarrit	NJA njofton grupet vullnetare per vendodhjen e zjarrit dhe nisen per destinacion.	Njësia Administrative. Grupet Vullnetare Inspektoriati Pyjore. Shërbimi Zjarrfikës. Emergjencat Civile	Marrja e masave për fikjen e zjarrit..					

PLANI I VEPRIMIT PER PERBALLIMIN E ZJARREVE NË SIPERFAQET PYJORE/KULLOSORE

Nr	Aktiviteti	Proceset që do të kryhen	Drejtoritë e përfshira	Rezultatet e pritshme	Periodha e realizimit					
					Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	
NJA GURI I ZI.	1	Sinjalizimine rast zjarri ne EP Prueмос Sheldi 1	1. Vrojtuesi njofton nr 128 Sherbimin Zjarrfikes dhe /ose 129 Policine e Shtetit/dhe ose 122 Thirrjet Emergjente.2.Vrojtuesi njofton kryetarin e NJA.3. NJA Organizon grupet vullnetare 4. Sherbimi MZSH 5. Emergjencat Civile	Vrojtuesi Njësia Administrative. Inspektoriati Pyjor Emergjencat Civile MZSH	Njoftimi në kohë reale I shfaqjes së zjarrit dhe marrja e masave.					
	2	Sinjalizimine rast zjarri ne EP Shllak 1	1. Vrojtuesi njofton nr 128 Sherbimin Zjarrfikes dhe /ose 129 Policine e Shtetit/dhe ose 122 Thirrjet Emergjente.2.Vrojtuesi njofton kryetarin e NJA.3. NJA Organizon grupet vullnetare 4. Sherbimi MZSH 5. Emergjencat Civile	Vrojtuesi Njësia Administrative. Inspektoriati Pyjor Emergjencat Civile MZSH	Njoftimi në kohë reale I shfaqjes së zjarrit dhe marrja e masave.					
	3	Sinjalizimine rast zjarri ne EP Prueмос Sheldi/Shllak	1. Vrojtuesi njofton nr 128 Sherbimin Zjarrfikes dhe /ose 129 Policine e Shtetit/dhe ose 122 Thirrjet Emergjente.2.Vrojtuesi njofton kryetarin e NJA.3. NJA Organizon grupet vullnetare 4. Sherbimi MZSH 5. Emergjencat Civile	Vrojtuesi Njësia Administrative. Inspektoriati Pyjor Emergjencat Civile MZSH	Njoftimi në kohë reale I shfaqjes së zjarrit dhe marrja e masave.					
	4	Organizimi i grupeve vullnetare të fikjes së zjarrit	NJA njofton grupet vullnetare per vendodhjen e zjarrit dhe nisen per destinacion.	Njësia Administrative. Grupet Vullnetare Inspektoriati Pyjore. Sherbimi Zjarrfikës. Emergjencat Civile	Marrja e masave për fikjen e zjarrit..					

PLANI I VEPRIMIT PER PERBALLIMIN E ZJARREVE NË SIPERFAQET PYJORE/KULLOSORE

Nr	Aktiviteti	Proceset që do të kryhen	Drejtoritë e përfshira	Rezultatet e pritshme	Periudha e realizimit				
					Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor
NJA SHOSH	Sinjalizime ne rast zjarri ne EP Shosh 1(2)	1. Vrojtuesi njofton nr 128 Sherbimin Zjarrfikes dhe /ose 129 Policine e Shtetit/dhe ose 122 Thirrjet Emergjente.2.Vrojtuesi njofton kryetarin e NJA.3. NJA Organizon grupet vullnetare 4. Sherbimi MZSH 5. Emergjencat Civile	Vrojtuesi Njësia Administrative. Inspektoriati pyjor Shërbimi Zjarrfikës.	Njoftimi në kohë reale I shfaqjes së zjarrit dhe marrja e masave.					
	Organizimi i grupeve vullnetare të fikjes së zjarrit	NJA njofton grupet vullnetare per vendodhjen e zjarrit dhe nisen per destinacion	Njësia Administrative. Grupet Vullnetare Inspektoriati Pyjore. Shërbimi Zjarrfikës. Emergjencat Civile	Marrja e masave për fikjen e zjarrit					

PLANI I VEPRIMIT PER PERBALLIMIN E ZJARREVE NË SIPERFAQET PYJORE/KULLOSORE

Nr	Aktiviteti	Proceset që do të kryhen	Drejtoritë e përfshira	Rezultatet e pritshme	Periudha e realizimit				
					Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor
NJA BERDICE	1 Sinjalizimine rast zjarri ne EP Berdice Gjader Drin/ Tarabosh	1. Vrojtuesi njofton nr 128 Sherbimin Zjarrfikes dhe /ose 129 Policine e Shtetit/dhe ose 122 Thirrjet Emergjente.2.Vrojtuesi njofton kryetarin e NJA.3. NJA Organizon grupet vullnetare 4. Sherbimi MZSH 5. Emergjencat Civile	Vrojtuesi Njësia Administrative. Inspektoriati Pyjor Emergjencat Civile MZSH	Njoftimi në kohë reale I shfaqjes së zjarrit dhe marrja e masave.					
	2 Organizimi i grupeve vullnetare të fikjes së zjarrit	NJA njofton grupet vullnetare per vendodhjen e zjarrit dhe nisen per destinacion.	Njësia Administrative. Grupet Vullnetare Inspektoriati Pyjore. Shërbimi Zjarrfikës. Emergjencat Civile	Marrja e masave për fikjen e zjarrit..					
NJA RRETHINA	1 Sinjalizimine rast zjarri ne EP Prumos Sheldi	1. Vrojtuesi njofton nr 128 Sherbimin Zjarrfikes dhe /ose 129 Policine e Shtetit/dhe ose 122 Thirrjet Emergjente.2.Vrojtuesi njofton kryetarin e NJA.3. NJA Organizon grupet vullnetare 4. Sherbimi MZSH 5. Emergjencat Civile	Vrojtuesi Njësia Administrative. Inspektoriati pyjor Shërbimi Zjarrfikës.	Njoftimi në kohë reale I shfaqjes së zjarrit dhe marrja e masave.					
	2 Organizimi i grupeve vullnetare të fikjes së zjarrit	NJA njofton grupet vullnetare per vendodhjen e zjarrit dhe nisen per destinacion.	Njësia Administrative. Grupet Vullnetare Inspektoriati Pyjore. Shërbimi Zjarrfikës. Emergjencat Civile	Marrja e masave për fikjen e zjarrit..					

Për sa më sipër bazuar në mbështetje të ligjit nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore” neni 22 pika 4 dhe neni 27 pika 5 i këtij , Ligjit nr 45/2019 “ Për mbrojtjen civile”, Ligji Nr. 57/2020,: “Për Pyjet”, Ligji Nr. 9693, datë 19.3.2007: “Për fondin kullor” i ndryshuar. VKM 1080, datë 22.12.2010 “Mbi rregullat per parandalimin dhe shuarjen e zjarreve në pyje dhe kullota”. VKM nr 684 dt 02.09.2020 “ Për disa ndryshime në VKM nr 433 dt 08.06.2016 “ Për transferimin në pronësi të bashkive të pyjeve dhe kullotave publike , sipas listës së inventareve, dhe aktualisht në administrim të MM e të ish komunave/bashkive” , VKM nr 59 “ Për miratimin e ndryshimit të statusit dhe sipërfaqes së ekosistemeve natyrore park kombëtar (kategoriall) të zonave të mbrojtura “ , VKM nr 60 dt 26.01.2022 “ Shpallja e ekosistemeve natyrore rezervat natyror i menaxhur /Park Natyror (kategoria IV) , si dhe miratimin e ndryshimit të statusit e të sipërfaqeve ekzistuese të zonave të mbrojtura mjedisore, që i përkasin kësaj kategorie”.

kërkojmë nga Këshilli i Bashkisë miratimin e “Planit të Masave për parandalimin dhe shuarjen e zjarreve në fondin pyjor/kullor”për vitin 2025” sipas materialit bashkelidhur.

Duke Ju falenderur !

Ju ftojme në miratimin nga ana Juaj!

KRYETAR

Benet BECI

Drejtoria e Mjedist dhe Energjisë së Rinovueshme

Aida Shllaku

